www.kayseriakademi.meb.gov.tr

EYLÜL 2026 SAYI 2

MİLLÎ EĞİTİM
AKADEMİSİ
KAYSERİ

akademikayseri

KÜLTÜR
VE
SANATLA
GÜÇLENEN
EĞİTİM

A-KADEM

KAYSERİ MİLLİ EĞİTİM AKADEMİSİ KÜLTÜR VE SANAT DERGİSİ

"Maarif, kalbe iman, zihne irfan, davranışa ahlak katma sanatıdır."
Semiha AYVERDİ

kayserieum@gmail.com Tavlusun, 1855. Cad No 37, 38257 Melikgazi/Kayseri

Kayseri Milli Eğitim Akademisi Kültür ve Sanat Dergisi

MİLLÎ EĞİTİM
AKADEMİSİ
KAYSERİ

Kayseri Milli Eğitim Akademisi
Kültür Sanat Topluluğu A-KADEM
Kültür Sanat Dergisi Yayın Kurulu

Mahmut Doğan ÖZMEN
GENEL KOORDİNATÖR

İhsan TANRIKULU
GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Dilan YILDIZ
GENEL YAYIN YÖNETMENİ YARDIMCISI

Aysema DURSUN
TASARIM

Sudenur YUVACI
TASARIM

Sema ÖZSOY
TASARIM

Dr. Bayram TAMTÜRK
TASARIM

Kayseri Milli Eğitim Akademisi
Tavlusun, 1855. Cad No 37, 38257 Melikgazi/Kayseri
www.mebakdemi.com
kayserieum@gmail.com
akademikayseri

İÇİNDEKİLER

03 Kardeş Şehirler

05 Ötüken
07 Batı Trakya
09 Türkistan
11 Bağdat
13 Endülüs
15 Kaşgar
17 Mekke Medine
19 Buhara
22 Saraybosna
25 Üsküp
28 Semerkant
31 Gazze
33 Hive

34 Öğretmenlerin Kaleminden

Talas
36 Anadolu'ya Vurulan Türk Mührü
38 Anlam Arayışı
40 Onlar Bize Emanet
45 Ekrandan Öğrenmeye
48 Satre'in İzinde
50 Adolescence
53 Kutsal ve Mukaddes Meslek

57 Şiirler

Ayrılık
58 Ümit
59 Zemheri
60 Yaren
61 Tabiattan Sınıf İklimine

Kardeş Şehirler

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Dr. Murat ÇOKYAMAN

Kültür ve sanat, bir toplumun kendisini tanımasına ve geçmişiyle bağ kurmasına imkân sağlar. Bir toplumun değerleri, hayat anlayışı, estetik zevki ve dünyaya bakışı; edebiyattan mimariye, musikiden geleneklere kadar kültür ve sanatın farklı alanlarında kendini gösterir. Bir şehre, bir esere, bir müziğe ya da bir edebî metne baktığımızda, o toplumun dünyaya ve insana dair düşüncelerinden de izler buluruz. Bu nedenle kültürü tanımak, sadece geçmişi öğrenmek değil, bugünü anlamak ve geleceğe daha iyi yön vermektir.

Millî Eğitim Akademisi bünyesinde yürütülen Akademide Kültür ve Sanat derslerini de bu anlayışın önemli bir parçası olarak görüyorum. Bu bağlamda Akademide öğretmen adaylarına yalnızca alan bilgisi ve pedagojik yeterlik kazandırılması amaçlanmamaktadır. Akademide Kültür ve Sanat dersleri ile öğretmen adaylarının estetik bir bakış açısına sahip, kültürünü tanıyan, farklı kültürlerle bağ kurabilen ve sahip oldukları kültürel miras üzerine düşünebilen bireyler olarak yetişmeleri hedeflenmektedir. Bu niteliklere sahip öğretmenlerimizin, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli ile hedeflenen bütüncül olarak gelişmiş, yetkin ve erdemli nesillerin yetiştirilmesine öncülük edeceklerine inanıyorum.

Akademide Kültür ve Sanat derslerinde öğretmen adaylarının kültürel mirasımızı ve gönül coğrafyamızı daha yakından tanımalarına imkân sağlamayı amaçladık. Çünkü kültürel bağlarımızı anlamanın yollarından bir tanesi de bu bağların izlerini taşıyan şehirleri tanımaktır.

Geçmişte aynı medeniyet sınırları içerisinde yer alan, bugün ise farklı ülkelerin sınırları içerisinde bulunan pek çok şehir; tarihimizden, kültürümüzden ve ortak hafızamızdan izler taşımaktadır. Bu düşünceyle, ders kapsamında Sınıf Öğretmenliği Bölümü 22 no.lu derslikte bulunan öğretmen adaylarımızla "Kardeş Şehirler" projesini hayata geçirdik. Proje ile adaylarımızın bu şehirleri yalnızca tarihî ve coğrafi yönleriyle tanımalarını değil; taşıdıkları kültürel mirası, yetiştirdikleri önemli şahsiyetleri ve gönül coğrafyamızdaki yerlerini keşfetmelerini istedik. Bunun yanında, bir öğretmen olarak bu şehirlerden neler öğrenebilecekleri ve bu şehirlerin bize bugün ne söylediğini fark etmelerini amaçladık.

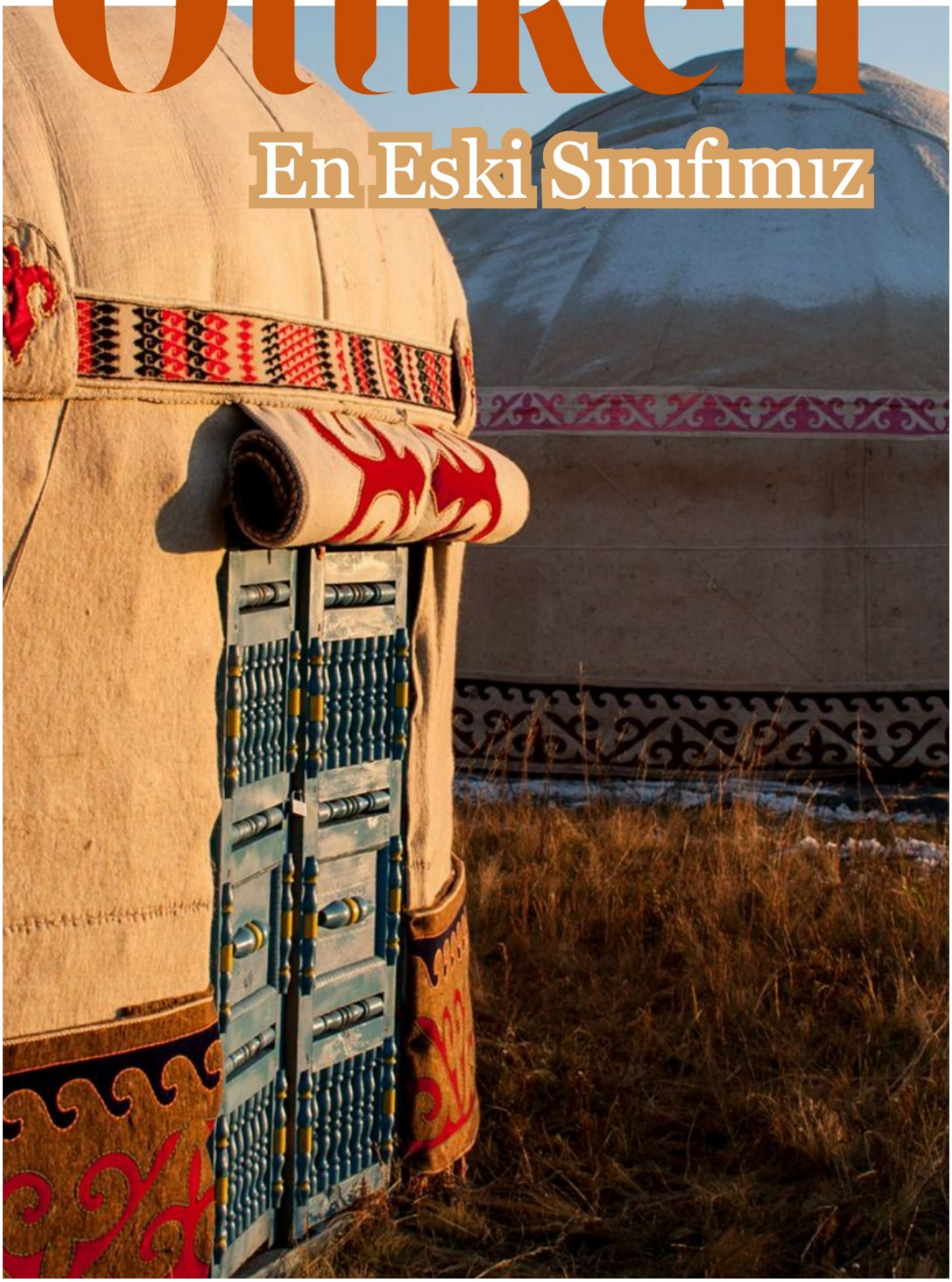
Türk-İslam medeniyeti, yüzyıllar boyunca geniş bir coğrafyada önemli bir kültür ve medeniyet birikimi oluşturmuştur. Bu birikimin izlerini yalnızca Anadolu'da değil; Balkanlardan Kafkaslara, Endülüs'ten Orta Asya'ya uzanan geniş bir coğrafyada görmek mümkündür. Dolayısıyla Kardeş Şehirler Projesi için şehirleri belirlemek ise hiç kolay olmadı. Gönül coğrafyamızın her biri ayrı bir hikâye taşıyan çok sayıda şehri arasından seçim yapmak, oldukça zorlayıcı bir süreçti. Başlangıçta belirlediğimiz şehirlerin tamamını bu çalışma kapsamında ele almayı arzu etsek de zaman ve imkânlar ölçüsünde bunların yalnızca bir bölümünü hayata geçirebildik. Buna rağmen seçtiğimiz her şehrin, ortak tarihimiz ve kültürel mirasımız açısından öğretmen adaylarına yeni bir bakış açısı kazandıracağına inanıyorum.

Bu projede yer alan yazıların, okuyucuları farklı şehirlerde kısa bir yolculuğa çıkarırken medeniyet birikimimizin izlerini hatırlatacağına, kültürel mirasımıza yeniden bakmamıza ve bu mirası gelecek nesillere aktarmamıza küçük de olsa katkı sağlayacağına inanıyorum. Projeye emek veren tüm öğretmen adaylarına teşekkür ediyor ve Kardeş Şehirler Projesi'nin gönül coğrafyamızla aramızdaki kültürel bağları güçlendirmesini diliyorum.
"Nice şehirlere, nice hikâyelere, nice kardeşliklere…"

Ötüken

En Eski Sınıfımız

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22 Aleyna SAYDAM
Birsen SARIÇİÇEK

Bugün haritayı önümüze açıp baksak, Türklerin ilk anayurdu Ötüken'i Moğolistan sınırlarında, Orhun Nehri'nin kıyısında, yüce dağların arasında bir yer olarak görürüz. Ama biliyorum ki Ötüken sadece coğrafi bir koordinat değil; bir milletin karakterinin, bağımsızlık aşkının, ruhunun ve varoluş hareketinin ilk kez oluştuğu yer. İnsanın içini sebepsiz bir hürmetle dolduran o ruhu, haritaların soğuk çizgileri arasında tarif etmek imkânsız. Bize sınır tanımayan bir bilgelikten, ne olursa olsun boyun eğmeyen o asil direnişten ve özgürlüğün anlamından bahsediyor Ötüken. İnsan orayı düşününce, geçmişin eski bir hikayeden ibaret olmadığını, aksine bugün ayak bastığımız bu toprakların altındaki asıl köklerimizin oraya uzandığını anlıyor. Zaman geçse de bağımızın hiç kopmadığını, kalbimizin aynı heyecanla attığını hissediyor.

Orhun Yazıtları, bu toprakların bağrından çıkan ve taşa kazınmış ilk edebi haykırışımız, ilk açık hava kütüphanemizdir. Göktürk Yazıtları'nda "Türk ilinin yüreği" olarak tanımlanan Ötüken Türklerin kutsalıdır, maneviyatının temelidir. Taşların önüne geçip durduğunuzda, yıllar öncesinden gelen bir dostun omzunuza dokunduğunu hissedersiniz. O anıtların dikilmesinde payı olan, yüce Türk tarihinin ilk büyük bilgesi Bilge Tonyukuk... O, milleti küllerinden doğururken sadece devleti değil, insanın içindeki o sönmek üzere olan umut ateşini yeniden harlamıştır. Bugün modern dünyanın o karmaşık hızında yolumuzu kaybettiğimizde, Kül Tigin Yazıtı'ndaki o anlamlı sesleniş gelmeli aklımıza: "Üstte mavi gök çökmedikçe, altta yağız yer delinmedikçe, senin ilini ve töreni kim bozabilir?" İşte Türkiye ile Ötüken arasındaki o kopmaz manevi bağ tam da bu cümlede saklı. Yüzyıllar öncesinden gelen bu ses, Türk insanına silkelenip kendine gelmesini, kökünü hatırlamasını sağlayan bir çığlıktır aslında. Hangi çağda olursak olalım, bu cümle yalnız olmadığımızı ve gücümüzün nereden geldiğini fısıldar bize.

Geleceğin çocuklarını yetiştirecek bir eğitimci gözüyle baktığımda ise Ötüken benim için dünyanın en eski, en bilge sınıfına dönüşüyor. Bir sınıfın dört duvardan ibaret değil, taşın üzerine kazınan bir sevdadan ibaret olabileceğini anlıyorum. Orada her bir harf her bir kelimenin kazılı olduğu taş, aslında tarihin ilk "yazı tahtası" niteliğindedir. Ötüken, öğretmenlik mesleğime köklere bağlı kalarak geleceği inşa etmenin o ağır ama onurlu sorumluluğunu katıyor. Bilge Kağan'ın halkına hesap vermesi gibi, bir öğretmenin de sınıfındaki her bir çift göze karşı sorumlu olduğunu fısıldıyor. Onların masum bakışlarında sadece birer öğrenciyi değil, yarının koca bir tarihini görüyorum. Bize sadece müfredatı aktarmayı değil; karakter sahibi, adalet duygusu gelişmiş ve kimliğiyle barışık bireyler yetiştirmenin ne kadar önemli ve gerekli olduğunu öğretiyor.

Eğer bu şehir bugün dile gelip benimle konuşsaydı, Altay Dağları'ndan Tuna Nehri'ne esen Türklük rüzgârının uğultusuyla kulağıma şunları fısıldardı: "Evladım, unuttuğun güç köklerinde, kanında saklı. Hız ve hâz çağında betona sıkışmış bu dünyada, çocuklarına önce dik durmayı, sonra adaleti öğret. Kim olduklarını bilsinler ve damarlarındaki Türk kanını gururla taşısınlar" İşte bu yüzden sınıfa ilk adımımı attığımda, öğrencilerimin kalbine taşıyacağım en önemli değer; zorluklar karşısında asla yılmayan o Ötüken direnişi, birbirini incitmeyen bir hoşgörü ve kendi töresine, adaletine sahip çıkan bir özgürlük tutkusu olacak. Çünkü biliyorum ki bir çocuğun kalbine dokunmak, aslında geleceğin taşına bir kelime yazmaktır. Çünkü çok iyi biliyorum ki, kökü derinde olmayanın, dalları göğe uzanamaz.

BATI TRAKYA

Sınırların Ötesinde Yaşayan Bir Hafıza

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22 - Halil İbrahim KOCABAŞ - Ayberk KARA

Batı Trakya denildiğinde akla yalnızca Gümülcine, İskeçe ve Dedeağaç'tan oluşan bir coğrafya gelmemelidir. Burası, yüzyıllar boyunca farklı kültürlerin bir arada yaşadığı, Türk tarihinin ve kültürünün önemli izlerini bugüne taşıyan bir hafıza coğrafyasıdır. Şehirlerin sokaklarında, camilerinde, çarşılarında ve geleneklerinde geçmişin izleri hâlâ yaşamaktadır.

Gümülcine, Batı Trakya Türklerinin sosyal ve kültürel hayatının önemli merkezlerinden biridir. Osmanlı döneminden kalan Yenicami, şehrin tarihi dokusunun en dikkat çekici parçalarındandır. Ancak Gümülcine'nin asıl değeri yalnızca tarihi yapılarında değildir. Türkçenin konuşulması, geleneklerin yaşatılması ve kültürel kimliğin korunması, geçmişle bugün arasında güçlü bir bağ oluşturmaktadır.

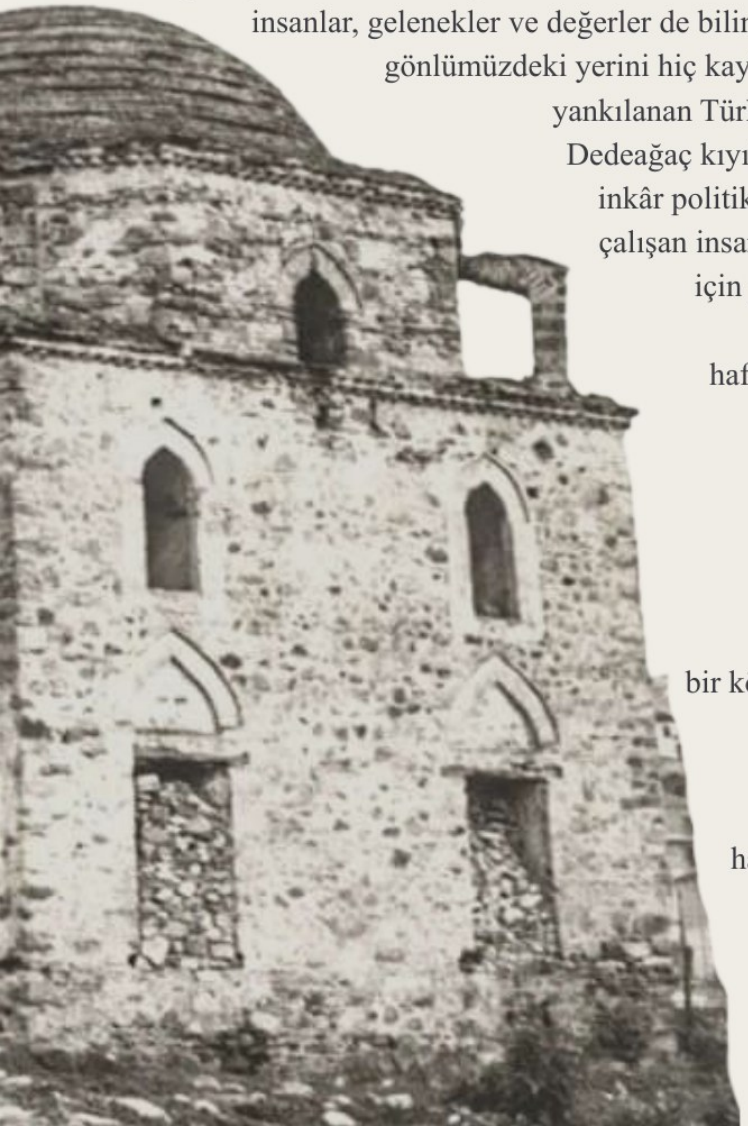
İskeçe ise eski mahalleleri ve geleneksel şehir dokusuyla geçmişi bugüne taşıyan şehirlerden biridir. Farklı toplulukların izlerini bir arada barındırması, şehre ayrı bir karakter kazandırmaktadır. Bu yönüyle İskeçe, hoşgörünün ve birlikte yaşama kültürünün önemini hatırlatır. Bir şehrin zenginliği yalnızca sahip olduğu binalarla değil, farklılıkları nasıl bir arada yaşattığıyla da ölçülür.

Dedeağaç ise limanı ve ticaret yollarıyla bölgenin önemli merkezlerinden biridir. Deniz kıyısında gelişen şehir, tarih boyunca farklı toplumların ve kültürlerin buluşma noktalarından biri olmuştur. Bugün modern bir şehir görünümüne sahip olsa da geçmişten gelen kültürel izler, bölgenin ortak tarihini hatırlatmaya devam etmektedir.

Osmanlı Devleti, yüzyıllar boyunca bünyesindeki gayrimüslim tebaaya Millet Sistemi çerçevesinde dini vicdan hürriyeti, ticari serbestlik ve yerel özerklik tanımış; Rum tebaa sarayda tercümanlık, bürokraside üst düzey yöneticilik konumuna kadar yükselmiştir. Ancak bu hoşgörü ortamına rağmen gerçekleşen isyan, bir bağımsızlık mücadelesinin ötesine geçerek sistematik bir etnik temizlik ve din savaşına dönüştürülmüştür. Mora ve civarındaki Türkler, yüzyıllardır birlikte yaşadıkları Rum komşuları tarafından gafil avlanmıştır. İsyanın başlamasıyla birlikte, yıllardır yan yana yaşayan sivil halka karşı aniden silahlı saldırılar başlatılmış; köyler, çiftlikler ve aileler hedef alınmıştır.

Tripoliçe Katliamı, Yunan çetelerinin gerçekleştirdiği en büyük vahşetlerden biridir. Mora'nın yönetim merkezi olan Tripoliçe Kalesi aylarca kuşatılmış, kentte kalan on binlerce Türk açlığa mahkûm edilmiştir. Kale düştükten sonra aman dileyen ve teslim olan sivil halka söz verilmesine rağmen uyulmamış; 10.000'in üzerine kadın, çocuk ve yaşlı Türk (Yunan komutan Teodoros Kolokotronis'in anılarında 32.000) birkaç gün içinde vahşice katledilmiştir. Çeteler sadece insanları değil; camileri, türbeleri, medreseleri, hamamları ve Türk mimarisine ait tüm yapıları yakıp yıkarak Mora Yarımadası'ndaki asırlık Türk varlığının izlerini haritadan silmeye çalışmışlardır.

Batı Trakya'nın yetiştirdiği önemli isimlerden Ahmet Hamdi Tanpınar'ın "Beş Şehir" eserinde olduğu gibi, şehirleri anlamak yalnızca tarihlerini bilmekle mümkün değildir. Şehirlerin hafızasını oluşturan insanlar, gelenekler ve değerler de bilinmelidir. Batı Trakya, Meriç'in öte yakasında kalan ama gönlümüzdeki yerini hiç kaybetmeyen vatan parçasıdır. İskeçe'nin dar sokaklarında yankılanan Türkçe türküler, Gümülcine'nin göğe uzanan minareleri ve Dedeağaç kıyılarında hissedilen hasret, yıllardır süren asimilasyon ve inkâr politikalarına rağmen Türk kimliğini ve kültürünü yaşatmaya çalışan insanların Türkiye ile gönül bağını canlı tutar. Burası bizim için yalnızca coğrafi bir komşu ya da haritadaki şehirlerden ibaret değildir; tarihimizin, kültürümüzün ve ortak hafızamızın bir parçasıdır. Bir öğretmen için bu şehirlerin en önemli mesajı ise kültürel mirasın gelecek kuşaklara aktarılmasıdır. Çocuklara yalnızca savaşlar, tarihler ve devletler anlatmak yeterli değildir. Dilin, geleneğin, hoşgörünün ve birlikte yaşama kültürünün de bir miras olduğu gösterilmelidir.

Batı Trakya bugün hâlâ geçmiş ile gelecek arasında bir köprü durumundadır. Gümülcine, İskeçe ve Dedeağaç'ın hikayesi, sınırların kültürel hafızayı her zaman ayıramadığını göstermektedir. Çünkü bazı şehirler yalnızca haritada bulunmaz; insanların dilinde, hatıralarında ve yaşattıkları değerlerde varlığını sürdürür.

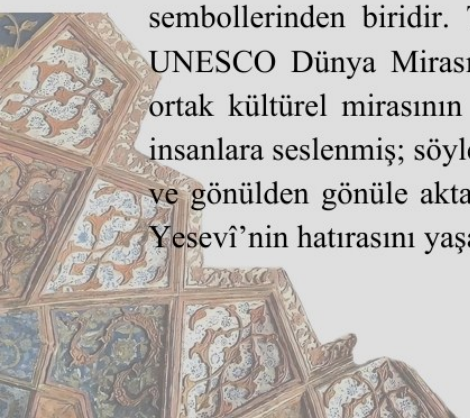

Türkistan

TURK DÜNYASININ BAŞKENTİ

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22- Zeynep ILIKÇAY

Bazı şehirler vardır, yalnızca görülür; bazı şehirler vardır, hissedilir. Adını duyduğunuzda uzaklardan bir bozkırın rüzgârını, geçmişten bugüne uzanan bir sesin yankısını hissedersiniz. Türkistan, tam olarak böyle bir şehirdir. Kazakistan'ın geniş bozkırları arasında yükselen bu kadim şehir, yalnızca bir coğrafyanın adı değil; Türk dünyasının ortak hafızasında yer etmiş önemli bir gönül ve irfan merkezidir. Eren Akdeniz'in ifadesiyle, *''Tarih boyunca önemli olaylara şahitlik etmiş, büyük medeniyetlerin dönüşümünü görmüş muazzam bir coğrafyadır.''*. Türkistan denildiğinde akla ilk gelen isimlerden biri, hiç şüphesiz *''Pir-i Türkistan''* ünvanı ile anılan Hoca Ahmet Yesevî'dir. Hoca Ahmet Yesevî'nin hikmetlerinde sıkça karşılaştığımız insan sevgisi, tevazu ve gönül eğitimi; Türkistan'ın ruhunu hâlen beslemektedir. Hoca Ahmet Yesevî'nin ilim ile irfanı buluşturan anlayışı, bizlere eğitimin yalnızca zihni bilgiyle doldurmak olmadığını; bununla birlikte, gönlü değerlerle beslemek gerektiğini söylemektedir. Türkistan'a giden bir insanın yolu mutlaka Hoca Ahmet Yesevî'nin Türbesi'ne düşer. Yüksek kubbesi, üzerinde motifler bulunan duvarları ve mavi tonlarındaki insanın ruhuna huzur veren mimarisi ile âdeta insanı büyüler. Türbe âdeta Türkistan'ın hafızasıdır. Türkiye ile Türkistan arasındaki tarihî ve kültürel bağların en önemli sembollerinden biridir. Timur döneminde inşa edilen bu eşsiz ve görkemli yapı, 2003 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştır. Bugün yalnızca Türk dünyasının değil, insanlığın ortak kültürel mirasının bir parçasıdır. Düşünsenize: Yüzyıllar önce bir insan burada düşünmüş, insanlara seslenmiş; söyledikleri hikmetler aradan geçen yüzyıllara rağmen unutulmamış, dilden dile ve gönülden gönüle aktarılmış. Bugün ise dünyanın farklı coğrafyalarından insanlar, Hoca Ahmet Yesevî'nin hatırasını yaşatmak için aynı kubbenin altında buluşuyor.

Türkistan; tarih boyunca farklı kültürlerin, insanların ve fikirlerin kesiştiği bir coğrafyanın önemli duraklarından biri olmuştur. İpek Yolu'nun hareketliliğiyle ticaretin, farklı kültürlerin buluşmasıyla çok kültürlülüğün, Hoca Ahmet Yesevî'nin hikmetleriyle eğitim ve irfanın, mimarisiyle sanatın ve estetiğin izlerini taşır. Fakat Türkistan'ın en büyük zenginliği hiç şüphesiz, insana verdiği değerdir. Burada insan, bütün kimliklerin ve farklılıkların ötesinde bir *''gönül''* olarak görülür. Hoca Ahmet Yesevî'nin yaşadığı ve düşüncelerini yaydığı bu topraklarda ilim, yalnızca zihni aydınlatan bir ışık değil; aynı zamanda insanın gönlünü de güzelleştiren bir ışık olmuştur.

Hoca Ahmet Yesevî, Anadolu'ya ayak basmamış olsa da yetiştirdiği alperenler ve dervişler Anadolu'daki Türklük ateşini harlamıştır. Yesi'de yaktığı tasavvuf meşalesi, talebeleri (Hacı Bektaş-ı Veli, Ahi Evran, Sarı Saltuk vb.) aracılığıyla Anadolu'ya taşınarak bölgenin Türkleşmesini, İslamlaşmasını ve vatanlaşmasını sağlamıştır. Arı duru Türkçe ile yazdığı hikmetleri, Anadolu'da Yunus Emre gibi isimlerde hayat bularak hoşgörü, birlik ve beraberlik temelinde yükselen ortak bir Anadolu irfanının temelini oluşturmuştur. Bu sebeple Türkistan'ı düşünürken Anadolu'yu, Anadolu'yu düşünürken de Türkistan'ı hatırlarız çoğu zaman. Bu iki coğrafya, haritada her ne kadar iki ayrı bölgede konumlanmış olsa da aynı kökten beslenen iki büyük çınar gibidir. Kökleri, aynı toprağın derinliklerine uzanır; biri Anadolu'da, diğeri Orta Asya'da yükselir. Ama dallarında aynı rüzgâr eser. Türkistan'a baktığımızda yalnızca kendi tarihimizin bir sayfasına değil, köklerimizin önemli bir parçasına bakarız. Türkistan'ın bize bıraktığı miras da tam olarak budur: Geçmişten gelen değerlerimizi korumak, değerlerimizi bugünün dünyasında yeniden anlamlandırmak ve geleceğe aktarabilmek. Eğitim dediğimiz şey de, geçmişten geleceğe uzanan en güçlü köprüdür. Ve bizler, o köprünün üzerinde yürüyen nesillere rehberlik eden öğretmenleriz. Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin de temelini oluşturan *''Köklerden Geleceğe''* eğitim anlayışımızla, Türkistan'ın bozkırlarından çıkarılabilecek en güzel ders şudur: *Köklerimiz geçmişte, yönümüz gelecekte olmalı.* Köklerinden kopan bir ağaç ne kadar büyümek isterse istesin, rüzgâra karşı direnemez. İnsan da kendi kültürünü tanımadan, geleceğe emin adımlarla yürüyemez.

Türkistan'dan ayrılırken insanın ardında bıraktığı, yalnızca bir şehir değildir. Bozkırın rüzgârına sinmiş bir hikâyedir. Türkistan, ardında bir özlem bırakarak uğurlar insanı. Bazı şehirler böyledir, insan gider ama hiç ayrılamaz. İnsanın gönlünde yaşamaya devam eden, tebessüm ve özlemle hatırlanan bir şehir olarak hafızamızda yer edinir. Türkistan'ın yüzyıllardır taşıdığı kültürel miras, bir öğretmen olarak bizlere; çocuklarımıza köklerini tanımalarının, farklılıklara saygı göstermelerinin ve geçmişten aldıkları güçle geleceğe yön vermelerinin önemini hatırlatıyor. Köklerden geleceğe uzanan bu kadim yolculuğun, geçmişin hikmetini geleceğin umuduyla buluşturacağına inanarak; geleceğe umutla bakan çocuklarımızın gözlerinde yaşatabilmemiz dileğiyle…

ANA GİBİ BAĞDAT GİBİ DİYAR OLMAZ

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22- Melisa BOLAT- Kübra AKGÜN

Haritadaki bir noktaya baktığımızda gördüğümüz şey sadece sınırlar ve coğrafi isimlerdir. Oysa bazı şehirler vardır ki coğrafi bir mekan olmanın çok ötesine geçer; bir medeniyet fikrini, insanlığın ortak hafızasını ve değişmeyen bir ruhu temsil eder. Türk-İslam medeniyetinin ortak hafızasında sarsılmaz bir yere sahip olan Bağdat, işte tam olarak böyle bir şehirdir. Geçmişten günümüze bize ilmi, sanatı, estetiği ve hepsinden önemlisi öğrenme tutkusunu anlatır.

Bağdat'ın ruhunu ve anlatmak istediği değerleri en somut şekilde gösteren unsurlar, şüphesiz onun mimari eserleridir. Döneminin ötesine geçen ve bilginin merkezi sayılan Beytülhikme (Hikmet Evi), sadece bir kütüphane değil, farklı kültürlerin ve fikirlerin buluştuğu bir ilim yuvasıdır. Bağdat Moğol ordusu tarafından ele geçirildiğinde şehirdeki tüm kütüphanelerle birlikte Beytülhikme de ateşe verilmiş ve içindeki sayısız bilimsel, felsefi ve edebi eserler Dicle Nehri'ne atılmıştır.

Tarihi kaynaklar , nehrin günlerce atılan kitapların mürekkebinden dolayı siyah aktığını yazar. Nitekim Bağdat'ın savaşla ve kütüphane yıkımlarıyla İmtihanı sadece Moğollarla sınırlı kalmamış; yüzyıllar sonra, 2003 yılındaki Amerikan İşgali sırasında da şehrin hafızası olan Irak Ulusal Kütüphanesi yağmalanıp ateşe verilerek binlerce nadide el yazması ve tarihi belge bir kez daha küle dönmüştür. Buna rağmen şehrin hafızasını koruyan birçok eser günümüze ulaşmıştır. Yüksek kemerleri ve ihtişamlı avlusuyla Mustansıriyye Medresesi, bilginin ve eğitimin taşa bürünmüş hali olarak karşımıza çıkar. Manevi mimarinin en güzel örneklerinden Ebu Hanife Camii ve Abdülkadir Geylani Külliyesi ise şehrin köklü adalet , irfan ve zarafet anlayışını simgeler. Büyük İslam düşünürü İmam-ı Azam Ebu Hanife gibi şahsiyetlerin iz bıraktığı bu yapılar, Bağdat'ın neden Türkiye ile derin ve manevi bağlara sahip bir "kardeş şehir" olduğunu açıkça gösterir.

Bağdat, Türk milleti için sadece haritada bir şehir değil; Selçuklulardan Osmanlılara uzanan,bin yıllık ortak bir tarih ve kültürün önemli merkezlerinden biridir. 1055 yılında Sultan Tuğrul Bey'in Bağdat'a girerek Abbasi halifesini koruması, Türklerin İslam dünyasındaki siyasi gücünü artırmıştır. Nizamiye Medreseleri de bu dönemde önemli bir eğitim ve bilim geleneğinin oluşmasını sağlamıştır. Yıllar sonra Kanuni Sultan Süleyman'ın Bağdat'ı Osmanlı topraklarına katması, bu bağı daha da güçlendirmiştir. İmam-ı Azam Ebu Hanife'nin kabrinin yeniden düzenlenmesi ve ünlü şair Fuzûlî'nin Türkçe eserler vermesi, Bağdat'ın dini ve edebi açıdan da önemini artırmıştır. IV. Murad'ın Safevilerden Bağdat'ı geri alması ve bunun ardından "Bağdat Fatihi" olarak anılması, şehrin Türk tarihi açısından önemini daha da pekiştirmiştir. 1955'te kurulan Bağdat Paktı da Türkiye ile Bağdat arasındaki tarihi ve siyasi bağların modern dönemde de devam ettiğini göstermiştir. Bu nedenle Bağdat, Türk tarihi ve kültüründe önemli bir yere sahip olan kadim bir dost olarak görülmektedir. Bir öğretmen olarak bu şehri ve mimari mirasını incelediğimizde, mesleğimize dair çok değerli çıkarımlar elde ediyoruz. Bağdat'ın medreseleri ve ilim merkezleri bize öğretmektedir ki ; sağlam bir gelecek inşa etmek , ancak bilgiyi ve estetiği bir arada sunmakla mümkündür. Öğretmenlik de tıpkı Bağdat'ın o köklü mimari yapıları gibi, öğrencilerin zihninde zamana yenilmeyen sağlam bilgi duvarları örme sanatıdır. Eğer bu şehir bugün konuşsaydı bize muhtemelen şöyle söylerdi: "Surlarım yıkılabilir, binalarım eskiyebilir, sokaklarımda hala acımasız savaşların izleri olabilir, çocuklarımın yüzünde geçmişin acısını görebilirsin; ancak ilme, eğitime ve insana yapılan yatırım asla kaybolmaz ve ben bir ana gibi tüm evlatlarımı bağrıma basarım.
'' Öğretmen olarak Bağdat'tan öğrencilerimize taşıyacağımız en önemli değerler; sönmeyen bir ilim sevgisi, köklü bir medeniyet bilinci ve her koşulda öğrenmeye devam etme arzusudur.

ENDÜLÜS

GEMİLERİ YAKILAN BİR YOLCULUK

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22 - Hayriye Seray GEYİK - Büşra AKDEMİR

İber Yarımadası, 711 yılında Müslümanların bölgeye ulaşmasıyla yeni bir döneme girmiştir. Tarık b. Ziyad kumandasındaki kuvvetlerin bölgeye geçmesiyle başlayan fetihler kısa sürede genişlemiş ve zamanla burada Endülüs olarak adlandırılan büyük bir medeniyet ortaya çıkmıştır. İslamiyet'in yayılmasıyla birlikte şehirler gelişmiş, bilim ve eğitime önem verilmiş, mimari ve sanat alanlarında önemli eserler ortaya çıkmıştır. Bu dönemin başlangıcında Tarık b. Ziyad ile ilgili en bilinen anlatılardan biri gemilerin yakılmasıdır. Rivayete göre Tarık b. Ziyad, ordusuyla İber Yarımadası'na geçtikten sonra gemilerin yakılmasını emretmiştir. Bu anlatıda asıl önemli olan, gemilerin yakılmasının askerler üzerinde oluşturduğu etkidir. Artık arkalarında dönebilecekleri bir yol bulunmadığı için karşılarındaki mücadeleden başka seçenekleri kalmadığı düşünülmüştür. Gemilerin yakılması, yalnızca geri dönüş yolunun ortadan kaldırılması değil, askerlerin bütün dikkatlerini önlerindeki mücadeleye vermelerini sağlayan bir dönüm noktası olarak anlatılmıştır. Gemilerin gerçekten yakılıp yakılmadığı tarih kaynaklarında tartışmalı olsa da bu anlatı zamanla "gemileri yakmak" deyimiyle bütünleşmiştir. Bugün bu deyim, bir karar verdikten sonra geri dönüşü göze almayı, seçilen yolun sorumluluğunu üstlenmeyi ve karşılaşılan zorluklara rağmen vazgeçmemeyi ifade etmektedir. Gemilerin yakılmasıyla anlatılan bu geri dönüşsüz yol, zamanla yalnızca bir fetih yolculuğu olmaktan çıkmış; Kurtuba'dan Gırnata'ya uzanan uzun bir medeniyet yolculuğuna dönüşmüştür.

Fetihler sonrasındaki zamanlarda Endülüs yalnızca siyasi bir hâkimiyet alanı olmaktan çıkmış, önemli bir bilim ve kültür merkezi hâline gelmiştir. Özellikle Kurtuba, dönemin önde gelen şehirlerinden biri olmuştur. Kütüphaneler ve eğitim kurumları sayesişnde bilgiye ulaşma imkânı artmış; matematik, tıp, astronomi ve felsefe gibi alanlarda çalışmalar yapılmıştır. El-Mansur döneminde ise Endülüs siyasi ve askeri açıdan güçlenmiştir. Bilimsel çalışmaların desteklenmesi ve farklı kültürlerden insanların bilgi alışverişinde bulunması, Endülüs'ün gelişmesinde etkili olmuştur.

Endülüs'ün uzun yıllar varlığını sürdürebilmesinde farklı dinlere ve kültürlere mensup toplulukların bir arada yaşayabilmesi de etkili olmuştur. Müslümanlar, Hristiyanlar ve Yahudiler farklı dönemlerde aynı şehirlerde yaşamış ve kendi inançlarını sürdürmüştür. Bu durum, farklı topluluklar arasında bilgi ve kültür alışverişinin gelişmesine de imkan sağlamıştır. Benzer bir anlayış Osmanlı Devleti'nde de görülmektedir. Osmanlı'da farklı din ve kültürlere sahip toplulukların kendi inançlarını ve geleneklerini koruyarak yaşamalarına fırsat verilmiştir. İstanbul'un fethinden sonra Fatih Sultan Mehmet'in farklı dini toplulukların yaşamlarını sürdürmelerine yönelik uygulamaları da bu anlayışın örneklerinden biridir. Endülüs ve Osmanlı farklı dönemlerde ve farklı şartlarda ortaya çıkmış olsa da farklı toplulukların bir arada yaşamasına imkan verilmesi bakımından ortak bir yön taşımaktadır.

Endülüs'ün son döneminde Gırnata, Müslümanların İber Yarımadası'ndaki son siyasi merkezi olarak varlığını sürdürmüştür. Nasriler döneminde gelişen şehirde El-Hamra Sarayı gibi önemli eserler ortaya çıkmıştır. Gırnata'nın 1492 yılında teslim edilmesiyle İber Yarımadası'ndaki Müslüman siyasi hâkimiyeti sona ermiştir. Ancak Endülüs'te oluşan bilimsel ve kültürel birikim bu tarihle birlikte ortadan kalkmamıştır. Mimari, tıp, matematik, tarım ve diğer bilim alanlarında yapılan çalışmalar farklı coğrafyalara ulaşmış ve Avrupa'nın gelişimine de katkı sağlamıştır.

Kurtuba ve Gırnata, İslam medeniyetinin farklı bir coğrafyada oluşturduğu birikimin önemli merkezleridir. İslam medeniyeti tek bir coğrafyada gelişmemiş, farklı toplumların yaşadığı topraklarda farklı özellikler kazanarak geniş bir kültür alanı oluşturmuştur. Bu nedenle Endülüs'ü Anadolu'dan, İstanbul'dan veya diğer İslam şehirlerinden tamamen ayrı düşünmek yerine, aynı medeniyetin farklı coğrafyalardaki gelişimlerinden biri olarak değerlendirmek mümkündür. Kurtuba'da bilime verilen önem, Gırnata'da gelişen mimari ve farklı toplulukların bir arada yaşadığı dönemler bu ortak medeniyet birikiminin farklı örneklerini oluşturmaktadır.

Endülüs'ün bugün hala anlatılmasının temelinde yalnızca geçmişte kurulmuş güçlü bir devletin tarihi bulunmamaktadır. Burada ortaya çıkan bilimsel ve kültürel birikim, bilginin toplumların gelişimindeki yerini; farklı toplulukların bir arada yaşadığı dönemler ise birlikte yaşama kültürünün önemini göstermektedir. Bu yönüyle Endülüs, eğitim açısından da üzerinde durulması gereken önemli bir örnektir. Çocuklara yalnızca kendi geçmişini ve kültürünü öğretmek değil, farklı kültürleri tanımayı, farklılıklara saygı duymayı ve birlikte yaşayabilmeyi de kazandırmak önem taşımaktadır. Geçmişte üretilen bilginin korunması ve gelecek nesillere aktarılması, Endülüs'ün bugün de unutulmamasını sağlayan en önemli yönlerden biri olarak görülmektedir.

KAŞGAR

Türk Dünyasının Kadim Şehri

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22 - Fatma Özcan - Sudenaz Ekici

Herkese selam! Bugün coğrafya, tarih ve en önemlisi Türkçe derslerinde adını hep duyduğumuz ama aslında tam olarak ne kadar önemli olduğunu pek bilmediğimiz bir şehirden, yani Kaşgar'dan bahsetmek istiyorum. Asya'nın tam ortasında, bir tarafı kocaman Tanrı Dağları diğer tarafı ise uçsuz bucaksız Taklamakan Çölü olan çok ilginç bir yerde kurulmuş bu şehir. Eskiden buraya Sanskritçe Srikirtati, Çinliler Su-lek, bizim ünlü dilcimiz Kaşgarlı Mahmud ise "Ordu-kent" dermiş. Farsça'da da "çinili/nakışlı şehir" gibi bir anlama geliyormuş ki bence gerçekten de tarihin bir nakışı gibi. Kaşgar aslında çok zor bir yerde. Etrafındaki Pamir dağ geçitleri kışın kar yüzünden kapandığı için dünyayla bağı kopuyormuş. Ama bu durum işe yaramış çünkü şehir dışarıdan etkilenmeyip kendi eski Türk-İslam kültürünü günümüze kadar saf bir şekilde korumuş. Karahanlılar zamanında İslamiyet'i seçince de sadece ipek kumaş satılan bir pazar yeri olmaktan çıkıp bildiğiniz bilim yuvası olmuş.

Neden İlim Beşiği Diyorlar?

Çünkü Türk kültürünün en önemli iki kitabı var ya; hani Kaşgarlı Mahmud'un yazdığı Divan-ı Lügati't-Türk ile Yusuf Has Hacib'in yazdığı Kutadgu Bilig... İşte ikisi de bu topraklarda yazılmış! Satuk Buğra Han zamanında açılan Saciye ve Hamidiye gibi medreselerde sadece din dersleri değil; matematik, astronomi, tıp ve edebiyat gibi acayip zor dersler de okutuluyormuş. Hatta ünlü seyyah Marco Polo bile buraya gelince medreselerin kalitesine çok şaşırmış.

Günümüzdeki Durum ve Eski Camiler

Kaşgar tarihi boyunca Moğollardan tutun da Yakup Han'ın kurduğu Kaşgar Emirliği'ne kadar bir sürü devletin eline geçmiş. Hatta 19. yüzyılda Osmanlı Devleti ile de araları çok iyiymiş. Ama 1884'te Çinliler buraya gelip "yeni hudut" anlamına gelen Şin Ciang (Sincan) adını vermişler ve o günden beri oradaki Türkler için işler zorlaşmış. Şehirde bugün bile ayakta kalan en önemli yer Heytgah Camii. 1442'de yapılmış ve koskocaman bir bahçesi var, neredeyse 10 bin kişi sığıyormuş içine. Çin'in o eski yıkıcı Kültür Devrimi'nden bile bir şekilde kurtulmuş. Bunun yanında Yusuf Has Hacib ve Kaşgarlı Mahmud'un türbeleri de orada ve adeta "biz hala buradayız" diye haykırıyorlar.

İsveçli Diplomatın Keşfi

Bir de ilginç bir bilgide: Gunnar Jarring adında İsveçli bir adam 1930'larda Kaşgar pazarındaki bir sahaftan ucuza bir sürü eski el yazması kitap toplamış. Bugün İsveç'teki Lund Üniversitesi'nde duran bu kitaplar, dünyanın en büyük Doğu Türkistan yazmaları koleksiyonlarından biriymiş. İçinde eski Uygurca tıp ve hukuk kitapları bile varmış.

Bir Öğretmen Olarak KAŞGAR

Bir öğretmen Kaşgar'dan kültürünü korumanın ve gelecek nesillere aktarmanın önemini öğrenebilir. Kaşgar'da kültür sadece kitaplarda veya müzelerde kalmamış, insanların günlük hayatında yaşamaya devam etmiştir. Müzikleri, yemekleri, el sanatları, çarşıları ve gelenekleri şehrin geçmişini bugünle birleştirmektedir. Bu durum öğretmene, kültürün çocuklara sadece anlatarak değil, yaşatarak da öğretilebileceğini gösterir.

Kaşgar aynı zamanda farklı insanların ve kültürlerin uzun yıllar boyunca bir arada bulunduğu bir şehirdir. Bu nedenle öğretmen, öğrencilerine farklılıklara saygı göstermeyi ve farklı kültürleri tanımanın bir zenginlik olduğunu öğretebilir. Her öğrencinin farklı bir ailesi, geçmişi ve yaşadığı çevre vardır. Öğretmen bu farklılıkları sınıfta bir sorun olarak görmek yerine, öğrencilerin birbirlerinden öğrenmeleri için bir fırsata dönüştürebilir.

Kaşgar'dan öğrenilebilecek bir diğer şey ise yaşanılan şehri ve onun değerlerini tanımaktır. Bir öğretmen, öğrencileriyle kendi şehirlerindeki tarihi yerleri gezebilir, yöresel yemekleri ve gelenekleri araştırabilir, büyüklerinden eski hikâyeleri dinleyebilir. Böylece öğrenciler hem kendi şehirlerini daha iyi tanır hem de geçmişten gelen değerlerin kaybolmaması için neden önemli olduğunu anlar.

Kısacası Kaşgar bir öğretmene, "Geçmişi tanı, bugünü yaşa ve kültürünü geleceğe taşı." mesajını verir. Bence öğretmenin bu şehirden öğrenebileceği en önemli şey, eğitimin sadece ders kitaplarından ibaret olmadığıdır. Çocukların yaşadığı çevre, aileleri, gelenekleri ve kültürleri de onların öğrenmesinin önemli bir parçasıdır.

Türklerin Kadim Şehirlerinden Biri Olan Bendeniz Kaşgar

Sadece eski bir Türk şehri değilim ayrıca Türk tarihinin, kültürünün ve medeniyetinin en önemli merkezlerinden biriyim. İpek Yolu üzerinde yüzyıllar boyunca farklı kültürleri buluşturdum, topraklarımda Kaşgarlı Mahmud ve Yusuf Has Hacip gibi önemli isimlere ev sahipliği yaptım. Onlarda Türk diline ve edebiyatına büyük katkılar sağlamıştırlar. Tarihî çarşıları, camileri ve geleneksel yaşamıyla geçmişin izlerini bugün de yaşatmaya devam etmekteyim. Ben Kaşgar, geçmişle günümüz arasında kurulan güçlü bir köprüyüm. Beni bir gün kendi gözlerinizle görmek ve tarih kokan sokaklarımda yürümenizi dört gözle bekliyorum. Çünkü beni Kaşgar'ı tanımak, aslında Türk kültürünün köklerini daha yakından tanımak demektir.

KALBİN YÖNÜNÜ BULDUĞU İKİ ŞEHİR MEKKE MEDİNE

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22- Esra AYDIN- Sümeyye AYTEMİR

Bazı şehirler vardır, insan oraya hiç gitmemiş olsa bile kendini oraya ait hisseder. Haritada bir noktadan çok daha fazlasıdır onlar. Mekke ve Medine de benim için böyle iki şehir. Biri insanın yüzünü Kâbe'ye çevirdiği, diğeri Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed (sav)'in izlerini taşıyan iki şehir… Biri kalbin yönünü gösterirken diğeri o kalpte nasıl yaşanması gerektiğini hatırlatıyor.

Mekke denilince aklıma önce Kâbe geliyor. Kâbe'nin etrafında dünyanın dört bir yanından insanların aynı yöne dönmesi bana insanlığın aslında ne kadar ortak bir hikâyeye sahip olduğunu düşündürüyor. Farklı diller, farklı ülkeler, farklı hayatlar… Ama aynı dua, aynı yön ve aynı amaç. Belki de Mekke'nin en güçlü mesajı burada saklı: İnsan, ne kadar farklı olursa olsun aynı değerler etrafında birleşebilir.

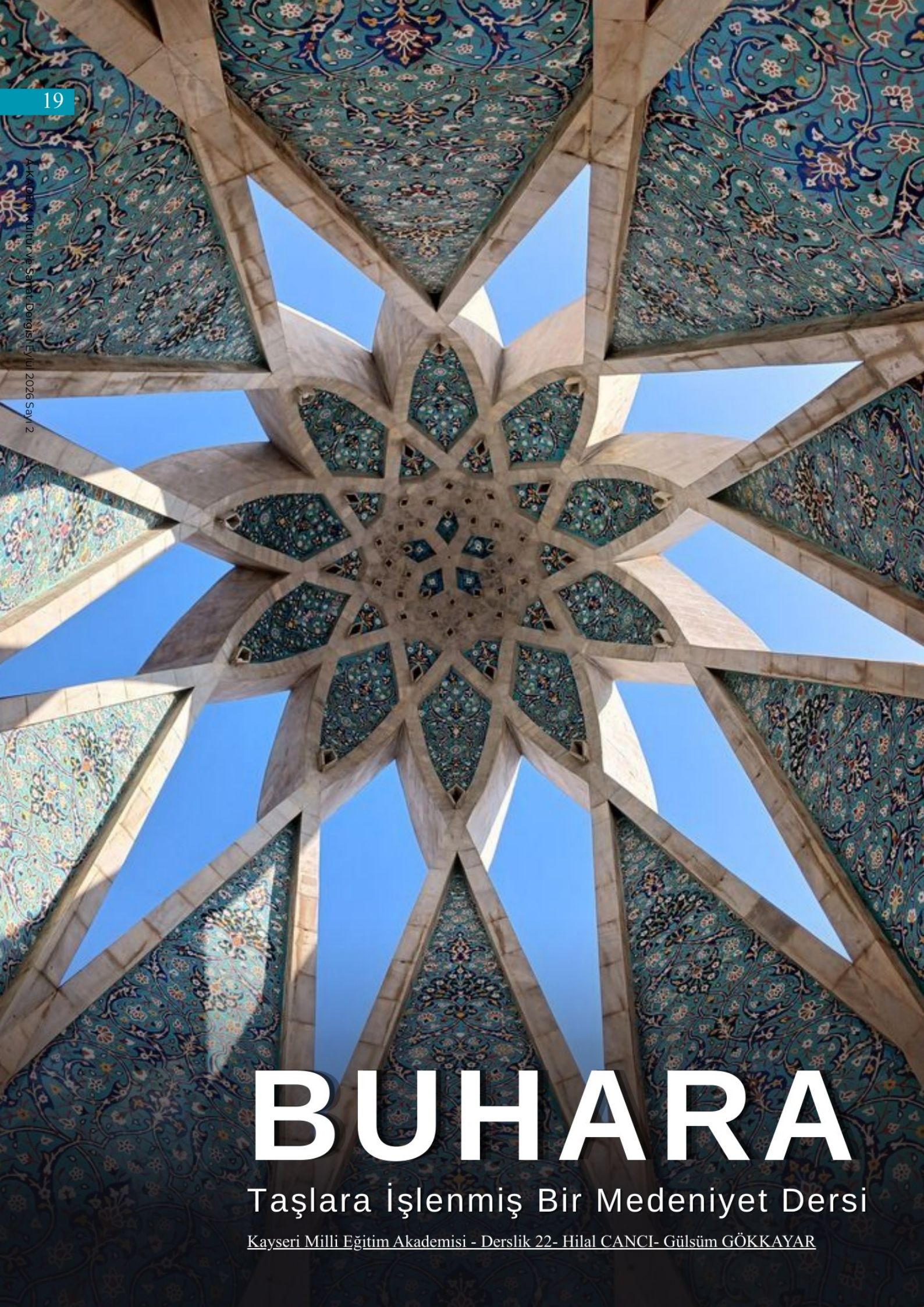
Mekke yalnızca Kâbe'nin bulunduğu şehir değildir. Hz. İbrahim'in, Hz. İsmail'in ve Hz. Hacer'in hatıralarını da taşır. Hz. Hacer'in Safa ile Merve arasında gösterdiği çaba, benim için yalnızca geçmişte yaşanmış bir olay değildir. Bir annenin umudunu kaybetmeden araması, çabalaması ve sonunda Allah'ın yardımına ulaşmasıdır. Bu hikâyeyi düşündüğümde, insanın zor zamanlarda bile gayret etmekten vazgeçmemesi gerektiğini hissediyorum.
Sonra Medine geliyor aklıma. Mekke'de kalbin yönünü bulan insan, Medine'de güzel bir insan olmayı öğreniyor sanki. Çünkü Medine, Peygamber Efendimiz'in insanlarla kurduğu ilişkinin, kardeşliğin ve merhametin şehridir. Mescid-i Nebevî'nin huzurunda insanın aklına yalnızca ibadet değil; güzel ahlak, paylaşmak, affetmek ve birbirini incitmemek de geliyor.

Medine denildiğinde aklıma özellikle Ensar ve Muhacir kardeşliği geliyor. Bir insanın hiç tanımadığı bir başka insanı kardeşi olarak kabul etmesi, sahip olduklarını onunla paylaşması bugün için de çok anlamlı. Günümüzde insanların birbirinden uzaklaştığı, farklılıkların bazen ayrışmaya dönüştüğü bir dünyada Medine'nin kardeşlik anlayışına belki de her zamankinden daha fazla ihtiyacımız var. Bu iki şehri **"kardeş şehir"** yapan şeyin yalnızca tarihî bağlar olmadığını düşünüyorum. Mekke ve Medine, Türkiye'de yaşayan insanların hafızasında da önemli bir yere sahip. Camilerimizde, dualarımızda, ilahilerimizde ve büyüklerimizin anlattığı hatıralarda bu iki şehrin izlerini görmek mümkün. Özellikle çocukken dinlediğimiz hac ve umre hikâyeleri, Kâbe'ye duyulan özlem ve Medine'ye selam gönderme geleneği, bu şehirleri bize uzak olmaktan çıkarıyor.

Bir öğretmen olarak Mekke ve Medine'den alacağım en önemli ders ise insan yetiştirmenin yalnızca bilgi öğretmekten ibaret olmadığıdır. Mekke bana sabretmeyi ve gayret etmeyi, Medine ise kardeşliği ve merhameti öğretiyor. Ben de öğrencilerime yalnızca ders kitaplarında yazan bilgileri değil; paylaşmayı, farklılıklara saygı göstermeyi, zor durumda olan bir arkadaşının elinden tutmayı öğretmek isterim. Bazen düşünüyorum: Eğer Mekke konuşsaydı bana **"Yönünü kaybetme."** derdi. Medine ise belki de "Yoluna insanları incitmeden devam et." diye fısıldardı.

BUHARA

Taşlara İşlenmiş Bir Medeniyet Dersi

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22- Hilal CANCI- Gülsüm GÖKKAYAR

Bazı şehirler vardır; haritada bir noktadan ibaret değildir. Sokaklarında yürürken yalnızca taş binaları, kubbeleri ya da çarşıları görmezsiniz. O şehir, geçmişten bugüne uzanan bir hikâyeyi fısıldar. Buhara da işte böyle bir şehirdir. Onu düşündüğümüzde aklımıza yalnızca Özbekistan'da bulunan tarihî bir şehir gelmiyor; ilmin, irfanın ve insan yetiştirmenin yüzyıllardır süren yolculuğu geliyor.Bugün Özbekistan'ın güneybatısında yer alan Buhara, tarihi 2500 yılı aşan şehir, Kızılkum Çölü'nün eteklerinde, tarih boyunca hayat kaynağı olmuş Zeravşan Nehri havzasında kurulmuştur. Asya ile Avrupa arasında uzanan meşhur İpek Yolu üzerinde bulunması, şehri yalnızca bir yerleşim merkezi olmaktan çıkarıp farklı milletlerden tüccarların, âlimlerin ve seyyahların buluşma noktası hâline getirmiştir. Semerkant ve Hive gibi Türkistan'ın önemli şehirleriyle birlikte bölgenin kültürel hafızasını oluşturan Buhara, yüzyıllar boyunca doğu ile batı arasında kurulan köprülerin en güçlü halkalarından biri olmuştur. Belki de bu yüzden Buhara'yı haritada bir nokta olarak görmek eksik kalır; Buhara, coğrafyanın medeniyete dönüştüğü nadir şehirlerden biridir.

Türk-İslam medeniyetinin en önemli merkezlerinden biri olan Buhara, yüzyıllar boyunca ilim insanlarını, sanatçıları ve düşünürleri kendine çekmiş bir şehir olmuştur. Türkler, Farslar, Araplar, Yahudiler, Moğollar ve daha birçok topluluk, bu şehrin tarihî dokusunda iz bırakmıştır. Farklı inanç ve kültürlere mensup insanlar aynı çarşılarda alışveriş yapmış, aynı sokakları paylaşmış ve şehrin hafızasını birlikte oluşturmuşlardır. Bu nedenle Buhara, Türkistan'ın yalnızca bir ilim merkezi değil, aynı zamanda hoşgörünün ve çok kültürlü yaşamın da önemli örneklerinden biri olmuştur.mTarih boyunca pek çok şehir zenginleşmiştir; fakat her zenginlik medeniyet doğurmamıştır. Buhara'nın farkı burada ortaya çıkar. İpek Yolu sayesinde gelen kervanlar yalnızca ipek, baharat veya değerli eşyalar taşımamıştır. Onlarla birlikte yeni fikirler, farklı diller, sanat anlayışları ve yaşam tecrübeleri de şehre ulaşmıştır. Böylece Buhara, ekonomik sermayenin kültürel sermayeye dönüştüğü nadir şehirlerden biri hâline gelmiştir. Buhara denildiğinde akla gelen ilk isimlerden biri hiç şüphesiz İmam Buhari'dir. Dünyanın dört bir yanındaki Müslümanlar tarafından tanınan bu büyük hadis âlimi, adını doğduğu şehirden almış; ilme gösterdiği titizlik ve hakikati arama konusundaki hassasiyetiyle asırlardır örnek olmuştur. Ancak Buhara'nın medeniyet mirası yalnızca İmam Buhari ile sınırlı değildir. Çocukluk ve gençlik yıllarını Buhara'nın ilim halkalarında geçiren İbn Sînâ, tıp ve felsefe alanında insanlık tarihine yön veren eserlerini bu ilim ikliminin beslediği bir zihinle ortaya koymuştur. Tasavvuf geleneğinin önemli isimlerinden Bahâeddin Nakşibend, insanı ahlak ve irfan ekseninde olgunlaştıran anlayışıyla Buhara'nın manevi kimliğini şekillendiren isimlerden biri olmuştur. Yine Hâcegân geleneğinin önde gelen temsilcilerinden Abdülhâlik Gücdüvânî, hikmet merkezli eğitim anlayışıyla bu toprakların ilim ve irfan çizgisini güçlendirmiştir. Bu şehirde ilim, sadece meslek edinmenin değil, insanı ve toplumu inşa etmenin yolu olarak görülmüştür. Belki de bu yüzden Buhara, yüzyıllar sonra bile adını önce âlimleriyle hatırlatan ender şehirlerden biri olmayı sürdürmektedir. Şehrin asırlara meydan okuyan en önemli sembollerinden bir tanesi Minare-i Kalan'dır. Karahanlı hükümdarı Arslan Han tarafından yaptırılan bu eşsiz eserin, halk arasında Usta Beka'nın maharetli ellerinden çıktığı anlatılır. Usta Beka, temelin sağlamlaşması için yaklaşık 2 yıl beklemiş, ardından yüzyıllara meydan okuyacak bu muhteşem minareyi inşa etmiştir. Bugün Buhara'nın göğe uzanan şahidi Minare-i Kalan hakkında anlatılan bir rivayet, şehrin ruhunu anlamak için güçlü bir sembol taşır. Rivayete göre, 1220 yılında Buhara'yı ele geçiren Cengiz Han, bu eşsiz yapının karşısında adeta büyülenir.

Yıllarca önünde orduların diz çöktüğü, hükümdarların çekindiği Moğol hakanı, Minare-i Kalan'ın ihtişamı görmek için başını kaldırdığı anda kafasındaki börkü yere düşer ve onu almak için eğilir. Böylece tarihte kimseye baş eğmeyen Cengiz Han, farkında olmadan Buhara'nın ilimle, sanatla ve medeniyetle yükselen bu görkemli eseri önünde eğilmiş olur. Bu anlatı, aslında tuğla ve taştan oluşan bir yapının hikâyesinden çok daha fazlasını anlatır. Çünkü bazı eserler yalnızca mimari güzellikleriyle değil, temsil ettikleri değerlerle büyüktür. Minare-i Kalan, Buhara'nın sadece göğe yükselen bir yapısı değil; ilmin, estetiğin ve ustalığın zamana karşı kazandığı zaferin sembolüdür. Nice hükümdarlar gelip geçerken, nice ordular tarihin tozlu sayfalarında kaybolurken; Buhara'nın eserleri ve yetiştirdiği insanlar asırlara meydan okumaya devam etmektedir. Buhara'da Mir-i Arap Medresesi, Labi Havuz (Lyabi Hauz) Külliyesi , Ark Kalesi ve İsmail Sâmâni Türbesi gibi birçok tarihi yapı bulunmaktadır. Bu yapılar sıradan eserler değildir; geçmişten günümüze ulaşan bir medeniyet hafızasıdır. Onlara bakarken insan, bir zamanlar bu avlularda ders çalışan talebeleri, ilim meclislerinde yapılan sohbetleri ve uzak diyarlardan gelen yolcuları hayal edebiliyor. Buhara'nın tarihî merkezi, sahip olduğu eşsiz kültürel miras nedeniyle 1993 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne alınmıştır. 19. yüzyılda şehri ziyaret eden seyyahlar Arminius Vambery ve Eugene Schuyler'in notları da bunu doğrular niteliktedir. Seyyahlar, Buhara'nın canlı çarşılarından, medreselerinden ve günlük yaşamından söz ederken şehrin hâlâ bölgenin en önemli kültür merkezlerinden biri olduğunu belirtirler.Buhara'nın ülkemiz ile olan bağı ise sadece tarih kitaplarında kalmış bir ilişki değildir. Dilimizdeki birçok kelime, kültürümüzdeki birçok gelenek ve ortak tarih bilincimiz bizi bu şehre görünmez bağlarla bağlar. Ahmet Yesevi'nin fikirlerinden beslenen tasavvuf geleneği, Türkistan coğrafyasının birçok şehri gibi Buhara'yı da Anadolu'ya manevi olarak yakınlaştırmıştır. Bu nedenle Buhara, bize uzak bir şehir değil; aynı medeniyet ağacının farklı bir dalı gibidir. Türk yazar, çevirmen, düşünür ve sosyolog Cemil Meriç "Ağaç köküyle yaşar." demektedir. Buhara bize bu sözün şehirler için de geçerli olduğunu öğretiyor. Köklerinden beslenen şehirler ayakta kalır, köklerini unutanlar ise zamanla kimliklerini kaybeder.

Bir öğretmen adayı olarak Buhara'dan aldığımız en önemli ders, farklılıkların bir arada yaşayabilmesinin mümkün olduğudur. Bugünün sınıflarında da birbirinden farklı özelliklere, ilgi alanlarına ve hayat hikâyelerine sahip öğrenciler bulunuyor. Buhara bize, bu çeşitliliğin bir zenginlik olduğunu hatırlatıyor. Nasıl ki bu şehir farklı kültürleri bir araya getirerek güçlü bir medeniyet oluşturduysa, eğitim de farklı bireyleri ortak değerlerde buluşturabildiği ölçüde anlam kazanır. Öğretmen, tıpkı Buhara medreselerinde olduğu gibi, öğrencinin zihnine bilgi aktarırken kalbine de değer bırakabilmelidir.Eğer Buhara bugün bizimle konuşabilseydi sanırsak şöyle derdi: "İnsanları benzer oldukları için değil, farklılıklarıyla birlikte anlayabildiğinde gerçek öğrenme başlar. Bilgiyi öğrenmek için değil, insanı olgunlaştırmak için ara. Çünkü gerçek medeniyet, bilgiyi hikmetle buluşturabildiğin yerde başlar." Bu şehirden öğrencilerimize taşıyacağımız en önemli değer ise hoşgörüyle beslenen bilgi olacaktır. Çünkü Buhara'nın asırlardır anlattığı hikâye, farklılıkların çatışmaya değil, medeniyete dönüşebileceğinin hikâyesidir. Eğitim, yalnızca bireyin değil, bir medeniyetin geleceğini de şekillendirir. Buhara bunu yüzyıllar önce başarmıştı; bugün de bize aynı yolu göstermeye devam ediyor. Çünkü gerçek şehirler, duvarlarıyla değil; yetiştirdikleri insanlar ve yaşattıkları değerlerle hatırlanır.

SARAYBOSNA

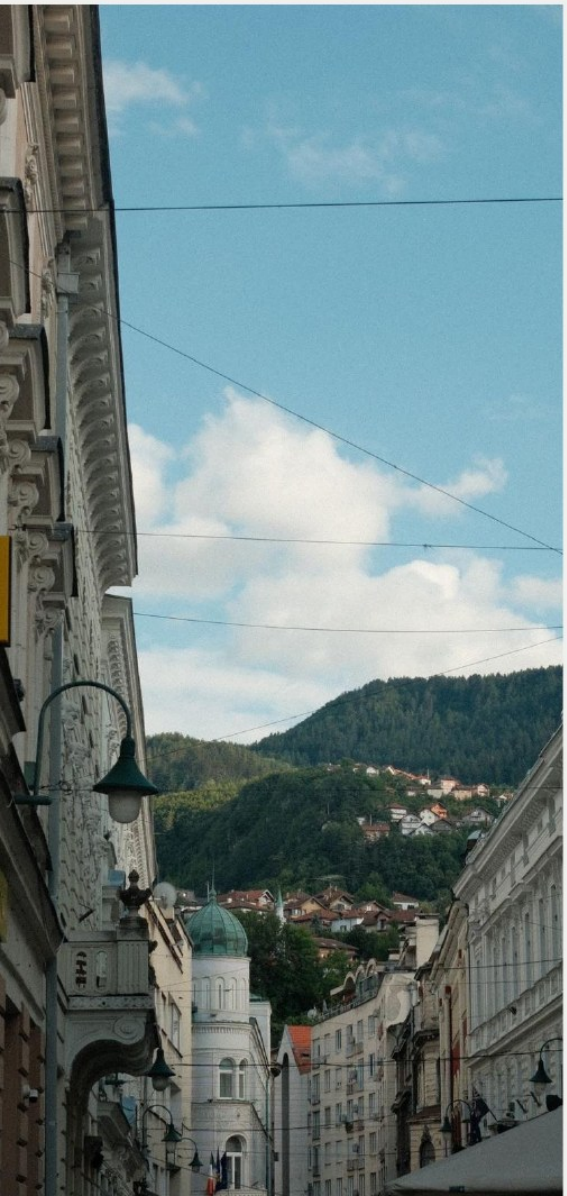
MEDENİYETİN KIRILMAYAN AYNASI

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22- Esra AYDIN- Sümeyye AYTEMİR

Şehrin ruhu nedir?

Bir şehrin ruhu, haritada görülen bir başkent olmanın ötesinde, yüzyıllar boyunca farklı dinlerin, dillerin ve kültürlerin aynı gökyüzü altında bir arada yaşayabildiğinin en güçlü örneklerinden biridir. Bu yüzden Saraybosna'ya baktığımda yalnızca bir şehir değil, insanı merkeze alan bir medeniyet anlayışını görüyorum. Miljacka Nehri'nin kıyısında yükselen camiler, kiliseler, sinagoglar ve katedral, birbirine rakip medeniyetlerin değil; aynı şehrin ortak hafızasının parçalarıdır. Başçarşı'nın taş sokaklarında dolaşırken Osmanlı'nın zarafetiyle Avrupa'nın mimari izleri yan yana durur. Bu birliktelik, Saraybosna'nın Doğu ile Batı arasında sıkışmış bir şehir olmadığını; aksine iki dünyanın değerlerini buluşturan bir köprü olduğunu gösterir. Belki de bu yüzden Saraybosna'nın ruhunu tek bir kelimeyle anlatmak gerekse "birlikte yaşama kültürü" derdim. Çünkü bu şehir, yaşadığı bütün acılara rağmen insan onurundan, kültüründen ve ortak yaşam idealinden vazgeçmemiştir. Saraybosna'nın asıl mirası taş binaları değil; hoşgörüyü, eğitimi, dayanışmayı ve medeniyet bilincini bugüne taşıyabilmiş olmasıdır. Bana göre Saraybosna, coğrafi sınırların çok ötesinde, geçmişinden güç alan ve geleceğe umut bırakan yaşayan bir medeniyet fikridir.

Bu şehir neden kardeş şehirdir?

Kardeşlik bazen aynı dili konuşmakla değil, aynı acıları anlayabilmek ve aynı değerlere sahip çıkabilmekle kurulur. Saraybosna ile aramızdaki bağ da tam olarak böyledir. Bu şehir, yalnızca geçmişte Osmanlı Devleti'nin önemli merkezlerinden biri olduğu için değil; ortak tarih, ortak kültür ve ortak insanlık değerlerini bugün de yaşattığı için bize kardeştir. Başçarşı'nın taş sokaklarında yürürken Türkçe kelimelerin hâlâ günlük yaşamda kullanıldığını görmek, Gazi Hüsrev Bey'in vakıf eserlerinin yüzyıllardır ayakta kalması ve ezan sesinin şehrin siluetine karışması, aramızdaki tarihî bağın yalnızca kitaplarda kalmadığını hissettirir. Ancak Saraybosna'yı kardeş yapan asıl neden, geçmişin mirasını bugüne taşıyabilmesidir. Bu şehir, farklı din ve kültürlerin bir arada yaşayabileceğini gösteren çok kültürlü yapısıyla aslında hepimize ortak bir medeniyet dersi vermektedir. 1992-1995 yılları arasında yaşanan Bosna Savaşı sırasında Türkiye'nin Bosna Hersek'e verdiği diplomatik, insani ve kültürel destek de bu kardeşlik bağını daha da güçlendirmiştir. Savaş sonrasında eğitimden sağlığa, kültürel mirasın korunmasından tarihî eserlerin restorasyonuna kadar birçok alanda sürdürülen iş birlikleri, bu ilişkinin yalnızca geçmişe değil, geleceğe de uzandığını göstermektedir. Bugün iki ülke arasında yüzlerce kardeş şehir protokolünün bulunması, öğrenci değişim programlarının düzenlenmesi ve ortak kültürel projelerin yürütülmesi de bu dostluğun somut göstergeleridir. Bu nedenle Saraybosna bana göre sadece Bosna Hersek'in başkenti değildir. O, ortak tarihimizin, kültürümüzün ve insanlık değerlerimizin yaşadığı bir hatıradır. Kardeşliğin kan bağıyla değil; ortak hafızayla, dayanışmayla ve birbirinin acısını paylaşabilmekle kurulduğunu hatırlatan özel bir şehirdir.

Günümüzde bu şehir hangi yönüyle gündemdedir?

Saraybosna bugün yalnızca geçmişte yaşadığı savaşla değil, barışın, kültürel mirasın ve çok kültürlü yaşamın simgesi olarak da öne çıkmaktadır. Başçarşı, Gazi Hüsrev Bey Külliyesi, Latin Köprüsü ve tarihî sokaklarıyla her yıl dünyanın birçok ülkesinden ziyaretçiyi ağırlayan şehir, kültür turizminin önemli merkezlerinden biri hâline gelmiştir. Ayrıca uluslararası alanda düzenlenen Saraybosna Film Festivali, şehrin sanat ve kültür alanındaki önemini artırmaktadır. Bunun yanında savaşın izlerini yaşatan müzeler ve anma etkinlikleri, geçmişte yaşanan acıların unutulmamasını ve barış bilincinin gelecek nesillere aktarılmasını amaçlamaktadır. Bana göre Saraybosna'yı bugün özel kılan en önemli yönü, yaşadığı tüm zorluklara rağmen tarihini koruyarak umut, dayanışma ve birlikte yaşama kültürünü dünyaya örnek olmaya devam ettirmesidir.

Bu şehir bize ne anlatıyor?

Bazı şehirler yalnızca gezilip görülecek yerler değildir; insana düşünmeyi ve hissetmeyi öğretir. Saraybosna da bana göre böyle bir şehirdir. Bu şehir, her şeyden önce farklılıkların bir arada yaşayabileceğini anlatıyor. Yüzyıllar boyunca camilerin, kiliselerin ve sinagogların aynı gökyüzünü paylaşması, hoşgörünün ve birlikte yaşama kültürünün mümkün olduğunu gösteriyor. Ancak Saraybosna'nın anlattığı hikâye sadece bununla sınırlı değil. Yaşadığı savaşlara, acılara ve kayıplara rağmen yeniden ayağa kalkabilmesi; umudun, dayanışmanın ve insan onurunun hiçbir zaman tamamen yok olmayacağını da hatırlatıyor. Başçarşı'dan Gazi Hüsrev Bey Külliyesi'ne kadar uzanan tarihî miras ise bir medeniyetin yalnızca taş eserlerle değil, eğitim, vakıf kültürü ve ortak değerlerle yaşadığını gösteriyor. Bana göre Saraybosna, geçmişini unutmadan geleceğe yürüyebilen insanların şehridir. Bu yüzden bu şehir bana; barışı korumanın, kültürel mirasa sahip çıkmanın ve insanı her zaman merkeze alan bir medeniyet anlayışının en güçlü örneklerinden birini anlatıyor.

Bir Şehrin Vicdanı: Aliya İzzetbegoviç

Saraybosna denildiğinde akla yalnızca tarihî yapıları ya da yaşadığı savaşlar gelmez; bu şehrin hafızasında derin izler bırakan Aliya İzzetbegoviç de hatırlanır. Çocukluk ve gençlik yıllarını Saraybosna'da geçiren Aliya, Bosna Hersek'in bağımsızlık mücadelesinin simge isimlerinden biri olmuştur. 1992-1996 yılları arasındaki Bosna Savaşı sırasında kuşatma altındaki Saraybosna'yı terk etmemiş, halkıyla birlikte aynı acıları yaşamış ve ülkesini özgürlük, adalet ve insan onuru temelinde savunmuştur. Onun mücadelesi yalnızca bir devlet adamının görevi değil, aynı zamanda insanlık değerlerini koruma çabasıydı. Bugün Saraybosna sokaklarında dolaşırken Aliya'nın düşüncelerinin ve bıraktığı mirasın hâlâ yaşadığını hissetmek mümkündür. Bana göre Aliya İzzetbegoviç, bu şehrin yalnızca siyasi lideri değil; barışı, umudu ve insan onurunu temsil eden vicdanı olmuştur. Saraybosna'nın direniş ruhunu anlamak için Aliya'yı tanımak, Aliya'yı anlamak için de Saraybosna'nın yaşadığı tarihi bilmek gerekir.

Şehrin Temsil Ettiği Temel Değerler

Saraybosna'nın temsil ettiği en önemli değer, farklılıklar içinde bir arada yaşayabilme kültürüdür. Yüzyıllar boyunca farklı din ve kültürlere ev sahipliği yapan şehir, hoşgörünün ve kültürel zenginliğin önemli simgelerinden biri olmuştur. Osmanlı döneminde kurulan medrese, kütüphane ve vakıf eserleri ise eğitime ve ilme verilen değeri göstermektedir. Bunun yanında Saraybosna, Bosna Savaşı'nın ardından yeniden ayağa kalkarak özgürlüğü, dayanışmayı ve umudu temsil eden bir şehir hâline gelmiştir. Bana göre Saraybosna'nın en büyük mirası; barışa olan inancı, kültürel çeşitliliği koruyabilmesi ve insan onurunu her zaman ön planda tutmasıdır.

Bir öğretmen bu şehirden ne öğrenebilir?

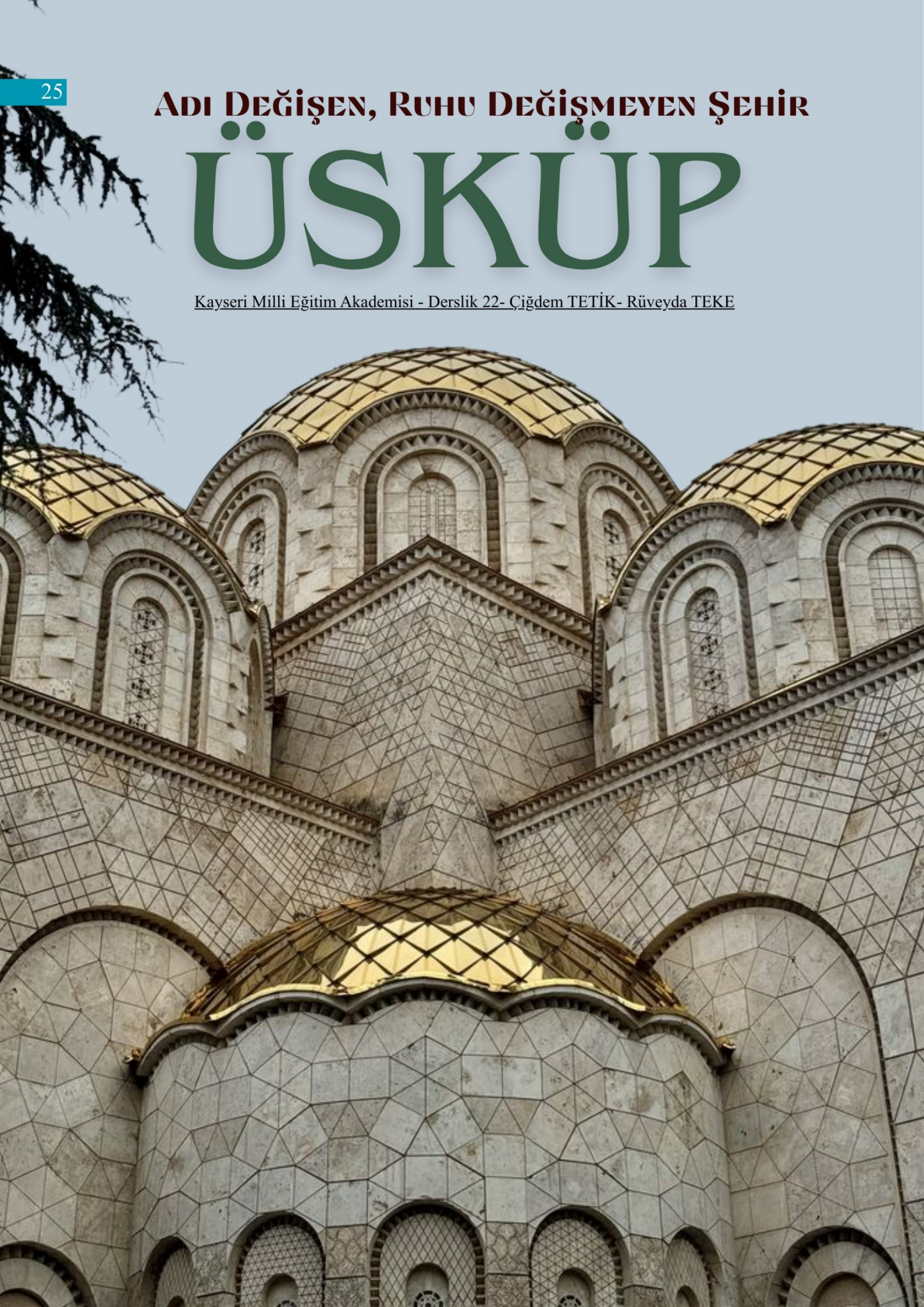
Saraybosna bana göre bir öğretmene, eğitimin yalnızca ders anlatmaktan ibaret olmadığını hatırlatır. Bu şehir, farklı kültürlere ve inançlara saygı duymanın, empati kurmanın ve barış içinde bir arada yaşamanın ne kadar değerli olduğunu gösterir. Geçmişte yaşadığı acılara rağmen umudunu kaybetmeyen Saraybosna, öğrencilere tarihî olayları sadece bilgi olarak değil, insanlık açısından değerlendirebilmenin önemini öğretir. Bir öğretmen olarak bu şehirden, kültürel mirasa sahip çıkmayı, hoşgörüyü, dayanışmayı ve insan onuruna saygıyı öğrenebilirim. Çünkü eğitim, sadece akademik başarı kazandırmak değil; vicdanlı, duyarlı ve farklılıklara saygı gösteren bireyler yetiştirmektir. Saraybosna da geçmişiyle ve bugün yaşattığı değerlerle bu anlayışın en güzel örneklerinden biridir.

Adı Değişen, Ruhu Değişmeyen Şehir

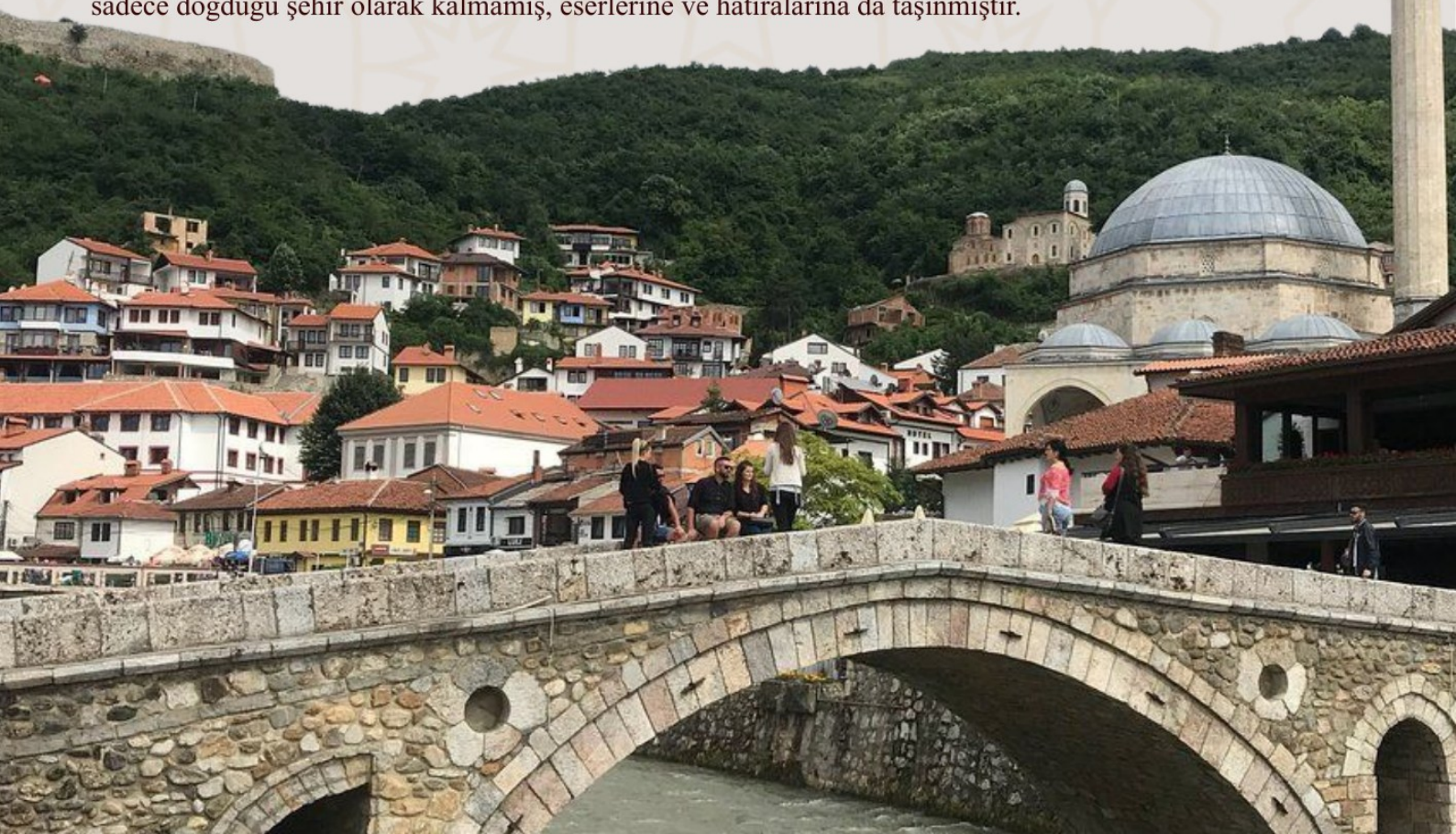
ÜSKÜP

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22- Çiğdem TETİK- Rüveyda TEKE

Bazı şehirler vardır, sadece gezip gördüğümüz bir yer olarak kalmaz, insanda bir iz bırakır. Üsküp de benim için böyle bir şehir. Vardar Nehri'nin ikiye ayırdığı bu şehir, uzun yıllar Osmanlı hakimiyetinde kalmış ve o dönemden günümüze kadar birçok iz taşımıştır.. Bugün farklı bir ülkenin sınırları içinde olsa da şehrin birçok yerinde geçmişin izlerini görmek mümkündür. Bence Üsküp'ü farklı yapan en önemli özellik de zaman içinde adının ve yönetiminin değişmesine rağmen geçmişinden tamamen kopmamış olmasıdır. Üsküp'ün geçmişiyle ilgili araştırma yaparken gördüğüm eski bir fotoğraf özellikle dikkatimi çekti. Fotoğrafta eski Üsküp tren istasyonu görülüyor. Tabelada Kiril harfleriyle Sırp yönetimine ait bir ifade bulunurken, hemen altında Arap ve Latin harfleriyle "Uskub" isminin hâlâ yer alması oldukça dikkat çekici. Balkan Savaşları sonrasında Osmanlı yönetiminin sona erdiği döneme ait olduğu düşünülen bu fotoğraf, yaşanan değişimi tek bir karede gösteriyor. Bir tarafta yeni yönetimin kullandığı isim, diğer tarafta ise geçmişten kalan "Uskub" adı bulunuyor. Bu görüntü bana, bir şehrin adını değiştirmenin onun geçmişini de değiştirmek anlamına gelmediğini düşündürdü. Üsküp Garı, Balkan Savaşları sonrası: Kiril harfli "Sırp Sınır İstasyonu" tabelasının altında hâlâ okunan "Uskub" ismi, Osmanlı'dan Sırp idaresine geçişin donmuş bir karesi. Üsküp denildiğinde akla gelen en önemli yapılardan bir tanesi de Vardar Nehri'nin iki yakasını birbirine bağlayan ve şehrin geçmişinden bugünlere ulaşmayı başarmış olan Taş Köprü' dür. 1963 yılında yaşanan büyük depremde Üsküp'ün büyük bir bölümü zarar görmesine rağmen Taş Köprü' nün ayakta kalması oldukça etkileyicidir. Bana göre bu köprü sadece iki yakayı birbirine bağlayan bir yapı değil, aynı zamanda şehrin geçmişiyle bugününü birbirine bağlayan bir semboldür. Savaşlara, yönetim değişikliklerine ve doğal afetlere rağmen ayakta kalması, Üsküp'ün geçmişinin ne kadar güçlü olduğunu gösteriyor.

Üsküp'ün bizim için önemli isimlerinden biri de Yahya Kemal Beyatlı. 1884 yılında Üsküp'te doğan Yahya Kemal, çocukluğunun önemli bir bölümünü burada geçirmiş. Daha sonra İstanbul'da yaşamasına rağmen Üsküp'ü ve çocukluğunda bıraktığı izleri şiirlerinde yaşatmış. Bu durum bana insanın doğduğu ve büyüdüğü bir şehri yıllar geçse bile unutmayabileceğini düşündürüyor. Üsküp, Yahya Kemal'in hayatında sadece doğduğu şehir olarak kalmamış, eserlerine ve hatıralarına da taşınmıştır.

Şehrin kültürel yapısı da oldukça dikkat çekici. Üsküp'te Türk, Arnavut, Makedon ve Roman kültürlerinin izlerini bir arada görmek mümkün. Farklı dinlere ve kültürlere ait yapıların aynı şehir içerisinde bulunması, Üsküp'ün çok kültürlü geçmişini gösteriyor. Bir caminin ezanı ile bir kilisenin çanının aynı şehirde duyulabilmesi bile bu çeşitliliği anlatmaya yetiyor. Özellikle Eski Çarşı bölgesinde Osmanlı döneminden kalan yapılarla Balkan kültürüne ait yapıların yan yana bulunması, şehrin kimliğinin tek bir kültürle açıklanamayacağını gösteriyor.

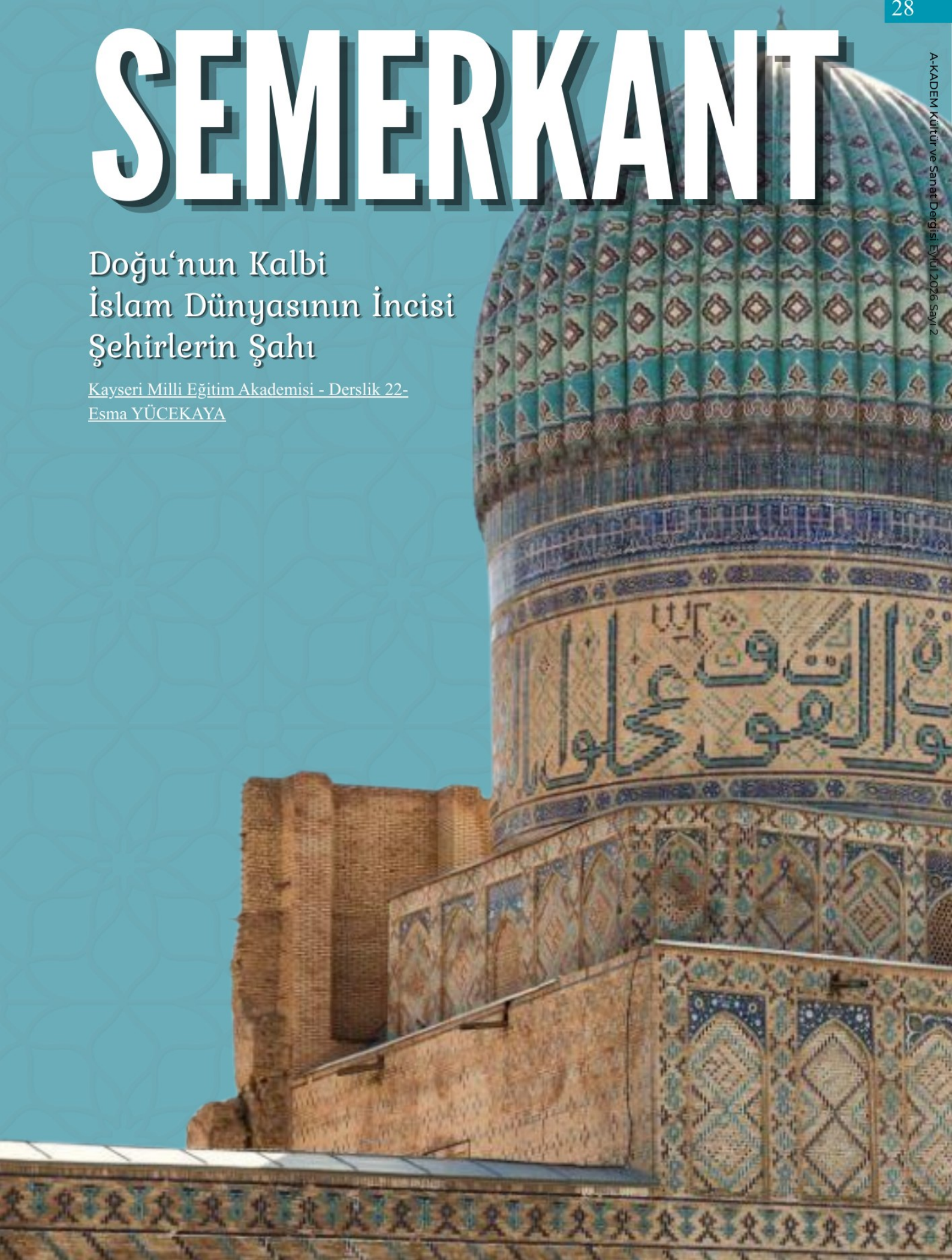

Bugün Üsküp'te geçmişten kalan bu izlerin bir kısmı restore edilerek korunmaya çalışılıyor. Türkiye ile Kuzey Makedonya arasındaki kültürel ilişkiler de bu ortak geçmişin yaşatılmasına katkı sağlıyor. Tarihi camilerin, medreselerin, köprülerin ve diğer yapıların korunması, geçmişle bugün arasındaki bağın devam etmesini sağlıyor. Bu açıdan Üsküp'ü gezerken sadece bugünün şehrini değil, geçmişteki Üsküp'ü de hissetmek mümkün.Üsküp hakkında düşündüğümde aklımda en çok kalan şey, şehrin sürekli değişmesine rağmen geçmişinden tamamen vazgeçmemiş olması. Adı değişmiş, yönetimi değişmiş, farklı dönemlerden geçmiş ama geçmişten kalan izler hâlâ sokaklarında ve yapılarında yaşamaya devam ediyor. Taş Köprü, Eski Çarşı, tarihi camiler ve eski yapılar bu hafızanın en görünür parçaları.Bu yüzden Üsküp benim için sadece tarihi yapıların bulunduğu bir Balkan şehri değil, buram buram Aanadolu kokan bir Osmanlı şehri. Geçmişiyle bugünün bir arada görülebildiği, farklı kültürlerin izlerini taşıyan ve yaşadığı değişimlere rağmen kendine ait bir ruhu koruyabilmiş bir şehir. Adı değişmiş olabilir ama geçmişinden kalan izler hâlâ orada. Bence bir şehrin asıl kimliği de tam olarak burada, geçmişine ne kadar sahip çıktığında saklıdır.Bir öğretmen adayı olarak Üsküp' ten çıkardığım en önemli anlamlardan biri de geçmiş ile gelecek arasındaki bağın korunmasının ne kadar önemli olduğudur. Üsküp' te olduğu gibi eğitimde de zamanla birçok şey değişebilir; yöntemler, teknolojiler, öğrencilerin dünyası ve ihtiyaçları farklılaşabilir. Ancak ilme, kültüre, hoşgörüye ve geçmişten gelen değerlere verilen önem değişmemelidir. Üsküp' ün değişen isimlerine rağmen geçmişini koruması, bana öğretmenlik mesleğinde de değişime açık olurken temel değerleri korumanın ne kadar önemli olduğunu göstermektedir.

SEMERKANT

Doğu'nun Kalbi
İslam Dünyasının İncisi
Şehirlerin Şahı

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22-
Esma YÜCEKAYA

Semerkant "Doğu'nun Kalbi", "İslam Dünyasının İncisi" ve "Şehirlerin Şahı"gibi unvanlarla anılan Türk-İslam medeniyetinin en önemli merkezlerinden bir tanesidir. Asırlar boyunca kervanların geçtiği, dillerin birbirine karıştığı, kitapların el değiştirdiği, âlimlerin aynı gökyüzü altında hakikatin izini sürdüğü bu şehir, yalnızca Türkistan'ın değil, insanlığın ortak hafızasının da önemli duraklarından biridir.

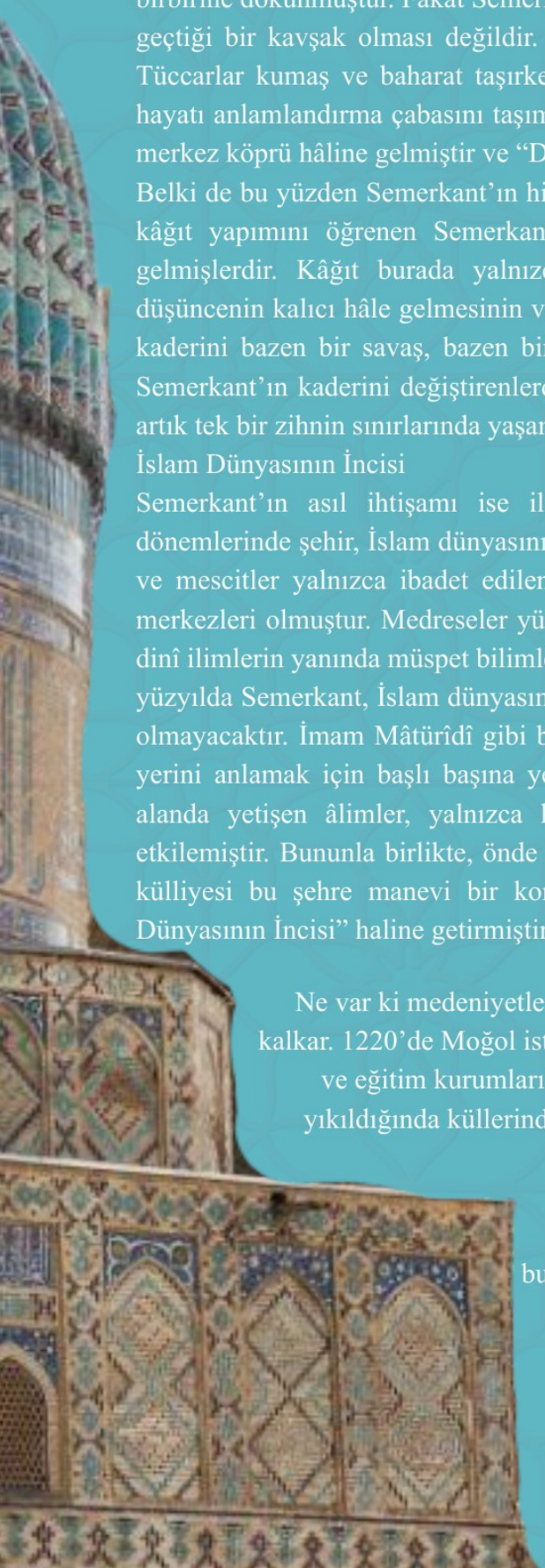
Doğu'nun Kalbi

MÖ 535 yılında Büyük Cyrus tarafından kurulduğu kabul edilen Semerkant, daha ilk dönemlerinden itibaren yolların kesiştiği bir coğrafyada yükselmiştir. Çin'den gelen İpek Yolu, Türkistan'dan uzanan Kürk Yolu ve Hindistan ile Afganistan'dan gelen Baharat Yolu burada birbirine dokunmuştur. Fakat Semerkant'ı asıl büyük yapan, yalnızca kervanların geçtiği bir kavşak olması değildir. Bu şehirde zamanla fikirler de yolculuk etmeye başlamıştır. Tüccarlar kumaş ve baharat taşırken, âlimler bilgi; sanatkârlar estetik, düşünürler ise insanı ve hayatı anlamlandırma çabasını taşımışlardır. Böylece Semerkant, yalnızca ticari değil, kültürel bir merkez köprü hâline gelmiştir ve "Doğunun Kalbi" olmuştur.

Belki de bu yüzden Semerkant'ın hikâyesinde kâğıdın ayrı bir yeri vardır. Talas Savaşı sonrasında kâğıt yapımını öğrenen Semerkantlılar, kısa zamanda bu alanda önemli bir merkez hâline gelmişlerdir. Kâğıt burada yalnızca bir üretim malzemesi değildir; bilginin çoğalmasının, düşüncenin kalıcı hâle gelmesinin ve insanlığın hafızasının genişlemesinin sembolüdür. Bir şehrin kaderini bazen bir savaş, bazen bir hükümdar, bazen de küçücük görünen bir buluş değiştirir. Semerkant'ın kaderini değiştirenlerden biri de kâğıt olmuştur. Çünkü bilgi yazıya kavuştuğunda, artık tek bir zihnin sınırlarında yaşamaz; nesilden nesile yürümeye başlar.

İslam Dünyasının İncisi

Semerkant'ın asıl ihtişamı ise ilimle kurduğu ilişkide saklıdır. Sâmânîler ve Karahanlılar dönemlerinde şehir, İslam dünyasının en önemli ilim merkezlerinden biri hâline gelmiştir. Camiler ve mescitler yalnızca ibadet edilen mekânlar değil, aynı zamanda düşüncenin ve öğrenmenin merkezleri olmuştur. Medreseler yükselmiş, farklı coğrafyalardan öğrenciler Semerkant'a gelmiş, dinî ilimlerin yanında müspet bilimler de okutulmuştur. Bu yönüyle 15. yüzyılda Semerkant, İslam dünyasında bilimsel rönesansına ev sahipliği yaptığını söylemek yanlış olmayacaktır. İmam Mâtürîdî gibi büyük bir âlimin burada yetişmesi, şehrin düşünce tarihindeki yerini anlamak için başlı başına yeterlidir. Hadisten fıkha, kelamdan edebiyata kadar pek çok alanda yetişen âlimler, yalnızca kendi çağlarını değil, kendilerinden sonraki yüzyılları da etkilemiştir. Bununla birlikte, önde gelen hadis alimlerinden İmam Buhari gibi bir zatın kabri ve külliyesi bu şehre manevi bir koruma sağlamaktadır. Bu eşsiz özellikle Semarkant'ı "İslam Dünyasının İncisi" haline getirmiştir.

Şehirlerin Şahı

Ne var ki medeniyetler de insanlar gibidir; yükselir, yara alır, susar ve yeniden ayağa kalkar. 1220'de Moğol istilası Semerkant'ın hafızasında derin yaralar açmış, medreseler ve eğitim kurumları yıkılmış, şehir ağır bir tahribata uğramıştır. Fakat bazı şehirler yıkıldığında küllerinden yeniden doğacak gücü içinde taşır. Semerkant tam da böyle bir şehirdir ve belki de "Şehirlerin Şahıdır".

Timur döneminde şehir yeniden imar edilmiş, farklı coğrafyalardan âlimler ve sanatkârlar Semerkant'ta buluşturulmuştur. Şehir yeniden yükselirken yalnızca saraylar ve anıtlar yapılmamış; medreseler, kütüphaneler, camiler ve ilim merkezleri de inşa edilmiştir. Semerkant'ın taşlarına bakıldığında aslında bir hükümdarın kudretinden daha fazlası görülür: Bir medeniyetin kendisini yeniden kurma iradesi okunur.

Sonra gökyüzüne çevrilir şehrin yüzü. Uluğ Bey, hükümdarlığın yanında ilme gönül vermiş bir bilgin olarak Semerkant'ta bir rasathane kurar. Matematik ve astronomi çalışmaları burada yeni bir ufuk kazanır. Gıyâseddin Cemşîd Kâşî, Kadızâde-i Rûmî ve Ali Kuşçu gibi isimler bu ilmî çevrede yetişir. Semerkant'ın göğe bakışı artık yalnızca estetik bir hayranlık değildir; gökyüzünü anlamaya, ölçmeye ve insan aklıyla çözmeye yönelik bir arayıştır. Ali Kuşçu vasıtasıyla bu ilmî miras Osmanlı bilim dünyasına da taşınır. Böylece Semerkant'ta yakılan bir kandil, başka coğrafyalarda ışımaya devam eder.

Bugün Registan Meydanı'na baktığımızda gördüğümüz medreseler, belki de bize geçmişin en güzel cümlesini fısıldar: İlim, mekânı aşan bir mirastır. Uluğ Bey, Şîrdâr ve Tillâkârî medreseleri yalnızca mimari şaheserler değildir. Onlar, bir toplumun bilgiye verdiği değerin taşlaşmış hâlidir. Yüzyıllar boyunca burada dersler okunmuş, sorular sorulmuş, cevaplar aranmış ve insanın kendisini aşma arzusu canlı tutulmuştur.

Belki bugün Semerkant'a bakarken kendimize de bakmamız gerekiyor. Çünkü şehirler yalnızca geçmişi anlatmaz; geleceğe dair sorular da sorar. Bir medeniyet nasıl yükselir? Bilgiye nasıl ulaşılır? Âlim neden baş tacı edilir? Bir şehir nasıl olur da ticaretin hareketliliğini ilmin derinliğiyle birleştirir?

Semerkant'ın cevabı açıktır: Medeniyet, yalnızca devasa binalar inşa etmek değil, o mekanlara ruh katmak ve o ilim yuvalarında büyük alimler ve fikirler yetiştirmektir.

Bugün modern Semerkant'ta üniversiteler, araştırma merkezleri ve İmam Buhârî Araştırma Merkezi gibi kurumların varlığını sürdürmesi, bu kadim mirasın yalnızca nostaljik bir hatıra olmadığını göstermektedir. Belki de bu yüzden Semerkant'ı anlatmak, aslında insanın bilgiyle kurduğu kadim ilişkiyi anlatmaktır. Kâğıdın üzerine düşen ilk mürekkep damlasından rasathanenin göğe çevrilen merceklerine, medrese avlularındaki ilim halkalarından bugün araştırma merkezlerinde sürdürülen çalışmalara kadar uzanan uzun bir yol vardır.

Ve bu yol bize şunu hatırlatır:

Bir şehir, taşlarıyla değil; yetiştirdiği insanlarla yaşar.

Semerkant ise yüzyıllardır bize aynı şeyi söylüyor: Hakikatin peşine düşenler için dünyanın her köşesi bir okul, her gökyüzü bir kitap, her şehir ise yeniden yazılmayı bekleyen bir medeniyet hikâyesidir.

Yıkıntılar Arasında Yeşeren Umut

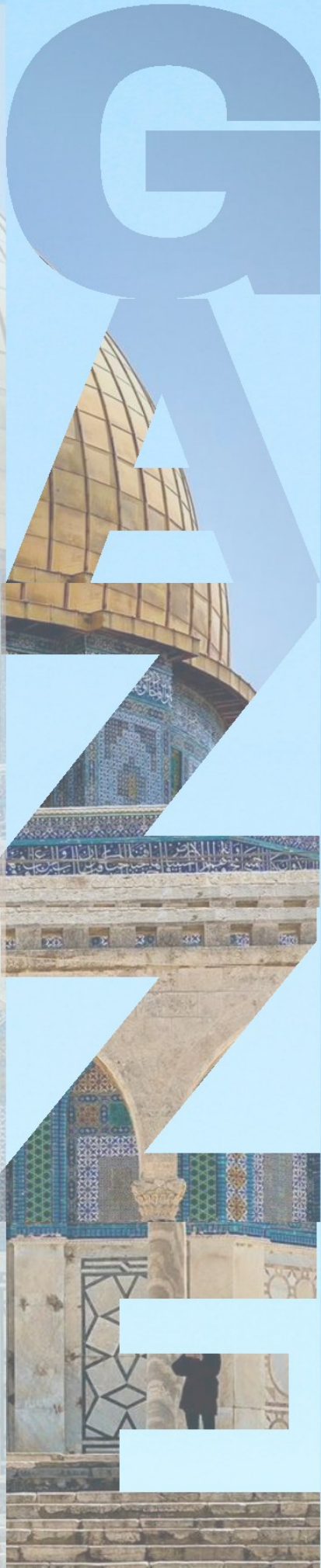
Bir Şehrin Ruhu ve Bir Öğretmenin Seyir Defteri

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22- Merve Tuğçe ORÇAN-Beyza YURDAER

Yıkıntılar Arasında Yeşeren Umut: Bir Şehrin Ruhu ve Bir Öğretmenin Seyir Defteri Şehirleri tanımlarken çoğu zaman haritalardaki sınırlarına, nüfus sayımlarına ya da gökyüzüne uzanan betonarme yapılarına bakarız. Oysa bir kenti asıl var eden şey harçla örülen binalar değil; o binaların gölgesinde büyüyen insanların ortak hafızası, zorluklar karşısındasergilediği duruş ve her şeye rağmen yaşama tutunma iradesidir. **Peki, tam olarak nedir bir şehrin ruhu?**

Bir şehrin ruhu; en karanlık günlerde bile umudu diri tutabilme becerisinde, direnişinde ve nesilden nesile aktardığı kimliğinde gizlidir. İşte Akdeniz'in kıyısında, tümimkânsızlıklara rağmen dimdik ayakta duran Gazze, bu ruhun dünyadaki en somut, en sarsıcıtezahürlerinden biridir.Peki, kilometrelerce ötedeki bu kıyı kenti bizim için neden kâğıt üzerindeki bir protokolden çok daha fazlası, sarsılmaz bir "kardeş şehir"dir? Diplomatik metinlerde kardeş şehir kavramı, belediyeler arası iş birliği ya da kültürel alışveriş anlaşmalarıyla tanımlanır. Fakat Gazze söz konusu olduğunda bu tanım dar gelir. Gazze ilearamızdaki kardeşlik, bir meclis kararından değil; tarihin, vicdanın ve ortak değerlerin ilmeğinde biçimlenmiş bir gönül bağıdır. Kadim Osmanlı mirasından Akdeniz'in aynı sularına uzanan bu bağ, sevinçte olduğu kadar kederde de omuz omuza durmayı gerektirir. Gazze'de düşen bir bombanın yankısını kendi yüreğimizde hissetmemiz, oradaki bir çocuğun tebessümüyle ferahlamamız, bu kardeşliğin coğrafi sınırları çoktan aştığının en net kanıtıdır. Bizim için Gazze, insanlığın ortak vicdan sınavı ve o sınavda yan yana durduğumuz öz kardeşimizdir. İşte tam da bu noktada, bir eğitimci, bir öğretmen bu şehre baktığında ne görür? Ders müfredatlarının, teorik bilgilerin ve sınırları belli sınıfların ötesinde, Gazze bir öğretmene ne öğretir?

Bir öğretmen için Gazze, insanlık tarihinin en yalın, en öğretici dersliğidir. İlk olarak Gazze, bir öğretmene eğitimin bir binadan değil, sarsılmaz bir adanmışlıktan ibaret olduğunu öğretir. Yıkılmış okulların molozları arasında, çadırlarda ya da bir duvar dibinde elindeki kireçle çocuklara alfabe öğretmeye çalışan Gazzeli bir eğitimci, mesleğin özünü ortaya koyar. Bize; kara tahtanın, teknolojik imkânların ya da konforlu sıraların öğretmenin asli unsuru olmadığını; asıl unsurun bir çocuğun zihninde yakılacak o bilgi ve umut kıvılcımı olduğunu hatırlatır. İkinci olarak Gazze, adalet, empati ve vicdan gibi kavramların soyut birer ders konusu değil, bizzat yaşayarak öğretilen birer hayat duruşu olduğunu gösterir. Bir öğretmen, öğrencilerine dünyadaki haksızlıklara karşı durmayı, ötekinin acısını hissetmeyi ve insan onurunu korumayı anlatırken Gazze'yi bir vicdan pusulası olarak kullanabilir. Oradaki insanların ve çocukların sergilediği duruş, teorik etik derslerinin çok ötesinde, yaşayan bir insanlık dersidir.

Son olarak Gazze, bir eğitimciye psikolojik sağlamlığı ve umudun pedagogical (eğitsel) gücünü öğretir. En zorlu şartlarda dahi geleceğe inanmanın, çocukların gözündeki yaşama sevincini söndürmemenin ne kadar hayati olduğunu gösterir. Eğitim, doğası gereği geleceğe yapılan bir yatırımdır; yarınların bugünlerden daha iyi olacağına duyulan inancın ifadesidir. Gazze'deki her bir çocuk ve öğretmen, yarınlara olan bu inancın en somut simgesidir. Sonuç olarak Gazze; haritadaki bir noktadan ya da haber bültenlerindeki trajik görüntülerden ibaret değildir. O, ruhuyla insanlığa direnci, kardeşliğiyle vicdanı ve yetiştirdiği nesillerle bir öğretmene mesleğin en derin anlamını hatırlatan kadim bir okuldur. Ve o okuldan öğrenilecek en büyük ders şudur: Şehirler yıkılabilir, binalar yok olabilir; ancak bir şehrin ruhu ve geleceğe duyulan umut asla yok edilemez. Bu duruşun ve derslerin ışığında, meseleye bir adım daha yaklaşarak soralım: Gazze'nin bugünü bize insanlığa dair ne söylüyor ve bir öğretmen bu ağır mirası geleceğe nasıl taşır? Eğitim, sadece bilgiyi aktarmak değil; bireye bir dünya görüşü, bir vicdan ve bir sorumluluk bilinci kazandırma sanatıdır. Sınıfın kapısını kapatıp ders kitabını açan her öğretmen, aslında o sınıfa dünyanın durumunu ve insanlığın gidişatını da taşır. Gazze, tam da bu noktada modern dünyanın en büyük çelişkilerini ve aynı zamanda en saf insani erdemlerini önümüze serer. Gelişmiş teknolojilerin, devasa kütüphanelerin ve uluslararası sözleşmelerin gölgesinde yaşananlar; kağıt üzerindeki süslü kavramların, sahada bir çocuğun yaşam hakkını korumaya yetmediğini açıkça gösteriyor. Bir öğretmen için bu tablo, derslerde anlatılan "çağdaş medeniyet", "insan hakları" ve "küresel adalet" gibi kavramların içinin nasıl doldurulması gerektiğini fısıldar. Eğitimci, öğrencilerine adalet kavramını öğretirken, bunun sadece metinlerde kalan bir ilkeler dizisi değil, haksızlığa karşı ses çıkarabilme cesareti olduğunu Gazze örneği üzerinden anlatabilir. Dahası Gazze, "eğitimde süreklilik" ilkesinin ne anlama geldiğini baştan yazar. Sıradan bir dünyada bir okulun camı kırıldığında ya da kal kaloriferi bozulduğunda aksayabileceğini düşündüğümüz eğitim süreci; Gazze'de tavanı gökyüzü olan, sıraları taşlardan oluşan açık hava sınıflarında kesintisiz devam eder. Bu durum, bir öğretmenin kendi mesleki sınırlarını ve karşılaştığı küçük zorlukları yeniden sorgulamasını sağlar. Gazze'deki meslektaşının bir zeytin ağacının gölgesinde, elindeki tek bir defterle onlarca çocuğa umut aşıladığını gören bir öğretmen, mesleğinin manevi gücünü ve sarsılmaz sorumluluğunu yeniden hatırlar. Sonuç olarak; Gazze ile aramızdaki kardeşlik sadece bir coğrafi üzüntü ya da uzaktan hissettiklerimizle sınırlı kalamaz. O, haritada bir nokta olmanın çok ötesinde; direnişin adresi, vicdanın pusulası ve her birimiz için bitmeyen bir okuldur. Bir öğretmen bu okuldan aldığı dersleri sınıfına taşıdığı, öğrencilerine adaleti, merhameti ve umudu bu canlı örnek üzerinden aşıladığı sürece; Gazze'nin ruhu da, o ruhun temsil ettiği insanlık onuru da nesilden nesile yaşamaya devam edecektir.

KERPİÇ SURLARDAKİ İLİM: HİVE

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22 - Nardane ÖKTEM

Eğitim süreci, sadece belirli bilgilerin sınıf ortamında aktarılmasından ibaret değildir; bireylere zamana ve mekâna yön verebilecek bir düşünce ufku kazandırma çabasıdır. Bu ufkun tarihsel ve kültürel kökenlerini anlamak adına yönümüzü çevireceğimiz en önemli merkezlerden biri, Orta Asya'nın kadim coğrafyasında Özbekistan'da yer alan Hive şehridir. Hive, sadece kerpiç surlardan ve çinili yapılardan ibaret bir yerleşim yeri değil; çölün ortasında filizlenen bir medeniyet fikrinin, köklü bir ilim ve estetik anlayışının somutlaşmış halidir.Hive'nin ruhunu ve temsil ettiği medeniyet fikrini kavramak, onun iyi korunmuş tarihî merkezi olan İçan Kale'deki mimari ve bilimsel mirası incelemekle mümkündür. Şehrin siluetine bakıldığında ilk dikkat çeken yapılardan biri, mimari bir şaheser olan Kalta Minar'dır (Kısa Minare). Dönemin siyasi gelişmeleri ve Hive hanı Muhammed Emin Han'ın vefatı nedeniyle yapımı yarım kalan bu devasa turkuaz minare, tamamlanmamış olmasına rağmen bugün şehrin en görkemli sembolü olarak ayaktadır. Bir öğretmen adayı gözüyle bakıldığında, bu yapı eğitim süreçleriyle doğrudan bağdaşmaktadır. Eğitim de tıpkı Kalta Minar gibi, bireyin hayatı boyunca devam eden ve hiçbir zaman tam anlamıyla "nihayete erdi" denilemeyecek dinamik bir süreçtir. Sınıfta harcanan emeklerin ve aktarılan değerlerin sonucu her zaman kısa vadede alınamayabilir; ancak o köklü çabalar, gelecekte bir insanın zihin dünyasında en sağlam dayanak olarak varlığını sürdürür. Bu kadim vaha, temsil ettiği değerler bakımından incelendiğinde, her şeyden önce insan azmini ve metodik düşünceyi ortaya koymaktadır.Hive, cebir ve algoritmanın kurucusu olan büyük bilim insanı El-Harezmî ile astronomi, matematik ve coğrafya alanında çığır açan El-Biruni'nin yetiştiği ve ilmi altyapısını kazandığı topraklardır. Bugün modern dünyayı şekillendiren dijital teknolojilerin, yazılımların ve matematiksel formül ve sistemlerin temel mantığı, bu vaha şehrinde sıfır rakamını sisteme dahil eden bir dehanın çalışmalarıyla atılmıştır. Tarihî İpek Yolu'nun bu stratejik noktası, Türkiye ile olan tarihî, kültürel ve manevi bağların da en somut dayanaklarından biridir. Dilimizdeki pek çok köklü kelimeden mimari yapılardaki çini işçiliğine kadar uzanan estetik anlayış, Harezm bölgesinden Anadolu'ya taşınan ortak bir kültürel hafızanın yansımasıdır.

TALAS

Bozkırın Sesini Kâğıda Düşüren Şehir

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 22 - Asude DEMİRDÖĞEN

Bazı şehirler haritada küçük bir noktadır ama tarihin akışını değiştirir. Talas da öyle bir yerdir. Bugün Kırgızistan'ın kuzeybatısında, Tanrı Dağları'nın eteklerinde sakin bir vadi olarak duran bu toprak, aslında Türk-İslam medeniyetinin kapısının aralandığı yerdir. 751 yılında burada, bir nehrin kıyısında yapılan savaş, sadece bir ordunun bir orduyu yenmesinden ibaret değildi. O gün Türk boyları, Çin'e karşı Müslüman orduların yanında saf tuttu; ve bu tercih, Türklerin İslam medeniyetiyle kader birliği yapacağı uzun bir yolculuğun ilk adımı oldu. Savaşta esir alınan Çinli ustaların bildiği bir sır -kâğıt yapımı- işte bu topraklarda İslam dünyasına, oradan da Avrupa'ya yayıldı. Yani Talas, yalnızca bir zafer değil, bilginin doğum yeridir.

Ama Talas'ın asıl yüzü, bu büyük tarihin çok ötesinde, küçük bir köyde saklı: Şeker Köyü. Burası, yirminci yüzyılın en büyük Türk dünyası yazarlarından Cengiz Aytmatov'un doğduğu yer.

Babası Törekul, sadece Kırgız Türkçesini savunduğu için Stalin'in "halk düşmanı" ilan ettiği isimlerden biriydi ve genç yaşta kurşuna dizildi. Cengiz Aytmatov, bu acıyı yıllarca bilmeden büyüdü; büyükannesinin anlattığı ninniler, masallar, destanlarla beslendi. Sonra bu bozkır çocuğu, dünyanın dört bir yanında okunan bir yazar oldu. "Cemile" adlı hikâyesi için Fransız şair Aragon'un "dünyanın en güzel aşk hikâyesi" dediği bu eser, küçük bir Kırgız köyünden çıkıp bütün dünyaya seslenebildi.

Aytmatov'un satırlarında hep bir uyarı sesi vardır. Eserinde şöyle yazar: "Yeryüzündeki bütün yaratıklar arasında şeytanla hemen uyuşan, anlaşan tek yaratık insan idi." Bu cümle, Talas'ın aslında ne anlattığını hatırlatıyor: İnsanın hem en büyük yıkımları hem de en büyük eserleri üretebilme kapasitesini. Aynı toprak, hem bir savaşın hem bir öykü yazarının, hem bir imparatorluğun kaderini değiştiren zaferin hem de dünya edebiyatına mal olmuş bir çocukluğun yaşandığı yer olabiliyor.

Peki bu uzak vadi, bize neden bu kadar tanıdık geliyor? Çünkü Anadolu'nun içlerinde, Kayseri'de, aynı adı taşıyan bir ilçe var: Talas. Kayseri Talas'ın kendi tarihçe kayıtlarına göre bu isim rastgele seçilmiş değil; Malazgirt Zaferi'nin ardından Orta Asya'dan Anadolu'ya gelen Türk toplulukları, yerleştikleri yerlere eski yurtlarının adını da taşımışlar. Bugünkü Kırgızistan'daki Talas'tan gelenlerin, Kayseri'deki bu toprağa da aynı adı verdiği düşünülüyor. Hatta iki bölge arasında "Kiçi Talas – Kiçi Köy", "Uluğ Talas – Yukarı Talas" gibi küçük yerleşim adlarında bile şaşırtıcı benzerlikler var. Sanki bin yıl önce yola çıkan bir kervan, sadece insanları değil, isimleri de bu topraklara taşımış.

Bin yıllık bu hafıza, 2017 yılında kâğıt üzerinde de tazelendi: Kayseri'nin Talas Belediyesi ile Kırgızistan'ın Talas Belediyesi, resmî bir kardeş şehir protokolü imzaladı. Belki de dünyanın hiçbir yerinde iki şehir, birbirinin kardeşi olmayı bu kadar hak etmemiştir. Çünkü onlar zaten aynı ismi, aynı kökü, belki aynı kanı taşıyor. Protokol, aslında hiç kopmamış bir bağı yeniden resmîleştirmekten başka bir şey yapmadı.

Bir öğretmen Talas'tan ne öğrenebilir? Bence en çok şunu: büyük bir miras, çoğu zaman küçük, unutulmuş bir köyde ya da bir ismin sessizce taşıdığı bir hafızada saklıdır. Aytmatov'u büyükannesinin ninnileri besledi; bir milletin kimliğini de bazen sadece bir yer adı, bin yıl boyunca ayakta tutabiliyor. Sınıfa her girdiğimde, önümdeki çocuklardan hangisinin, belki hiç haberimiz olmadan, kendi "Şeker Köyü"nden çıkıp dünyaya bir söz söyleyeceğini bilemem. Bu belirsizlik, öğretmenliğin en ağır ama en güzel yüküdür.

Eğer Talas konuşabilseydi, sanırım şunu söylerdi: "Ben hem bir kılıcın hem bir kalemin şehriyim; ismimi bin yıl önce Anadolu'ya biri taşıdı. Hangimizi hatırlayacağınız, sizin elinizde."

ANADOLU'YA VURULAN TÜRK MÜHRÜ

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 40 - Kaan ARSLAN

Arifler ve âlimler diyarı olan Anadolu insanı için vatan, sadece bir toprak parçası değildir. Ecdat yadigârı olan bu mukaddes vatan toprakları, aziz şehitlerimizin ve kahraman gazilerimizin bize emanetidir. Bu düşünceyi Hüseyin Nihal Atsız şu sözleriyle desteklemektedir: "Vatan suçlulardan alınan rüşvet değildir. Vatan, ataların kılıcıyla alınan ve kanla korunan topraklardır." Takvimler 26 Ağustos 1071 Cuma gününü gösterirken Malazgirt Ovası'nda, Anadolu topraklarının kaderini değiştirecek iki ordu karşı karşıya geldi.

Bir yanda Anadolu'nun kapılarını Türklere açan Büyük Selçuklu Devleti Hakanı Sultan Alparslan, diğer tarafta Bizans İmparatorluğu'nun gücünü ispatlamaya çalışan IV. Romen Diyojen vardı. Sultan Alparslan, ordusuyla cuma namazını kıldıktan sonra üzerindeki beyaz kaftanla askerlerine şöyle haykırdı:

"Ey mukaddes devletimin aziz neferleri! Bugün burada ya muzaffer olur, gayeme ulaşırım ya da üzerimdeki bu kaftan benim kefenim olur; şehitlik mertebesi ile Resul-i Ekrem'e komşu olurum. Bugün burada size emreden bir hakan veya emredilen bir nefer yoktur. Ben de sizlerden biriyim. Sizinle birlikte omuz omuza savaşacağım. İsteyen benimle gelir; ya zafer kazanır ya da vatan için şehit olur. İstemeyen ise evine, ailesine dönebilir. Israr ve ayıplama yoktur."

Ordusuyla helalleşen Sultan Alparslan, ardından hücuma geçti. Allah (c.c.) nasip etti, muvaffak oldu ve Büyük Selçuklu Devleti'nin adını tarihe altın harflerle yazdırdı. Anadolu'nun kapıları Türklere açıldı ve bu savaş tarihe "Yurt Açan Savaşı" olarak geçti.

Türk milletinin bu topraklarda büyük bir medeniyetin temellerini atmaya başlamasından rahatsız olan Bizans İmparatorluğu, 105 yıl sonra yeniden Türklerin karşısına çıktı. Bizans'ın eski gücünde olduğunu ve yenilmeyeceğini düşünen I. Manuel Komnenos, Isparta yakınlarında Sultan II. Kılıç Arslan ile Miryokefalon Savaşı'nı yaptı. Bir kez daha Türk'ün sert tokadını yedi. Böylece Bizans'ın Türkleri Anadolu'dan çıkarma ümidi sona erdi. Bu sebeple Malazgirt'e "Yurt Açan", Miryokefalon'a ise "Yurt Tutan" denildi.

Günler günleri doğurdu, seneler seneleri, asırlar asırları kovaladı. Malazgirt Savaşı'yla kapıları açılan bu vatan, artık Türk'ün yurdu olmuştu. Türkler; kanla, kılıçla, şüheda ve gazileriyle bedelini ödeyerek kazandığı ve adına vatan dediği bu topraklarda şehirler kurdu, medeniyetlerini inşa etti. Camiler, kervansaraylar ve ilmin bir yıldız gibi Anadolu semalarında parlamasına vesile olan medreseler kurdu. Eşi benzeri cihanda bulunmayan mimari eserlerle bu toprakları yurt olarak benimsedi ve Anadolu'ya kendi mührünü vurdu.

Türkler bu topraklarda yıkılmaz denilen kaleleri yıktı, geçilmez denilen ovaları geçti. Aşılmaz denilen dağları, denizleri aştı. Kimi zaman karadan gemiler yürütüp çağ açtı, çağ kapattı bir elde. Kimi zaman Çaldıran demedi, Mısır demedi; kaptı üç hilali, savaştı çölde.

Zaman yine zamanı kovaladı. Osmanlı Devleti'nin yüzyıllar boyunca sahip olduğu askerî ve siyasi üstünlük, değişen dünya şartları ve Avrupa'daki bilimsel, teknolojik gelişmeler karşısında zamanla sarsılmaya başladı. Özellikle 18. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti askerî, siyasi ve ekonomik alanlarda önemli sorunlarla karşı karşıya kaldı. Uzun süren savaşlar, ekonomik sıkıntılar ve iç karışıklıklar bu büyük imparatorluğu gittikçe zayıflattı. Çok zaman geçmeden Osmanlı Devleti'ne "Avrupa'nın hasta adamı" dediler. Çünkü imparatorluk artık eski kudretinde değildi. Kilometrelerce toprak birer birer elden çıkıyor, yüzyıllardır aynı coğrafyada yaşayan milletlerin arasına tefrika giriyordu. Barış ve kardeşlik içinde yönetilen topraklar, isyanların ve savaşların ardından kan gölüne dönüyordu. Derken dünya, Birinci Cihan Harbi'ne girdi. İmparatorluk ağır yenilgiler aldı. Batılı devletler Mondros Mütarekesi ile orduları dağıtmak, silahları toplamak istediler. Ardından Sevr Antlaşması'nı kabul ettirerek Türk milletine Anadolu'nun ortasında küçücük bir hayat alanı bırakmayı tasarladılar. Bir zamanlar üç kıtaya yayılan o büyük devletin elinde artık, dokuz asır önce Sultan Alparslan'ın Malazgirt'te kapısını açtığı, II. Kılıç Arslan'ın Miryokefalon'da Türk yurdu olarak mühürlediği Anadolu toprakları kalmıştı. Her şeyin bittiğinin düşünüldüğü o anda, o ihtiyar imparatorluğun yetiştirdiği fedakâr komutanlar milletleriyle omuz omuza verdiler. Çanakkale'de savaşmış; Kafkasya'da, Suriye'de, Trablusgarp'ta cepheden cepheye koşmuş bir nesildi bu. Ve onların başında Gazi Mustafa Kemal Paşa vardı. Gazi Mustafa Kemal Paşa, 1683'teki II. Viyana Kuşatması'ndan itibaren savunmaya çekilen Türk milletinin 239 yıllık makûs talihini değiştirdi. 26 Ağustos 1922'de başlayan Büyük Taarruz, dört gün sonra 30 Ağustos Başkomutanlık Meydan Muharebesi ile büyük bir zafere ulaştı. Bu zafer, dünyaya Anadolu'nun Türk milletinin vatanı olduğu gerçeğini bir kez daha ilan etti. Yapılan bu savaş tarihe "Yurt Kurtaran" adıyla geçti.

Bu mukaddes vatan topraklarından bin yıldır Türkleri atma hayaliyle yaşayan küffar, tek bir Türk kalıncaya ve o son Türk de vatanı uğruna şehit oluncaya kadar bu hayalini gerçekleştiremeyeceğini bir kez daha anladı.

Velhasılıkelam, aziz şehitlerimizin kanlarıyla sulanmış bu Anadolu toprakları Türk milletinin vatanıdır ve gelecek nesillere bırakılan mukaddes bir mirastır. Sözlerimi, Millî Mücadele'nin en çetin günlerinde kaleme alınan Yahya Kemal Beyatlı'nın "26 Ağustos 1922" adlı şiiriyle tamamlamak istiyorum:

"Şu kopan fırtına Türk ordusudur Ya Rabbi,
Senin uğrunda ölen ordu budur Ya Rabbi,
Ta ki yükselsin ezanlarla müeyyed namın,
Galip et çünkü bu son ordusudur İslam'ın."

Başta Gazi Mustafa Kemal Paşa ve silah arkadaşları olmak üzere; Kavimler Göçü'nden Talas Savaşı'na, Malazgirt'ten Miryokefalon'a, Çanakkale'den Büyük Taarruz'a kadar bu mukaddes vatanın birliği, bütünlüğü ve selameti için canını veren, kanını akıtan aziz şehitlerimizi ve kahraman gazilerimizi; görevini en iyi şekilde yapan, Resul-i Ekrem'in "İnsanların en hayırlısı, insanlara faydalı olan güzel ahlaklı kişilerdir." hadisine mazhar olmaya gayret eden, vatan için yaşamanın da ölmek kadar şerefli ve mukaddes olduğunun farkında olarak vatanı için gayret edip çalışan Türk milletini minnetle, şükranla ve rahmetle anıyorum.

ANLAM ARAYIŞI

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 19 - Buse Nur ÇİMEN

Niçin duygulanırız, niçin yaralarımızı kanatır sonra gülüşlerimizi yara bandı yaparız?
Hazin güfte çalarken ruhumuzun derinlerinde nedir bu iyileştim deme telaşı.
Her an yaşamaya değer, her duygu konuşulmaya... Anlamlandıramadığı duygularına yüz çevirmemeli insan. Dinlemeli sesini yüreğinin. Bazen bir kuşun kanadında süzülmeli bazen de bir ağacın gölgesinde serinlemeli. Sarılmalı hatta kendine en kırık kanadından. Ruhunu koruyabilmek biraz da budur; şefkattir, devam edebilmektir. Yarın bir nefes gibi yakın bir uçurum gibi bilinmez. Hayatı yaşanabilir kılan da bu ya bilinemez oluşu.. Yarına hazırlamalı asude gönlünü...

Heybemizde neler var, neler birikti ömrümüzde... Nelere teşebbüs edip nelere tevafuk olduk? İnsan durup düşündükçe anlam kazanır. Nasıl ki rotasız gemi savrulur kalırsa mavilerde.. Savrulur insan düşünmezse hayat denizinde.

İnsan ruhu doysun ki aç kalmasın, susuz kalmasın noksan kalmasın. Ruhlarımız ruhuna denk olana rast gele..

ONLAR BİZE EMANET

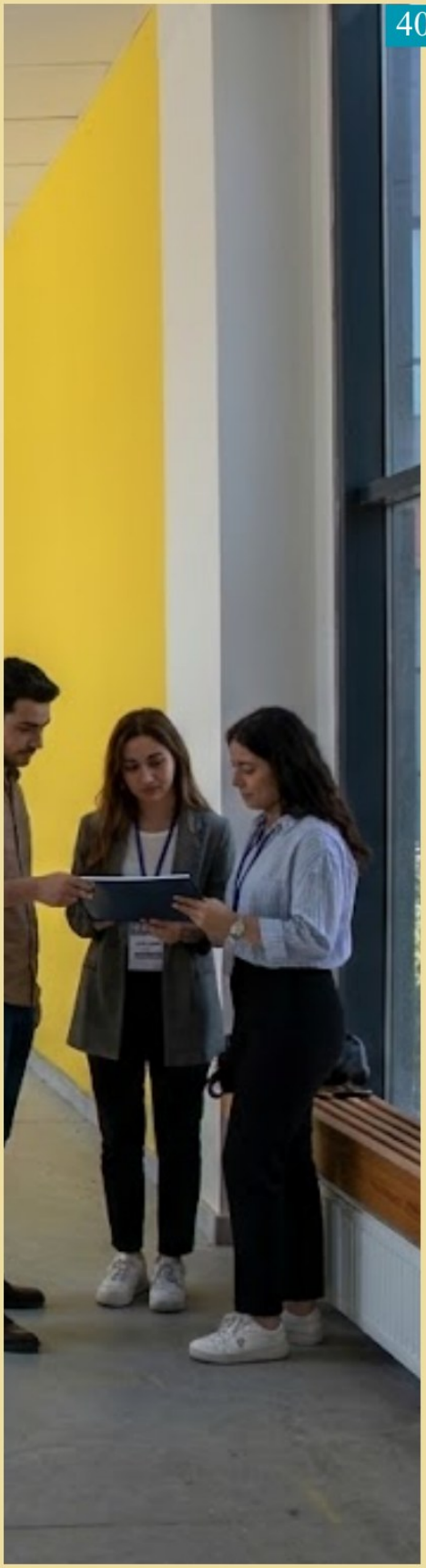
Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Mahmut Doğan ÖZMEN

Bazı meslekler insanın hayatına dokunur. Bazıları bir şehrin kaderini değiştirir. Öğretmenlik ise henüz nasıl bir insan olacağına karar vermemiş bir çocuğa dokunarak bir milletin yarınını değiştirir. Belki de bu yüzden öğretmenliği yalnızca bir meslek olarak tarif etmek hiçbir zaman yeterli olmadı. Çünkü öğretmenin karşısında bir masa, bir tahta ve anlatılması gereken konulardan önce bir insan vardır.

Henüz dünyayı tanımaya çalışan bir çocuk…
Kimi zaman ailesinden başka güvenecek kimsesi olmayan, kimi zaman yeteneğinin henüz kendisi bile farkında olmayan, bazen tek ihtiyacı bir kişinin ona inanması olan bir çocuk.
Ve o çocuk, bir sabah annesinin elini bırakıp okulun kapısından içeri girdiğinde artık biraz da bize emanettir.

İşte öğretmenliğin bütün ağırlığı burada başlar.

Bugün Millî Eğitim Akademisinde koridorlarda karşılaştığımız, dersliklerde eğitim alan, sınavlara giren, arkadaşlarıyla konuşan, bazen heyecanlanan, bazen yorulan her öğretmen adayına baktığımda yalnızca mesleğe hazırlanan genç bir insan görmüyorum.
Onların arkasında henüz tanımadığımız çocukları görüyorum. Anadolu'nun küçük bir köyünde, büyük bir şehrin kalabalık bir sınıfında öğretmenini bekleyecek çocukları…
Henüz isimlerini bilmiyoruz.
Belki bugün doğmadılar bile.
Ama bir gün o çocukların hayatındaki en önemli yetişkinlerden biri, bugün bu Akademinin sıralarında oturan öğretmen adaylarından biri olacak. İşte Millî Eğitim Akademisinin anlamını biraz da burada aramak gerektiğine inanıyorum.
Çünkü biz yalnızca bugünün öğretmen adaylarını yetiştirmiyoruz. Aslında yarının çocuklarına hazırlanıyoruz.

"Muallimim" diyen olmak gerektir îmanlı,
Edepli, sonra liyâkatli, sonra vicdanlı,
Bu dördü olmadan olmaz, vazife çünkü büyük..."
Mehmet Âkif Ersoy

Bir milletin geleceği yalnızca yollarla, binalarla, teknolojiyle kurulmaz. Bunların hepsi gereklidir; fakat hiçbirisi tek başına bir medeniyet kurmaya yetmez.
Bir ülkenin gerçek geleceği insandır. İnsanı yetiştiren ise nihayetinde yine insandır.
Bir çocuğa matematiği öğretebilirsiniz. Bir yabancı dili konuşmayı, bir metni çözümlemeyi, bir problemi çözmeyi öğretebilirsiniz. Fakat eğitim yalnızca bunlardan ibaret olsaydı öğretmenlik bu kadar büyük bir vazife olmazdı. Çocuk öğretmeninden bazen dersinden çok daha fazlasını öğrenir.
Adaleti öğrenir.
Çalışmayı öğrenir.
Bir insanı dinlemeyi öğrenir.
Kaybettiğinde yeniden başlamayı, kazandığında kibirlenmemeyi öğrenir.
Vatanını, milletini, tarihini, kültürünü tanır.
Bir başkasının hakkına riayet etmeyi öğrenir.

Kendini öğrenir çocuk öğretmeninde. Kendi olduğu için değer verilen değer gören birilerini gölgesinde olmadan da kendinde bir şeyler olduğunu öğrenir ve yansıtır da aynı zamanda. Benlik kazanır. Kendine güvenir ama boş işlerle değil, ayinesi iş olduğunun farkına varır.
Bazen de hayatında ilk defa bir yetişkinin kendisine gerçekten inandığını öğretmeninin gözlerinde görür. Yıllar geçer; çocuk tahtaya yazılan formülü unutabilir. Öğretmeninin anlattığı konunun ayrıntıları zihninden silinebilir. Ama kendisine nasıl davranıldığını kolay kolay unutmaz.
Belki öğretmenliğin en ürkütücü tarafı da budur: Bir öğretmen, hangi cümlesinin bir çocuğun hayatında yıllarca yaşayacağını çoğu zaman bilemez. “Sen yapamazsın.” dersiniz; bir ömür taşıyabilir. “Bir daha dene, ben sana inanıyorum.” dersiniz; belki bütün hayatının yönünü değiştirirsiniz. Bu nedenle öğretmenin bilgili olması gerekir.

Ama yetmez.
Donanımlı olması gerekir. Yetmez.
Teknolojiyi bilmesi, çağını okuması, yöntem ve tekniklere hâkim olması gerekir.
Yine yetmez.
Çünkü bütün bunları taşıyacak sağlam bir karakter yoksa eğitim eksik kalır.
Mehmet Âkif'in bir asır öncesinden seslenen iman, edep, liyakat ve vicdan vurgusu tam da bu yüzden bugün hâlâ önümüzde duruyor.
Öğretmen, bildiği kadar kim olduğu ile de öğretir.
Dünya çok hızlı değişiyor.
Yapay zekâ sınıflara giriyor. Bilgiye erişim birkaç saniyeye düşüyor. Çocuklarımız bizim büyüdüğümüz dünyadan bambaşka bir dünyanın içine doğuyor.Bugün bir öğrenci, öğretmeninin yıllarca biriktirdiği pek çok bilgiye birkaç saniye içerisinde ulaşabiliyor.

O hâlde önümüzde ciddi bir soru var:
Bilginin bu kadar kolay erişilebilir olduğu bir çağda öğretmene neden hâlâ ihtiyacımız var?
Cevabı aslında öğretmenliğin özünde saklı. Çünkü bilgiye ulaşmakla insan olmak aynı şey değildir. Bir arama motoru bilgi bulabilir. Bir yapay zekâ soruya cevap verebilir.
Bir ekran çocuğa dünyanın bütün kütüphanelerini açabilir. Ama hiçbir teknoloji bir çocuğun omzuna elini koyup onun gözlerinin içine bakarak:
“Seni görüyorum. Sana inanıyorum. Bir daha dene.” diyen öğretmenin yerini dolduramaz.
Teknoloji geliştikçe öğretmenlik küçülmeyecek. Tam tersine öğretmenin insani tarafı daha da kıymetli hâle gelecek. Bu yüzden geleceğin öğretmenini yalnızca bilgi aktaran biri olarak yetiştiremeyiz. Düşünen öğretmen yetiştirmeliyiz.
Sorgulayan öğretmen…
Üreten öğretmen…
Çağını takip eden ama köklerini unutmayan öğretmen…
Teknolojiyi kullanan ama insanı teknolojinin gerisinde bırakmayan öğretmen…
Çocuğun başarısını önemserken kalbini gözden kaçırmayan öğretmen…
Ve gerektiğinde bütün dünyanın karşısında tek başına kalsa bile doğru bildiğini savunabilecek vicdan sahibi öğretmen.

İşte Millî Eğitim Akademisinin tarihî sorumluluğunu burada görüyorum. Akademi, üniversitede kazanılmış bilginin meslek hayatına taşındığı sıradan bir geçiş noktası olmamalıdır.

Burası öğretmen adayının kendisine son kez ciddi biçimde:

"Ben nasıl bir öğretmen olacağım?" sorusunu sorduğu yer olmalıdır.

Çünkü öğretmenlik mesleğine hazırlanmak yalnızca ders programlarını öğrenmek değildir. Bir emaneti taşımaya hazırlanmaktır. Bugün Akademide eğitim gören öğretmen adaylarımız kısa bir süre sonra Türkiye'nin dört bir yanına dağılacaklar. Birinin yolu bir köy okuluna düşecek. Bir başkası yüzlerce öğrencinin bulunduğu büyük bir okula…

Kimi ilk kez okula başlayan küçücük elleri tutacak. Kimi ergenliğin bütün fırtınalarını yaşayan gençlerin karşısına çıkacak. Ve bir gün sınıflarından içeri çocuklar girecek.

İşte o gün biz artık yanlarında olmayacağız. Ama burada kazandıkları bilgi, gördükleri örnekler, yaptığımız konuşmalar, birlikte oluşturduğumuz kurum kültürü ve belki koridorda ayaküstü söylediğimiz küçücük bir cümle onların yanında olacak.

Bu nedenle Akademide yapılan hiçbir işi küçük görmemek gerekir. Bir ders programı hazırlamak da, bir kültür-sanat etkinliği düzenlemek de, bir öğretmen adayının sorununu dinlemek de aynı büyük bütünün parçalarıdır. Çünkü mesele nihayetinde insan yetiştirmektir.

Ben de bir babayım.

Belki bu yüzden meseleye yalnızca bir eğitim yöneticisinin masasından bakamıyorum. Akademinin koridorlarında yürürken zaman zaman aklımdan çok basit bir düşünce geçiyor:

Bir gün benim çocuklarımın da karşısında bir öğretmen olacak.

Ben o sınıfta bulunmayacağım.

Sorulan her soruya müdahale edemeyeceğim.

Çocuğumun sevincini, korkusunu, başarısını veya başarısızlığını günün önemli bir bölümünde başka bir yetişkin görecek.

Ben çocuğumu ona emanet edeceğim.

Türkiye'nin milyonlarca anne ve babası gibi…

O zaman insanın öğretmen yetiştirmeye bakışı değişiyor.

Karşımızdaki öğretmen adayları artık bir listedeki isimlerden ibaret olmuyor.

Çünkü bugün onlar bize emanet.

Yarın ise bizim çocuklarımız onlara emanet olacak.

Bundan daha açık bir sorumluluk tarifi bilmiyorum.

Bu yüzden öğretmen adaylarımızdan beklentimiz yalnızca başarılı olmaları değildir. İyi öğretmen olmalarını istiyoruz. Hatta bundan da fazlasını: İyi insan olarak iyi öğretmen olmalarını istiyoruz.

Çünkü çocuklarımızı yalnızca en çok bilenlere değil; bildiğini vicdanla taşıyanlara emanet etmek isteriz.

Yıllar sonra bugün bu Akademinin sıralarında oturan öğretmen adaylarımızın isimlerini tek tek hatırlayamayabiliriz. Onlar da burada geçirdikleri günlerin bütün ayrıntılarını unutabilirler.

Ama Anadolu'nun herhangi bir yerinde bir çocuk hayatının yönünü değiştiren öğretmeninden söz ederken,

“Benim bir öğretmenim vardı…” diye başlayan bir cümle kurarsa; bir genç umudunu kaybettiği anda öğretmeninin kendisine söylediği bir sözü hatırlayıp yeniden ayağa kalkarsa; bir çocuk vatanını, milletini ve insanı sevmeyi öğretmeninden öğrenirse; bir anne veya baba akşam evinde, “İyi ki çocuğumun karşısına bu öğretmen çıkmış.” Derse…

İşte o zaman burada verdiğimiz bütün emeğin karşılığını almış olacağız.
Çünkü eğitimde gerçek başarı bazen istatistiklere sığmaz. Bazı başarıların tablosu olmaz.
Bazılarının puanı hesaplanamaz. Bazıları yıllar sonra, hiç tanımadığınız bir insanın karakterinde karşınıza çıkar. Biz büyük bir milletin çocuklarıyız.

Bu millet, öğretmene yalnızca ders anlatan kişi gözüyle bakmadı. Muallimi; irfanın, ahlakın, kültürün ve medeniyetin taşıyıcısı kabul etti. Bugün bize düşen, bu büyük mirası çağın imkânlarıyla yeniden buluşturmaktır.
Kökü bu topraklarda, gözü dünyada olan;
bilgili ama kibirsiz,
güçlü ama merhametli,
çağdaş ama kimliksiz olmayan,
teknolojiyi kullanan ama insanı unutmayan,
vatanını seven ama dünyayı okuyabilen,
liyakatli ve her şeyden önce vicdanlı öğretmenler yetiştirmek zorundayız.

Çünkü bizim yaptığımız iş yalnızca bugünü ilgilendirmiyor. Bugün attığımız bir adımın karşılığını belki yirmi yıl sonra göreceğiz. Bugün yetişmesine katkıda bulunduğumuz bir öğretmen, binlerce çocuğa dokunacak. O çocuklardan doktorlar, mühendisler, sanatçılar, bilim insanları, yöneticiler ve yine öğretmenler yetişecek. Ve böylece bugün Akademinin bir dersliğinde başlayan küçücük bir etki, nesilden nesile büyüyerek devam edecek. Eğitimin sessiz kudreti budur.
Belki bu yüzden öğretmen yetiştirmek, geleceği tahmin etmeye çalışmaktan çok daha büyük bir iştir: Öğretmen yetiştirmek, geleceği inşa etmektir.
Ve biz bugün, Millî Eğitim Akademisinin çatısı altında tam olarak bunun sorumluluğunu taşıyoruz. Bir gün çocuklarımız sınıflarının kapısından içeri girdiğinde karşılarında nasıl bir öğretmen görmek istiyorsak, bugün öğretmen adaylarımızı o anlayışla yetiştirmek zorundayız.
Çünkü onlar bugün bize emanet.
Yarın, en kıymetlilerimiz onlara emanet.
Ve vazife gerçekten büyük.

EKRANDAN ÖĞRENMEYE

Öğretmen Adayları İçin Dijital İçerik ve Materyal Geliştirmenin Yeni Yüzü

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Dr. Suna DAĞDELEN

Bir dijital materyal ne zaman gerçekten "eğitsel" olur?

Bir öğretmenin sınıfa girdiğini düşünelim. Elinde son derece etkileyici bir sunum, hareketli görseller, videolar, etkileşimli etkinlikler ve öğrencilerin dikkatini çekecek pek çok dijital araç var. İlk bakışta başarılı bir ders bizi bekliyor gibi görünüyor. Peki gerçekten öyle mi? Asıl soru şu: Dijital olan her içerik, öğrenmeyi destekler mi?

Bugün öğretmen adaylarının karşı karşıya olduğu en önemli mesleki sorulardan biri belki de budur. Çünkü artık dijital içerik üretmek, yalnızca teknoloji bilen birkaç öğretmenin sahip olduğu bir beceri olmaktan çıkmıştır. Yapay zekâ araçları, Web 2.0 uygulamaları, etkileşimli sunum platformları, video üretim araçları ve dijital tasarım uygulamaları sayesinde birkaç dakika içinde oldukça etkileyici materyaller hazırlanabilmektedir.

Ancak burada önemli bir ayrım vardır: Bir materyalin güzel görünmesi ile iyi bir öğrenme deneyimi oluşturması aynı şey değildir.

Öğretmen adaylarıyla dijital içerik ve materyal geliştirme üzerine çalışırken en sık karşılaştığım sorulardan biri şudur: *"Hocam, bu etkinliği hangi Web 2.0 aracıyla yapabilirim?"* Bu soru aslında çok kıymetli olmakla birlikte, çoğu zaman başlangıç noktası olmamalıdır.

Önce şu soruyu sormamız gerekir:

Öğrencimin öğrenmesini nasıl kolaylaştırabilirim?

Ardından;

- Öğrencimin hangi öğrenme çıktısına ulaşmasını istiyorum?
- Bu öğrenme çıktısına ulaşırken hangi bilişsel süreçleri kullanmasını bekliyorum?
- Öğrencinin derse aktif katılımını nasıl sağlayabilirim?
- Hangi içerik türü öğrenmeyi destekler?
- Öğrenciye ne tür bir etkileşim sunmalıyım?
- Öğrenmenin gerçekleşip gerçekleşmediğini nasıl anlayacağım?

soruları gelmelidir.

En son teknoloji ve araç seçilmelidir. Çünkü araç, öğretim tasarımının amacı değil; aracıdır.

Bir başka ifadeyle öğretmen, "Canva'da ne yapabilirim?" diye değil, "Öğrencimin öğrenmesini Canva nasıl destekleyebilir?" diye düşünmeye başladığında dijital pedagojik yeterlik gelişmeye başlar.

Dijital içerik geliştirmeyi yalnızca teknoloji becerisi olarak görmek önemli bir yanılgıdır.

İyi bir dijital öğrenme materyali; en az üç alanın kesişiminde ortaya çıkar:
Alan bilgisi + Pedagojik bilgi + Teknolojik bilgi
Örneğin bir matematik öğretmeni için etkileşimli bir materyal hazırlamak yalnızca bir tasarım programını kullanabilmek anlamına gelmez. Öğretmenin matematiksel kavramı doğru yapılandırması, öğrencilerin olası kavram yanılgılarını öngörmesi, uygun temsil biçimlerini seçmesi ve teknolojiyi bu süreci destekleyecek şekilde kullanması gerekir.
Benzer biçimde bir sosyal bilgiler öğretmeni dijital harita kullanabilir. Ancak haritanın derse eklenmiş olması tek başına öğrenmeyi garanti etmez.
Önemli olan şudur: *Dijital araç, öğrencinin düşünmesini sağlıyor mu?*
Eğer öğrenci yalnızca ekrana bakıyor, videoyu izliyor veya butonlara tıklıyorsa dijital bir deneyim yaşamış olabilir; fakat henüz anlamlı bir öğrenme deneyimi yaşamış olmayabilir.
Geleneksel öğretim anlayışında öğrenci çoğu zaman içeriğin alıcısıdır. Öğretmen anlatır. Öğrenci dinler. Öğretmen gösterir. Öğrenci izler. Dijital çağ ise bize farklı bir imkân sunuyor: Öğrenci yalnızca tüketen değil, üreten olabilir.
Bir öğrencinin hazır bir videoyu izlemesi ile aynı konu hakkında kendi dijital hikâyesini oluşturması arasında önemli bir fark vardır.
Bir öğrencinin çevrim içi bir testi çözmesi ile bir arkadaşları için kendi değerlendirme sorularını hazırlaması da aynı bilişsel süreç değildir. Bu nedenle öğretmen adaylarının dijital materyal geliştirirken kendilerine şu soruyu sormaları gerekir:
"Bu materyali öğrencim kullanırken sadece ne görecek, yoksa ne yapacak?"
İyi bir dijital materyal öğrenciyi düşündürür, seçtirir, ilişkilendirir, üretir, tartıştırır ve yeniden yapılandırır. Her şeyi dijitale dönüştürmek zorunda değiliz. Dijitalleşme bazen yanlış anlaşılabiliyor. Sanki iyi öğretmen olmak için her etkinliği dijital ortama taşımamız gerekiyormuş gibi bir algı oluşabiliyor. Oysa bazen bir kâğıt, bir ip, birkaç lego parçası, bir karton veya sınıf içindeki basit bir nesne çok daha güçlü bir öğrenme deneyimi oluşturabilir. Burada önemli olan "dijital kullanmak" değil, "doğru öğrenme deneyimini tasarlamak" olmalıdır. Teknoloji, pedagojik amacı güçlendiriyorsa değerlidir. Eğer yalnızca görsel bir şölen oluşturuyor, öğrencinin dikkatini dağıtıyor veya öğretim sürecini gereksiz yere karmaşık hale getiriyorsa teknoloji kullanmış olmak başarı anlamına gelmez. Teknolojiyi kullanmak zorunda değilsiniz; teknolojiyi ne zaman kullanmanız gerektiğini bilmek zorundasınız.
Dijital içerik geliştirme konuşulurken bugün yapay zekâyı göz ardı etmek mümkün değil. Yapay zekâ artık bir öğretmenin ders planı oluşturmasına, soru üretmesine, farklılaştırılmış içerikler hazırlamasına, görsel tasarlamasına veya öğrenci seviyesine uygun materyal geliştirmesine yardımcı olabiliyor.
Fakat burada yeni bir öğretmenlik sorumluluğu ortaya çıkıyor: Yapay zekânın ürettiği içeriğin doğruluğunu, uygunluğunu ve pedagojik değerini değerlendirmek.
Bir yapay zekâ aracı birkaç saniyede etkinlik oluşturabilir. Fakat etkinliğin öğrencinin gelişim düzeyine uygun olup olmadığına, kazanımla örtüşüp örtüşmediğine, ölçme amacını karşılayıp karşılamadığına ve etik açıdan sorun taşıyıp taşımadığına karar verecek olan öğretmendir. Bu nedenle geleceğin öğretmeni için önemli becerilerden biri yalnızca "yapay zekâ kullanmak" değil, "yapay zekâ çıktısını değerlendirebilmek" olacaktır.
Belki de öğretmen adaylarının dijital yeterlik anlayışını şu cümleyle yeniden düşünmemiz gerekiyor: *"Üreten öğretmen" kadar "üretileni eleştirel değerlendiren öğretmen."*

Bir materyali sınıfa götürmeden önce beş soru sormalıyız.

Öğretmen adaylarına dijital bir içerik hazırlarken küçük bir kontrol listesi önermek mümkündür. Fakat hazırladığınız materyali sınıfa götürmeden önce kendinize şu beş soruyu sorun:

1. Amacım ne?

Bu materyal hangi öğrenme çıktısına hizmet ediyor?

2. Öğrencim ne yapacak?

İzleyecek mi, okuyacak mı, düşünecek mi, üretecek mi, tartışacak mı?

3. Teknoloji gerçekten gerekli mi?

Aynı öğrenme hedefi daha etkili ve basit bir yöntemle gerçekleştirilebilir mi?

4. Her öğrenci bu materyale erişebilir mi?

Erişilebilirlik, farklı öğrenme ihtiyaçları ve bireysel farklılıklar dikkate alındı mı?

5. Öğrenmenin gerçekleştiğini nasıl anlayacağım?

Materyalin sonunda öğrencinin neyi öğrendiğini nasıl değerlendireceğim?

Bu beş soru, bazen en karmaşık dijital tasarım rehberinden çok daha işlevsel olabilir.

Öğretmen adaylarına bir öneri ise "Araç koleksiyoncusu" olmayın. Dijital çağın öğretmenleri için önemli bir risk daha var: **Araç koleksiyonculuğu.**

Her hafta yeni bir Web 2.0 aracı keşfetmek, onlarca uygulamayı tanımak ve her ders için farklı bir platform kullanmak öğretmeni dijital açıdan yeterli hâle getirmeyebilir. Önemli olan yüzlerce aracı bilmek değildir. Önemli olan, birkaç aracı pedagojik amaç doğrultusunda etkili kullanabilmektir. Örneğin bir öğretmen; etkileşimli sunum, dijital değerlendirme, işbirlikli çalışma, görsel tasarım, video/içerik üretimi için birkaç güvenilir aracı çok iyi kullanabiliyorsa bu, onlarca aracı yüzeysel biçimde kullanmasından çok daha değerlidir. Çünkü öğretmenlik bir uygulama tanıtma mesleği değil, öğrenme tasarlama mesleğidir.

Milli Eğitim Akademisinde öğretmen adaylarıyla çalışırken dijital içerik ve materyal geliştirme konusunu yalnızca "teknoloji öğretimi" olarak ele almamak gerektiğini düşünüyorum.

Asıl mesele, öğretmen adaylarının tasarımcı bir öğretmen kimliği geliştirmesidir.

Ders kitabını kullanırken de dijital materyal hazırlarken de yapay zekâdan yararlanırken de öğretmenin zihninde aynı soru olmalıdır:

"Bu yaptığım, öğrencimin öğrenmesine nasıl katkı sağlıyor?"

Çünkü iyi hazırlanmış bir dijital materyal, öğrencinin karşısında duran renkli bir ekran değildir.

O materyal;

- bir sorudur,
- bir keşif alanıdır,
- bir düşünme fırsatıdır,
- bir üretim ortamıdır,
- bir geri bildirim aracıdır.

Ve bütün bunların ötesinde, öğretmenin öğrencisine söylediği sessiz bir cümledir:

"Sen bunu yapabilirsin. Ben de öğrenme yolculuğunda sana rehberlik etmek için buradayım."

Geleceğin öğretmenini yetiştirirken belki de hedefimiz, teknolojiyi en çok kullanan öğretmeni değil; teknolojiyi ne zaman, neden ve nasıl kullanacağını bilen öğretmeni yetiştirmek olmalıdır.

Çünkü eğitimde teknoloji değişir.

Araçlar değişir.

Platformlar değişir.

Yapay zekâ değişir.

Ama değişmeyen bir şey vardır:

Öğrenmeyi anlamlı hâle getirme sorumluluğu öğretmene aittir.

SARTRE'İN İZİNDE

Hayatınıza Hangi Anlamı Yüklüyorsunuz?

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 24 - Yasin TANG

Hayatın koşuşturmacası içinde, çoğumuz kendimizi rahatlatıcı bir düşünceye sığdırırız: "Şartlar böyle gerektirdi." Ailemiz, çevremiz, maddi durumumuz veya karşılaştığımız zorluklar… Bütün bunları tercihlerimizin, yaptıklarımızın veya yapamadıklarımızın tek nedeni olarak görmek bazen içimizi rahatlatır. Oysa 20. yüzyılın en etkili varoluşçu filozoflarından Jean-Paul Sartre, bu rahatlama alanını bize tek bir soruyla hatırlatır: Siz bu şartlara hangi anlamı verdiniz?

Sartre'ın özgürlük anlayışını diğerlerinden ayıran en önemli şey, özgürlüğü zihnimizde pasif bir "özellik" veya "sahip olduğumuz bir şey" olarak görmemesidir. Ona göre özgürlük, insan bilincinin en temel özelliğidir. Sartre'a göre bilinç, önceden doldurulmuş veya sabit özelliklerle dolu bir kutu değildir. Dış dünyadaki nesneler ve olaylarla etkileşim kurdukça var olan, sürekli değişen bir "yönelimdir". İnsan bilinci kendi başına bir içeriğe sahip olmadığı için, varlıkla kurduğu bağı, içinde bulunduğu durumu anlamlandırarak oluşturur.

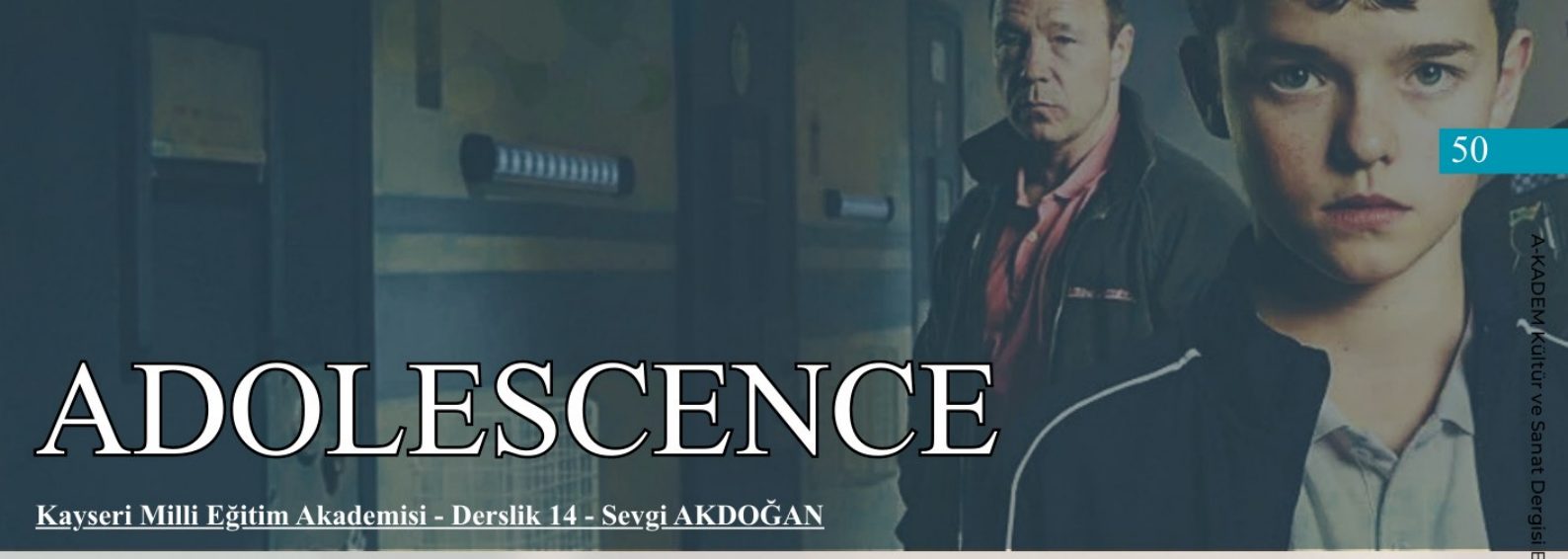
"Dış dünyada karşılaştığımız hiçbir şey, kendi başına bir anlam taşımaz. Bize sunulanların tek başına bir anlamı yoktur; ne olursa olsun anlam, bizim onlarla kurduğumuz ilişkiden doğar."

Varoluşçu felsefeyi tam olarak açıklama hedefimizin olmaması ile birlikte bu anlayışın en önemli noktalarından biri, bize sunulan bilgilerin kendi başlarına tarafsız olmasıdır. Bunları bir engel, bir başarısızlık veya bir fırsat olarak görmemizi sağlayan şey, bilincimizin bu olaylara yüklediği anlamdır. Yani, insan kendi dünyasını anlamlandırma ve şekillendirme sorumluluğuna sahip olup bu sorumlulukla birlikte aynı zamanda kendi özgürlüğünü oluşturmaktadır.

Bunu günlük hayatla daha iyi bağlayalım: Mert 25 yaşında kendine bir araba almayı başarabildi ancak hiç yurt dışına çıkmadı. Elif üniversite mezunu olamadı ancak 7 ülke gezdi. Mehmet hala ailesiyle yaşıyor ancak oldukça mutlu bir hayata sahip. Tüm bu örneklere baktığımızda farklı hayat anlamlandırmalarına sahip insanları görüyoruz. Tüm bu insanlar hayatlarında olumsuz olarak etiketlenen durumlardan sıyrılıp kendi anlamlı nedenlerini bulmuş durumdalar.

Düşündüğümüzde dışarıdaki dünya davranışlarımızın doğrudan birer "nedeni" değildir. Koşullar oluşabilir ve toplum standartlarında kabul görmeyecek hale gelebilir, ama onlara anlamı veren, onları dönüştüren bizim kendi belirleme ölçeğimizdir. Günlük hayatımızda karşılaştığımız pek çok şey, çevreyle etkileşim içinde olan algılarımız tarafından şekillendirilmektedir. Örneklerde üniversite bitirememek, hâlâ aile evinde yaşamak gibi toplum tarafından etiketlenen "istenmeyen" unsurlar kişilerin hayatında var olsa da bu olguların etiketlerini belirlemek yine aynı kişilerin sorumluluğundadır.

Sartre'ın da dediği gibi, bu durum bize büyük bir özgürlük alanı sunuyor. Şartlar ne olursa olsun, olayları nasıl gördüğümüz ve nasıl tepki verdiğimiz tamamen bizim elimizde. İnsan, kendi olgularını ve algılamalarını yaratabilme gücüne sahip olduğu için özgürdür ve belki de tam da bu yüzden, kendi anlam dünyasının sorumluluğunu üstlenmek zorundadır. Yani günümüz popüler etiket makinesi sosyal medyada gösterilen tek ya da doğru bir yaşantı kavramı yoktur. Herkes özeldir ve herkesin nedeni ve arayışı kendince değerlidir.

ADOLESCENCE

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 14 - Sevgi AKDOĞAN

Herkesin gözleri önünde olan bir çocuk nasıl kaybedilir? Bir hayat, bir ailenin ellerinden nasıl yavaş ama pürüzsüz bir şekilde kayıp gider? Çocuk nasıl cinayet işler: **Bir çocuğun cinayet işlemesini anlamaya çalışmak mı daha kolaydır, yoksa onu bu noktaya getiren dünyayı anlamaya çalışmak mı?**

Jamie Miller 13 yaşında, dışarıdan oldukça güzel ve sağlıklı bir ailede yetiştiği düşünülen, ergenliğe adımlarını henüz atmakta olan bir çocuktur. Fakat bir sabah, evine yapılan polis baskınıyla "cinayet" suçundan çok güçlü delillerle göz altına alınır. Jamie, görünüşü, tavırları ve karakteriyle o kadar saf ve temiz bir çocuk imajı vermektedir ki; bırakın bir cinayet işlemeyi, okul kantininden parasını ödemeden bir çikolata yemesinin bile imkansız olduğunu düşünürsünüz. Zaten kendi babasından çok fazla dayak yemiş olan babası da, Jamie ve ablasına her zaman çok güzel davranmıştır, ne bir fiske vurmuş ne de bir kez sesini yükseltmiştir. Kendi büyütülme tarzına rağmen çocuklarına bu kadar hassas davranan bir babanın oğlu nasıl olur da katil olabilir ki?

Katil ve cinayet kelimelerinin bu kadar çok kullanılmasına rağmen, Adolescence bir cinayet dizisi değildir. Jamie'nin sorgu vakti gelinceye kadar kendisi hücresinde ağlar, babasını ister ve kan alınması gerektiğinde iğneden ne kadar çok korktuğuna defalarca dikkat çekilir. İğneden korkan Jamie, bir arkadaşını bıçaklamaktan korkmamış mıdır? Nihayet sorgu vakti gelir ve polisler kendisine sürekli "Neden?" sorusunu sorarlar. Jamie ısrarla bir şey yapmadığını, "yanlış hiçbir şey yapmadığını" söylemeye; yanında oturan babası ise oğluna şüphe duymadan inanmaya devam eder. Sorgu, Jamie'nin Katie'yle görüşüp, onu net bir şekilde tespit edilen 7 bıçak darbesiyle öldürdüğü anın otopark kamerasına yansıyan görüntülerinin izletilmesiyle sona erer. İnanması ne kadar güç olsa da Jamie, bu cinayeti işlemiş bir katildir.

Dizinin ikinci bölümünde polisler araştırma yapmak ve cinayet silahını bulabilmek için Jamie'nin okulunu ziyaret ederler. Fakat bu okul, çocuklara eğitim veren bir kurumdan ziyade, polislerin bile içinde bulunmaktan rahatsızlık duyduğu bir binadır. Okul arkadaşları Katie'nin, yine okul arkadaşları olan Jamie tarafından acımasızca öldürülmüş olmasından haberdar olsalar da onlar arasında bu durum yalnızca bir şaka malzemesi olarak yerini almış, Katie'nin en yakın arkadaşı dışında hiç kimsenin hayatının akışı bozulmamıştır. Katie'nin arkadaşı ise hem okuldaki bu umursamaz düzene, hem de Jamie ve diğer erkek arkadaşlarına son derece öfkelidir. Okulda vakit geçirdikçe polisler, ortamın tehlikesini ve bu ortamı yönetenlerin ne kadar her şeyden vazgeçmiş olduklarını görür. Dizide kullanılan "tek plan sekansı" da bize bu deneyimi birebir yaşatmaktadır. Kamera karakterlerden kopmadan onları takip eder ve izleyiciye olayları kesintisiz biçimde yaşatır. Bu tercih yalnızca görsel bir gösteriş değildir. Kamera bir karakterden diğerine geçerken izleyicinin olaylardan uzaklaşmasına izin vermez. Hiçbir kesinti olmadan, polislerin okulda yaşadığı 50 dakikayı biz de onlarla birlikte yaşarız. Öğrencilerin birbirlerine yaptıkları zorbalıklar, bunlara şahit olan öğretmenlerin gayet sıradan bir durummuş gibi tepkisiz davranmaları, derse geç gelen öğretmenin **"Bunlar düzelmez, ben ne yapayım ki?"** düşüncesi ve yaşanmış bu korkunç olayın okuldaki erkek öğrenciler arasında "Yaptı, değil mi? Jamie, Katie'nin işini bitirdi." şeklinde bir şakaya dönüşmesi bizlere sunulan bu sinematik gösteriyle birlikte çok daha açık ve anlaşılır bir şekilde önümüze serilmiştir.

Adolscence'ın bu bölümünde, aynı zamanda çocukların bireysel özelliklerine ve yeteneklerine göre değil de yetişkinlerin onlardan istediklerine göre eğitim almalarının, çocukları nasıl hasta ettiği ve onlara zarar verdiği konusuna da değinilmiştir. Sorgu sahnesinde, henüz bir çocuk olduğu için rahatlatılmaya çalışılırken polisler, "En sevdiğin ders ne?" diye sorduklarında Jamie, **resim çizmeyi ne kadar çok sevdiğinden fakat babasının bir "erkek" olarak kendisinin futbol oynamasını istediğinden**, futbolda başarısız olduğunda babasının nasıl hayal kırıklığına uğrayarak ona bakmadığından bahseder.

Jamie, resim çizmesi gereken bir çocuktur fakat küçük yaşlarından beri babasını hayal kırıklığına uğratmamak için futbol oynamış ve asıl yeteneği olan resimden uzaklaştığı için öfke ve çaresizlik hissetmiştir. Polislerden biri "Benim de böyle bir okulum vardı. Bir öğretmenim sayesinde zarar görmedim. Resim falan çizerdim ve çok severdim." dedikten sonra "Çocukları kendileriyle barıştıran tek bir şey yeterli oluyor." cümlesini söyler. İşte tam olarak burada bahsedildiği gibi Jamie'yi kendisiyle barıştırması gereken tek bir şey ondan alınmıştır ve futbol takımında kendini "yabancı" hissetmiş, ait olmadığı bir kimliği taşımaya zorlanmıştır. Ona dayatılan, babası gibi **gerçek bir erkek olma fikri** bir çocuğun yok olmasına sebep olmuştur.

"Bir çocuğun yok olması"... Bunu yazarken bile yanlış hissettim. Gerçekten de yok olan yalnızca bir çocuk mudur? Dizinin en çok eleştiri aldığı nokta işte burasıdır. Tam dört bölüm boyunca üzerinde durulan Jamie ve bu cinayeti neden işlediği konusunun yanı sıra Katie ve ailesinden bir dakika olsun bahsedilmemiştir. Katie'nin yalnızca **kendi cinayetinin inşasında rol oynadığı birkaç olay** içerisinde sözü geçmiştir. Halbuki, o zamana kadar yaşadığı ve artık yaşayamayacağı her şeydir Katie. Genç bir kızdır, heyecanlar ve hayallerle dolu bir dünyası vardır. Ailesi, yakın arkadaşları ve hoşlandığı biri vardır. Dizinin üçüncü bölümünde kendisiyle görüşmeye gelen psikolog Jamie'ye, "Katie'nin öldüğünü ve bir daha geri dönemeyeceğini anlıyor musun? Onun hakkında ne söylersen söyle, nasıl suçlarsan suçla o öldü. Onu her kim öldürdüyse, gelecekte olabileceği kişi ihtimalini de ortadan kaldırdı." der. Bu esnada Jamie, nihayet yaptığı şeyi kabul etmiştir fakat üzgün olmak yerine Katie'nin ölmeyi nasıl hak ettiğini defalarca kez dile getirmektedir. Katie'nin hoşlandığı çocuğa göndermiş olduğu uygunsuz fotoğrafın yayılması ve bu sayede Katie'nin de artık **kendisi gibi istenmeyen biri** olmasından aldığı cesaretle ona çıkma teklif etmiş ve "O kadar da düşmedim." denilerek kendisiyle dalga geçilmiştir. Fotoğraflarının yayılmasıyla okulda zorbalık ve psikolojik şiddet görmeye başlayan Katie, eline geçen ilk fırsatta sosyal medyada Jamie'ye **"incel (istemsiz bekar)"** damgasını vurmuştur. Kendisine, dışlandığı bir zamanda çıkma teklifi ederek "iyilik yapmış" olan Jamie ise bu nankörlüğe karşı öfkesini içinde tutamaz ve yakaladığı ilk fırsatta o korkunç suçu işler. Ona göre bu Katie'nin hak etmiş olduğu bir sondur. Hatta Jamie, "O gece, ona dokunmadım. Dokunabilirdim ama yapmadım. Bıçağım vardı ve korkmuştu. Yapabilirdim ama yapmadım. Vücudunun her yerine dokunabilirdim, çok da istedim ama yapmadım. Çoğu erkek yapardı." diyerek işlediği cinayetin üzerine Katie'ye cinsel istismarda bulunmamış olmasından dolayı **ne kadar masum olduğunu** ve Katie'yi **gerçekten hak ettiği için öldürdüğünü** nasıl kararlı bir şekilde düşündüğünü bizlere açıkça göstermektedir. **Ona göre o, bir kurbandır ve yanlış bir şey yapmamıştır.**

Dizi boyunca Jamie'ye ne kadar üzülsek, onun yalnızlığını ve yaşadığı iç çatışmaları ne kadar anlamaya çalışsak da değişmeyen bir gerçek vardır: **Jamie bir katildir ve işlediği cinayetin sorumluluğu ona aittir.** Ancak onu bu noktaya getiren koşulları sorgulamak zorundayız. Asıl mesele, Jamie'nin neden bir anda böyle birine dönüştüğünü düşünmekten çok, bu dönüşümün aslında ne zaman başladığı ve çevresindeki yetişkinlerin bunu neden fark edemediğidir. Dizinin son bölümünde babasının "Onlara çok iyi davrandım. İstedikleri her şeyi aldım. Bir oda, bir bilgisayar... Onu koruyamadık, değil mi?" sözleri izleyiciye bir tokat gibi çarpmaktadır. Babanın kendisini iyi bir ebeveyn olarak tanımlarken aslında çocuklarına sunduğu maddi imkanlarla onların duygusal dünyasına ne kadar uzak kalmış olabileceği ortaya çıkar. Jamie'nin kendi odası, bilgisayarı ve ihtiyaç duyduğu her şeye sahip olması, onun gerçekten görülüp anlaşılabildiği anlamına gelmemektedir. Final sahnesinde babanın, Jamie'nin odasına girerek yatağındaki ayıcığa sarılması ise bu farkındalığı daha da acı hale getirir. "O babasının, ayıcığıyla uyuyan küçük oğluydu; bir katile nasıl dönüştü?" Bu noktada çalınan Aurora'nın **"Through the Eyes of a Child"** şarkısı da seyircinin tüylerini diken diken eden bir tavırla sahneyi yalnızca bir baba-oğul yasına değil, çocukluğun kaybedilişine dönüştürür. Şarkının masumiyet ve kırılganlık duygusu, yetişkin dünyasının karmaşasıyla çarpıcı bir tezat oluştururken babanın ayıcığa sarılarak ağlaması, artık karşısında olmayan çocuğuna ulaşmaya çalışıyormuş hissi verir. "Üzgünüm, oğlum." sözü ise belki de dizinin bütün sorularını tek bir cümlede toplar: **Seni sevmiştim ama seni gerçekten tanıyabildim mi?**

Ebeveynler çoğu zaman çocuklarının derslerini ve ihtiyaçlarını takip ederken onların internette ne izlediğini, hangi içeriklerden etkilendiğini, kimlerle nasıl iletişim kurduğunu ve özellikle reddedilme, yalnızlık, öfke ya da değersizlik duygularıyla nasıl başa çıktığını gözden kaçırırlar. Oysa çocukları, onların dünyasını gerçekten tanımak, yargılamadan dinlemek, duygularını ifade etmelerine alan açmak ve dijital dünyalarında karşılaştıkları içerikleri anlamaya çalışmak gerekir. Çünkü Jamie'nin hikayesi bize, ergenlik döneminin son derece hassas bir dönem olduğunu ve bu dönemde şekillenmeye başlayan düşünce ve karakter özelliklerinden geri dönmenin her zaman kolay olmadığını gösteriyor -**"Çocukken beynimizin yapmamızı söylediği şeyler inanılmaz."**. Suça götüren bütün nedenleri ortadan kaldırmak her zaman mümkün olmayabilir; ancak bu noktaya gelmeden önce çocuklarımızı gerçekten tanımak, onları dinlemek, yaşadıkları yalnızlık, öfke, reddedilme ve değersizlik duygularını fark etmek ve ihtiyaç duyduklarında yardım isteyebilecekleri güvenli bir ilişki kurmak, **tehlikeli düşünce ve davranışların henüz kökleşmeden fark edilmesi ve önlenmesi açısından büyük önem taşır.**

Kutsal ve Mukaddes Meslek

ÖĞRETMENLİK

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 40 - Kaan ARSLAN

Evveli, âhiri, zâhiri ve bâtını selamlarım. El-Evvel Allah, Ez-Zâhir Allah, El-Bâtın Allah... Yerin ve göğün yegâne yaratıcısı olan Yüce Allah'ı selamlarım. O'nun peygamberlerine ve nebilerin nebisi Resûl-i Ekrem aleyhissalâtü vesselâma salât ve selam olsun. İslam'ın ilk öğretmenlerinden Mus'ab bin Umeyr başta olmak üzere sahabeyi, tâbiîni, tebe-i tâbiîni ve asırlar boyunca ilim meşalesini elden ele taşıyan nice muallimi, müderrisi ve eğitim neferini selamlarım. Görevini ifa ederken şehit olan Aybüke Yalçın öğretmenimiz başta olmak üzere şehit öğretmenlerimizi ve bütün aziz şehitlerimizi hürmetle yâd eder, Cenab-ı Hak'tan

kendilerine rahmet dilerim.Öğretmen kelimesi, Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre "mesleği bilgi, bilim, sanat veya teknik konuları öğretmek olan kimse" anlamına gelir.Diğer bir i fadeyle eğitimci veya muallimdir.Kelimenin kökenine indiğimizde ise bizi Türkçenin oldukça eski dönemlerine götürenbir anlam dünyasıyla karşılaşırız. **"Öğretmen"** kelimesinin kök ailesi, Eski Türkçedeki "ög" sözüyle ilişkilidir. "Ög"; akıl, us ve anlayış anlamlarını taşır. Türkçenin sondan eklemeli yapısı içerisinde bu kökten zamanla yeni kelimeler türemiştir. Bugün kullandığımız "öğrenmek", "öğretmek" ve nihayetinde "öğretmen" kelimeleri de aynı anlam dünyasının devamı olarak düşünülebilir. **"Öğretmen"** sözü, özellikle Cumhuriyet dönemindeki Türkçeleştirme ve öz Türkçe terim üretme çalışmalarının dikkat çekici örneklerinden biri olmuş ve 1930'lu yıllarda bugünkü meslek adı olarak yaygınlaşmıştır. Kelimeyi yapısına göre incelediğimizde ise anlam daha da belirginleşir:

Öğren-: Bilgi edinmek, bilmediğini bilir hâle gelmek.
Öğret-: Bir kimsenin öğrenmesini sağlamak, ona bilgi ve beceri kazandırmak. Buradaki "-t" eki, fiile ettirgenlik anlamı kazandırır. Öğret-men: Öğretme işini yapan, öğreten kişi. Fakat öğretmenlik yalnızca bir kelimenin kök ve eklerinden ibaret değildir. Çünkü öğretmenlik, insanlık tarihi kadar eski bir vazifedir. Kur'an-ı Kerim'de bugünkü meslek adıyla "öğretmenlik" kavramı kullanılmasa da peygamberlerin temel görevlerinden biri "ta'lîm", yani öğretmek olarak gösterilir. Bu sebeple İslam eğitim düşüncesinde peygamberler ve bilhassa Hz. Muhammed , öğretmenin en önemli örneklerinden kabul edilmiştir. Nitekim Cenab-ı Hak, Bakara Suresi'nin 151. ayetinde şöyle buyurur:

"**Size ayetlerimizi okuyan, sizi arındıran, size Kitab'ı ve hikmeti öğreten ve bilmediklerinizi öğreten bir peygamber gönderdik."**Resûl-i Ekrem de bu vazifeyi son derece veciz bir ifadeyle dile getirmiştir: "**Ben ancak bir öğretici olarak gönderildim." (İbn Mâce, Mukaddime, 17)** İşte bu iki ifade, öğretmenin omuzlarında taşıdığı vazifenin yalnızca bilgi aktarmaktan ibaret olmadığını bizlere hatırlatmaktadır. Öğretmek; insanı bilmediğinden haberdar etmek, aklını bilgiyle beslemek, gönlüne dokunmak ve onu iyiye, doğruya ve güzele yönlendirebilmektir.

Bu aziz ve şerefli mesleğin bir mensubu olma yolunda ilerlerken öğretmenliğin kelime manasını, tarihimizdeki yerini ve taşıdığı büyük sorumluluğu siz değerli okuyuculara kendi çabam nispetinde anlatmak isterim.Çünkü mukaddes ve mübarek öğretmenlik mesleği, yalnızca bir öğrenciye bilgi öğretme işi değildir. Öğretmenlik; öğrencinin yalnızca zihnine değil, yüreğine de dokunma ve onu yetiştirme sanatıdır. Din, dil ve ırk ayrımı gözetmeden çocukları sevmek; onları Allah rızasını gözeterek vatanına ve milletine faydalı, payidar Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin geleceğine hizmet edecek bireyler olarak yetiştirmektir. Öğretmenlik, imkânların kısıtlı olduğu yerde dahi gözlerinde öğrenme ışığı yanan çocuklara yeni imkânlar oluşturabilmektir.Öğretmenlik aynı zamanda karşılıklı bir etkileşim mesleğidir. Öğrenciye bir şey öğretirken ondan da bir şeyler öğrenmektir. Bazen hiç bilmediğin bir dili tanımak, ulaşımın dahi güç olduğu coğrafyalarda yaşamı görmek, yokluğu ve varlığı yeniden anlamaktır. Kısacası öğretmenlik, yalnızca öğrencinin dünyasını değiştirmek değil, onun dünyasına girerken kendi dünyanı da yeniden keşfetmektir. Bu düşüncelerimi Ferit Edgü'nün Hakkâri'de Bir Mevsim adlı eseriyle daha da anlamlandırmak istiyorum. Eser bana öğretmenliğin yalnızca bilmek ve bildiğini aktarmak değil, her şeyden önce anlamaya çalışmak olduğunu düşündürüyor. Bazen öğrencinin dilini bilmezsin, bazen elinde yeterli imkân bulunmaz, bazen anlattığın şey karşılık bulmaz. İşte böyle zamanlarda "Bu çocuk neden anlamıyor?" demeden önce "Ben neden anlatamadım, ona nasıl ulaşabilirim?" diye sorabilmek gerekir. Çünkü öğretmenlik yalnızca öğretenin değil, öğrenmeye devam edenin de mesleğidir.

Hakkâri'nin dağlarında çocuklar öğretmenlerinden okumayı, yazmayı ve kendilerine yabancı olan bir dünyanın kapılarını aralamayı öğrenirken öğretmen de onlardan insanı, hayatı, yokluğu, sabrı ve başka bir coğrafyada var olabilmeyi öğrenmiştir. Öğretmenin öğrencilerine ulaşmaya çalışırken kendisinin de değişmesi, bana göre eserin öğretmenlik açısından en kıymetli taraflarından biridir.Belki de öğretmenliğin en güzel yanı tam olarak budur: Bir çocuğa bir şey öğretmek için çıktığın yolun sonunda, o çocuğun da sana hayat hakkında çok şey öğretmiş olduğunu fark etmek. Öğretmen bazen sınıfa öğretmek için girer; fakat sınıftan çıktığında kendisinin de öğrenmiş olduğunu görür. Çünkü öğretmenlik, yalnızca bir insanı yetiştirmek değil, o insanı yetiştirirken kendini de yeniden yetiştirmektir.Fakat öğretmenin yalnızca bilgili, disiplinli, çalışkan ve adaletli olması da yeterli değildir. Bunların yanında belki de en önemlisi, merhametli olmasıdır. Bir öğrencinin davranışını görüyorsak o davranışın arkasındaki hikâyeyi de görmeye çalışmalıyız. Anlamayan öğrenciyi hemen yaftalamak büyük bir hatadır. Belki de öğrenci anlamadığı için değil, biz ona ulaşamadığımız için öğrenememiştir. Öğrenci anlayana kadar bildiğimiz yöntemleri denemeli; yine de sonuç alamıyorsak davranışın ve başarısızlığın altında yatan hikâyeyi anlamaya çalışmalıyız. Bu düşüncelerimi Reşat Nuri Güntekin'in Acımak romanıyla taçlandırmak istiyorum. Roman, öğretmenliğin yalnızca bilgi, disiplin ve adaletten ibaret olmadığını düşündürüyor. Zehra öğretmen çalışkanlığı, iradesi ve görevine bağlılığıyla örnek alınabilecek bir eğitimcidir; fakat insanın hikâyesini bilmeden hüküm vermenin ne kadar yanıltıcı olabileceğini kendi hayatında öğrenir.u yüzden öğretmen olduğumda öğrencimin yalnız yaptığı davranışı değil, o davranışın arkasındaki çocuğu da görmem gerektiğine inanıyorum. Çünkü bazen "tembel" dediğimiz çocuğun evinde bilmediğimiz bir sıkıntı, "yaramaz" dediğimiz çocuğun içinde duyuramadığı bir çığlık olabilir. Öğretmen elbette yanlış karşısında doğruyu gösterecek, sınır koyacak ve adil olacaktır; fakat bunu merhametini kaybetmeden yapmalıdır. Bir çocuğu anlamaya çalışmak onun her davranışını onaylamak değil, onu yaptığı bir hatadan ibaret görmemektir. Bana göre Reşat Nuri'nin Acımak ile öğretmene bıraktığı en büyük derslerden biri budur:

Hüküm vermeden önce anlamaya çalışmak.Kıymetli okuyucu; "öğretmenlik yapmak" ile "öğretmen olmak" arasında kelime bakımından büyük bir fark bulunmasa da mana bakımından derin bir uçurum vardır. İkisi de derse girer, ikisi de ders anlatır, ikisi de öğrenciyle ilgilenir. Fakat yalnızca öğretmenlik yapan kişinin önceliği çoğu zaman görevin gerekliliklerini yerine getirmekken, gerçekten öğretmen olan kişinin merkezinde öğrenci vardır. Burada Doğan Cüceloğlu'nun Öğretmen Olmak kitabındaki Kenan örneğini hatırlamak gerekir.Kenan, evindeki sorunlardan dolayı bunalmış hâlde okula gelir. Göz teması kuramaz, dersi dinleyemez. Birinci öğretmen bu davranışı kendisine karşı yapılmış bir saygısızlık olarak görür ve Kenan'ı azarlar. İkinci öğretmen dersini anlatır ve çıkar. Onun anlayışında "Ben görevimi yaptım." düşüncesi vardır.Üçüncü öğretmen ise Kenan'a "gören gözlerle" bakar. Bir sorun bulunduğunu fark eder ve ona yardımcı olmaya çalışır. İşte kitap tam burada öğretmene çok önemli bir soru yöneltmektedir:

Sen hangi öğretmensin?
Korkulan öğretmen mi?
Görevini yapıp çıkan öğretmen mi?
Yoksa öğrencisini gerçekten gören öğretmen mi?

Buradan çıkaracağımız en önemli düsturlardan biri şudur:
Öğretmen sınıfa yalnız dersini değil; gözünü, kulağını, vicdanını ve gönlünü de götürmelidir.
Uzun lafın kısası; geleceğin mimarı olan aziz ve şerefli öğretmenler olarak yaptığımız mesleğin taşıdığı büyük sorumluluğun farkında olmalıyız. Aziz şehitlerimizin ve kahraman gazilerimizin bizlere emanet bıraktığı bu vatan topraklarında, necip milletimizin emeği ve vergileriyle görev yaptığımızı; payidar Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne ve bu aziz millete hizmet ettiğimizi hiçbir zaman unutmadan eğitim vermeliyiz.İcra ettiğimiz bu şerefli mesleğin kıymetini bilmeli, yetiştireceğimiz neslin nasıl bir nesil olması gerektiği üzerine düşünmeliyiz. İstiklâl Şairimiz Mehmet Âkif Ersoy'un hayalini kurduğu "Âsım'ın nesli" gibi; imanlı, ahlaklı, çalışkan, ilim sahibi, vatanına ve milletine karşı sorumluluğunun farkında olan bir nesil yetiştirmeyi kendimize gaye edinmeliyiz.Yetiştireceğimiz gençlik, Üstat Necip Fazıl Kısakürek'in ifadesiyle, "**Zaman bendedir ve mekân bana emanettir!"** şuurunda bir gençlik olmalıdır. Dinine, diline, ilmine ve değerlerine sahip çıkan; sorumluluk almaktan kaçmayan, hakkın ve adaletin peşinden giden bir gençlik… "Kim var?" diye seslenildiğinde sağına ve soluna bakmadan, fert fert "Ben varım!" diyebilecek; "Benim olmadığım yerde kimse yoktur!" sorumluluğunu omuzlarında taşıyabilecek bir gençlik…Halka değil Hakk'a dayanmayı, gerçek adaleti hakikatin peşinden gitmekte, gerçek hürriyeti ise Hakk'a kullukta bulmayı bilen; inancından, tarihinden ve medeniyetinden kopmadan çağının ilmini öğrenen, düşünen, sorgulayan ve üreten bir nesil… Geçmişinden aldığı kuvvetle geleceğe yürüyen; vatanını yalnızca üzerinde yaşadığı bir toprak parçası değil, kendisine bırakılmış mukaddes bir emanet olarak gören bir nesil…Ve nihayetinde Allah'ın rızasını gözeten, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed'in ahlakını kendisine örnek alan; vatanına, milletine ve insanlığa faydalı olmayı gaye edinen bir gençlik yetiştirmenin hayalinde olalım. Bu duygu ve düşüncelerle; milletimizin makûs talihini değiştirecek nesilleri yetiştirme ümidi ve aşkıyla, vatanımıza ve milletimize hizmet yolunda bütün öğretmenlerimize başarılar diliyorum. Üstlendiğimiz bu aziz ve şerefli vazifenin hakkını verebilmeyi, ardımızda yetiştirdiğimiz güzel insanlar ve "hoş bir sadâ" bırakabilmeyi temenni ediyorum. Çalışmalarınızda muvaffakiyetler diler, hepinizi Allah'a emanet ederim.

Bugünkü öğretmenin elindeki en kıymetli emanet çocuktur. O çocuk ise yarının insanı, yarının ailesi, yarının toplumu ve nihayetinde yarının devletidir. Bugün sınıflarda dokunduğumuz küçücük yüreklerin yarın nasıl bir Türkiye kuracağını unutmadan çalışalım.Âsım'ın neslini bekleyenlerden değil, onu yetiştirmek için emek veren öğretmenlerden olalım.Sözlerimi, bir kitaptan alıntılayarak mesleğimize göre uyarladığım şu ifadelerle tamamlamak istiyorum:

Talihin acı darbeleriyle, içten kundaklamalarla, hayırsız evlatlarının umursamazlığıyla fakir ve bîtap düşmüş necip bir milletin evlatlarıyız. Fakat aynı zamanda milletimizin talihli çocuklarıyız. Düşünelim; bizden önceki nesillerin yüzde kaçı bugün bizim sahip olduğumuz eğitim imkânlarına kavuşabilmiştir? Bu imkânları bize sunan milletimize ve bu imkânlardan mahrum kalan büyük çoğunluğa karşı çok şey borçluyuz.Bu sebeple bizim sürekli dert yanmaya, mazeretlerin arkasına sığınmaya hakkımız yoktur. Bilakis bizler alev olup yanmalı; cahilin, fakirin, yetimin, kimsesizin can yoldaşı olmalıyız. Ancak onlara kol kanat germekle aydın olmanın, öğretmen olmanın ve nihayetinde insan olmanın şuuruna varabiliriz.
Eğer dinimizde, milletimizde ve medeniyetimizin özünde bir eksiklik bulunsaydı ardımızda nice medeniyetler bırakıp eski dünyanın kıtalarına asırlarca kolan vuramazdık. Demek ki eksiklik değerlerimizde değil; onları anlayacak, yaşatacak ve gelecek nesillere aktaracak insanın yetiştirilmesindedir. İşte tam da burada biz öğretmenlere büyük bir vazife düşmektedir.Bizler, yani yarının nesillerini yetiştirecek öğretmenler; mesleğimizin gerektirdiği bilgi ve donanıma en üst seviyede sahip olmaya gayret etmeli, şahsiyetimizi fedakârlık şuuru ve hizmet aşkıyla beslemeliyiz. Çünkü öğretmenin eksik bıraktığı yalnızca bir ders değildir; bazen bir çocuğun, bazen bir ailenin, bazen de bir neslin geleceğidir.İşte bizler bu şuurla vazifemizi yerine getirdiğimiz zaman, eli öpülesi milletimizin yeniden yükselişi başlayacak; geçmişte olduğu gibi ilmin, irfanın ve medeniyetin ışığını insanlığa ulaştırabilecek nesiller yetişecektir.Nasıl ki dünyaya gelmek ve büyümek bütünüyle elimizde değilse ölüm de elimizde değildir. İstesek de istemesek de geçen her dakika bizi ömrümüzün sonuna biraz daha yaklaştırmaktadır. Fakat insan, kendisinden sonra yaşayacak güzel bir eser bırakmakla zamana karşı koyabilir.Bir öğretmen için bu eser bazen yazdığı bir kitap, bazen kurduğu bir okul olabilir; fakat çoğu zaman yetiştirdiği bir öğrencinin zihninde bıraktığı bilgi, yüreğinde bıraktığı değer ve hayatında bıraktığı izdir.

Bâkî'nin asırlar öncesinden seslenen şu beyti, tam da burada sözlerimize tercüman olmaktadır:
"**Âvâzeyi bu âleme Dâvûd gibi sal,**
Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sadâ imiş."

Öyleyse biz öğretmenlere düşen de bu kubbede bir hoş sadâ bırakabilmektir.Belki ismimiz unutulacak, belki yıllar sonra hangi sınıfta hangi dersi anlattığımız hatırlanmayacaktır. Fakat yetiştirdiğimiz bir öğrencinin güzel ahlakında, vatanına hizmetinde, bir başka insana uzattığı elinde bizden bir iz yaşamaya devam edecektir. Öğretmenin bırakabileceği en kıymetli miraslardan biri de budur.Bu mirasın yeşereceği en verimli toprak ise millet hayatıdır. Oraya dökülen hiçbir samimi ter, verilen hiçbir emek ve yapılan hiçbir fedakârlık karşılıksız kalmaz. Bugün bir çocuğun zihnine bıraktığımız küçücük bir bilgi, gönlüne aşıladığımız güzel bir değer, yarın hiç tahmin etmediğimiz kadar büyük bir meyve verebilir.Bu duygu ve düşüncelerle; milletimizin makûs talihini değiştirecek nesilleri yetiştirme ümidi ve aşkıyla, vatanımıza ve milletimize hizmet yolunda bütün öğretmenlerimize başarılar diliyorum. Üstlendiğimiz bu aziz ve şerefli vazifenin hakkını verebilmeyi, ardımızda yetiştirdiğimiz güzel insanlar ve "hoş bir sadâ" bırakabilmeyi temenni ediyorum.
Çalışmalarınızda muvaffakiyetler diler, hepinizi Allah'a emanet ederim.

Ayrılık

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 41- Fatma Ceren KERTMEN

Geçti şimdi zaman,
En çok da senin için.
Gelme artık istemem
Çünkü ben de aynı yerde değilim.

Aramızdaki uçurum,
Kollarımın boyunu çoktandır aştı.
Seni benden uzaklaştıran sokaklar,
Ahımı aldıkça ışıksız kaldı.

Bazen sağır ediyor beni,
Konuşan duvarlar.
Gözlerimi ağrıtıyor artık
Gittiğin günü izleten tavanlar.

ÜMİT

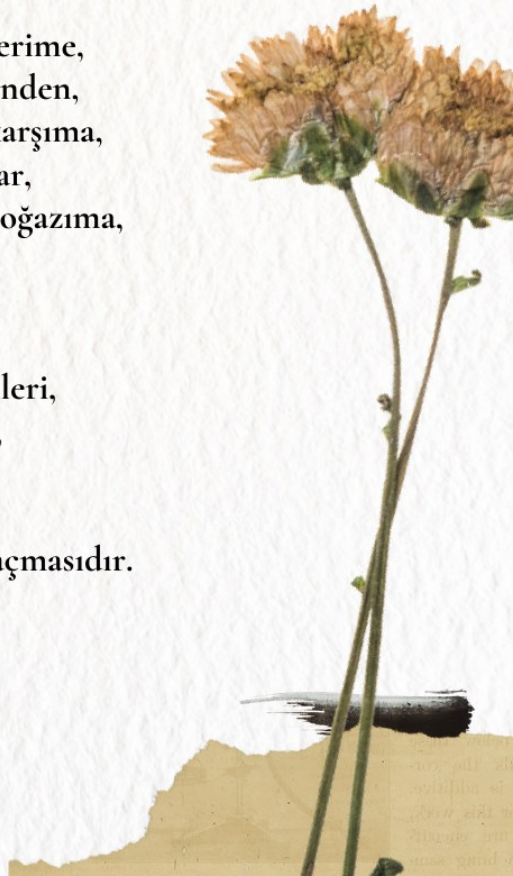
Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 39- Yahya ŞEN

Sessizliğin ortasında bir damla düşer toprağa, zaman durur.
Hatırlanır, birbirimize tutulduğumuz o uzun gece.
Göz göze gelip de söylemeyi beklediğimiz kelimeler,
dokunuşlar.
Beklemek, kalbini kendi elinle ateşe atmaktır ve dilemek
göğe savrulan çaresiz bir haykırıştır.

Ne zaman adını ansam bir sakarlık vurur ellerime,
Düşürürüm ruhumu yere kırılır en ince yerinden,
Sonra birden o kocaman gözler gelir oturur karşıma,
İçinde bilinmezliğin olduğu derin bakışlar,
Rüzgarda savrulan kıvırcık saç telleri dolanır boğazıma,
NEFESİM KESİLİR, SUSARIM.

Hatırlarım;
Avuçlarımın arasında kaybolan o küçük elleri,
Birbirine tutunan o küçük parmakları,
İşte tam o anda fısıldar yürek
Ümit,
Her şeye rağmen bir damla suyun düşüp, yolu açmasıdır.

ZEMHERİ

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 36- İbrahim Halil KERTMEN

Zemheri vaktinde kurşun taşıdı yârimiz,
Yirmiden küçüktü yarımız.
Akif yazdı yükseldi başımız,
Biz ezelden beridir hür yaşayanlarız.

Fecrinden gebe günün,
Sancılarını gazimiz çekti.
Al sancaktan gelen ünün,
Tohumunu şehidimiz ekti.
Baytar bir marş yazdı, hayvan ürktü.
Biz Asım'ın nesliyiz.

Nesil marş okumaktan bitap,
Lakin saygı duymaktan aciz.
Ey Türk gençliği, milli marşından bir tat.
Biz Asım'ın nesliyiz.

Atalarımız şehadete erişti,
Zemheri vakti geçti.
Türk genci yetişti,
Biz Asım'ın nesliyiz.

YÂREN

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 19- Buse Nur ÇİMEN

Aşığın maşuğa bakışıydı gözleri
Kıştan sonra getirirdi baharı, çiçekleri
Gönlümün solmayan rengi
O sıcacık teni, nefesi...

Sardunları seversin
Gösterişsiz ama basit değil
Yollar var sana gelen
Patika ama yakın değil

Kapansa da gözlerin maviliklerde
Güller açar nazende,
Büyüsüydü yokluğun gönlümde
Ne sen bendesin ne de ben sen de..

Çiğdem der ki ben alâyım
Yiğit başına belâyım
Hepsinden ben alâyım
Benden alâ çiçek var mı
Çiğdem çiçek dolu dağlar
Yârim gurbet elde ağlar
Lâle der ki be hey tanrı
Benim boynum neden eğri
Yârdan ayrı düştüm gayrı
Benden alâ çiçek var mı
Al baharlı mavi dağlar
Yârim gurbet elde ağlar
Sümbül der ki boyum uzun
Yapraklarım düzüm düzüm
Beni ak gerdana dizin
Benden ala çiçek var mı
Mor sümbüllü mavi dağlar
Yârim gurbet elde ağlar
Navruz der ki ben nazlıyım
Sarp kayalarda gizliyim
Mavi donlu gök gözlüyüm
Benden ala çiçek var mı
Çayır çimen dolu daglar
Yârim gurbet elde ağlar

Tabiattan SINIF İKLİMİNE

"Çiğdem Der Ki" Türküsünde Bireysel Farklılıklar ve Kapsayıcı Eğitim

Kayseri Milli Eğitim Akademisi - Derslik 36- Senem SÖNMEZ

Aşık Veysel

Aşıklık geleneğinin temsilcilerinden olan Türk halk ozanımız Aşık Veysel'in "Çiğdem Der Ki Ben Alayım" türküsünde farklılıkların zenginliği ve güzelliğine dikkat çekilmektedir. Türküde her çiçek kendi özelliğini anlatıyor. Her çiçeğin bir hikayesi var, tıpkı insan gibi. Çiğdem çiçeği, karın altından güneşe doğru yükselen baharın habercisi bir çiçektir. Zorlu koşullara rağmen tam vaktinde açar. Zor koşullarda çaba göstererek gelişir. Lale çiçeği, çok kısa zamanda büyüyen bir çiçektir. Türküde boynunun bükük oluşundan bahsedilir. Boynun bükük oluşu utangaçlığından, çekingenliğinden, büyüğüne karşı saygı duyuşundandır. Sümbül çiçeği, hoş kokulu ve rengarenk bir çiçektir. Türküde sümbül kendi boyunu uzun, yapraklarını sıralı sıralı anlatır. Kendi güzelliğinin farkındadır. Nevruz çiçeği birlik ve beraberlik duygusunu temsil eder. Türküde kendisinin en gizli yerlerde açtığını öğrenmekteyiz. Bu durumu eğitim bağlamında ele aldığımızda her bir çiçeğin farklı özelliği olduğu gibi her öğrencinin de farklı mizacı, farklı öğrenme stili, gelişimsel ihtiyacı, hazır bulunuşluk düzeyi vardır.

Öğretmen öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak farklı strateji-yöntem ve teknikler kullanmalı, sınıfta sıcak iklimin oluşmasına gayret göstermelidir. Hangi çiçeğin neye ihtiyacı olduğunu bilmek için o çiçeği tanımak gerekiyorsa sınıf içerisinde de her bir öğrenciyi çok iyi tanımak gerekir. Kimisi çiğdem çiçek dolu dağlarda kimisi mor sümbüllü mavi dağlarda kimisi çayır çimen dağlarda. Hepsinin ortak mekânı dağlar. Dağlarda öğrenir çiçekler çiçek açmayı, vakti geldiğinde toprağına çekilip yeniden açmayı. Her çiçek kendi dağında öğrenir, her talebe kendini ait hissettiği sınıfında.

Bundan dolayı gerektiğinde dört duvar arasından sıyrılıp okul dışı öğrenme ortamları, yenilikçi sınıf modelleri ile çeşitli araç-gereç kullanımı sağlanarak öğrenme ortamları zenginleştirilmelidir. Bu türküden farklılıkların zenginlik olduğu, kapsayıcı eğitim uygulamasının benimsenmesi gerektiği görülmektedir. Her kıta sonunda "Benden ala çiçek var mı" sorusuyla da her birey kendi potansiyelini fark edip özünün güzelliğini kabul etmelidir. Farklılıklara saygı duyulan, sosyal uyumun sağlandığı ve her çocuğun kendi rengiyle kabul gördüğü bir sınıf iklimini inşa eden asıl mimarlar öğretmenlerimizdir. Bu yolda inancımızı diri tutarak ve içimizdeki öğrenme ışığını daim kılarak yürümemiz dileğiyle...

KAYSERİ MİLLİ EĞİTİM AKADEMİSİ

RESİM SERGİSİ

MİLLÎ EĞİTİM
AKADEMİSİ
KAYSERİ